

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ
: กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

**Personal Financial Planning for Retirement :
A Case Study of School Teachers under the Jurisdiction
of Bangkok Metropolitan Administration**

โดย

พัฒน์ ทองพึ้ง

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2555

ชื่อเรื่อง : การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ : กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย : อาจารย์พัฒน์ ทองพึง

ปีที่พิมพ์ : 2556

สถาบัน : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่พิมพ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จำนวนหน้ารายงานวิจัย : 184 หน้า

ลิขสิทธิ์ : สงวนลิขสิทธิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ที่มีต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัย 3) ค้นหารูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อนวัยเกษียณอายุ โดยศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับตำแหน่ง ครูปฏิบัติการ(คศ.1)และครูชำนาญการ(คศ.2) จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 534 ตัวอย่าง จาก 49 เขต 436 โรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความน่าเชื่อถือทางสถิติแล้ว ข้อมูลที่เก็บได้คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบสองทาง การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพของครอบครัว ขนาดครอบครัว และอาชีพคู่สมรส 2) ปัจจัยด้านรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณประกอบด้วย การลงทุนในเงินฝาก หุ้นทุน หุ้นสหกรณ์ กองทุนรวม พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ การทำประกัน และการลงทุนแบบอื่นๆ 3) ปัจจัยด้านความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณ ประกอบด้วย การมีความรู้ในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ การเตรียมตัววางแผนเพื่อวัยเกษียณ การมีรายได้เพียงพอในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ และความต้องการความรู้เพิ่มเติมในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

ผลการวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณนา พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งครูชำนาญการ(คศ.2) มีครอบครัวแล้ว ขนาดครอบครัว 3-5 คน คู่สมรสรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ปัจจัยด้านรูปแบบการออม พบว่า รูปแบบการออมที่สำคัญคือ เงินบำเหน็จเงินบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ(กบข) การลงทุนในเงินฝากธนาคาร การลงทุนหุ้น สหกรณ์ ปัจจัยด้านความพร้อมพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุมีการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ทางด้านการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาด และการลงทุนเป็นประจำ

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ถ้าเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรกได้แก่ รายได้ประจำ สถานภาพของครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่การงาน เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ และอายุงาน

สำหรับผลการวิจัยด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการวางแผนการเงินสำหรับครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครกับการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณ พบว่ารูปแบบที่มีนัยสำคัญทางสถิติของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับตำแหน่ง ครูปฏิบัติการ(คศ.1)และครูชำนาญการ(คศ.2) เป็นไปตามกรอบการวิจัยที่กำหนด ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 % โดย ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และสถานภาพสมรส ที่มีนัยสำคัญ ปัจจัยรูปแบบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ คือ การลงทุนกองทุนรวม และพันธบัตรรัฐบาล ที่มีนัยสำคัญ ปัจจัยความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณที่มีนัยสำคัญ คือ การมีรายได้เพียงพอ และต้องการมีความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอย่างเพียงพอ

ผลการวิจัยพบข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างมีความสุข ซึ่งให้เห็นว่าปัจจุบันการวางแผนการเงินส่วนบุคคลมีบทบาทสำคัญในการดำรงชีพของบุคคล และได้รับความสนใจจากบุคคลในการหาความรู้เพื่อการเตรียมพร้อมสำหรับตนเองมากขึ้นกว่าเดิมเมื่อเทียบกับงานวิจัยในอดีต

Name of Research : Personal Financial Planning for Retirement : A Case Study of School Teachers under the Jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration

Researcher : Mrs. Pattanee Thongphueng

Institute : Dhurakij pundit University

Year of Publication : 2013

Publisher : Dhurakijpundit University

Copyright : All right reserved

Number of Pages : 184 Pages

ABSTRACT

This research investigates : (1) the Bangkok Metropolitan Administration teachers' knowledge, understanding, and their perceptions of financial planning for retirement. (2) the factors effecting retirement financial planning of the teachers under the Bangkok Metropolitan Administration and the priority of those factors. (3) the pre-retirement financial plans suitable for the operational-level (level 1) and professional level (level 2) teachers under the Bangkok Metropolitan Administration. 534 samples were randomly selected from 436 schools of 49 districts in Bangkok. The instruments used to collect data were the questionnaires validated by the experts. They were examined to yield satisfactory reliability. 100 percent of all samples were obtained. The statistics used in this research include descriptive statistics and Inferential statistics. Two statistical tests, Chi-Square analysis and multiple linear regression analysis were employed.

The research framework entails three factors. (1) the first factor involves the samples' personal characteristics, including gender, age, education level, age, job level, family status and size, and spouse's career. (2) the second involves the forms of personal financial planning for retirement, which includes investment in equity shares, bank deposits, mutual funds, bonds, government bonds, cooperative insurance and other investments. (3) the third involves the samples' preparation for retirement, including: 3.1) their knowledge of retirement planning. 3.2) their preparation for retirement planning. 3.3) their having adequate income for retirement planning. 3.4) their need to seek further knowledge on retirement planning.

Key findings are the following: Based on the descriptive statistics, most samples were female in the professional level 2 (also Known as Kor Sor 2 in Thai) who were married with

the family size of 3-5 per a family. Their spouses were government officials and state employees. With regard to their savings, it was found that the most frequently cited saving forms were returns from the Government Pension Fund (GPF) in terms of retirement pension funds (lump sum) and monthly pension funds, officials mutual funds, investment in bank deposits, and co-operative shares. As far as their preparation is concerned, it was found that the factors considered important were those that would affect their retirement financial planning. They cited the need to be regularly informed with the following: financial information and knowledge, information knowledge related to the economy, the politics, marketing, and investing.

In addition, the findings reveal that the factors affecting the retirement financial planning of the school teachers under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration are their : (1) income, socioeconomic status, position, pension, and job tenure, respectively.

The multiple regression analysis was performed to study the factors determining the school teachers' retirement planning. The key findings were: (1) The personal factors found to have significant effects on the teachers' retirement planning were their genders, age levels, and their marital status. The level of significance was 0.01. (90% level of confidence). (2) The factors under the financial planning models found to be significant were: the investment in mutual funds and government bonds. The factors significantly affecting their preparation for retirement are 1) having adequate income and 2) their need to have adequate knowledge and understanding of retirement financial planning.

The research also reports some suggestions from the questionnaires. Most respondents consider retirement financial planning important as it would enable them to live a happy retirement life. This indicates that personal financial planning plays an important role in the wellbeing and livelihood of an individual. It is noted that, compared with previous studies, this study reveals that retirement financial planning has received greater attention than before.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้เกิดขึ้นได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุปถัมภ์ สายแสงจันทร์ คณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งเป็นผู้จุดประกายให้ผู้วิจัยเกิดแรงจูงใจที่จะทำงานวิจัยเล่มนี้ให้บรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งกรุณาให้ข้อเสนอแนะประเด็นที่น่าสนใจและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย ที่ได้ให้โอกาสผู้วิจัยได้ทำงานวิจัยเล่มนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เข้มเพชร เจริญรัตน์ รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะบริหารธุรกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิรุณา พลศิริ อาจารย์จันทร์เพ็ญ บุญฉาย อาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน อาจารย์นวพงศ์ ตันตติลลภ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุวดี ภู่อำลือ อาจารย์ประจำภาควิชาการตลาด อาจารย์ ดร.เอกพงศ์ กิตติสาร อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลีลา เตียสูงเนิน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยนานาชาติ ดร.จันทร์พา ทัดภูธร อาจารย์ประจำสถาบันภาษา ดร.กมลทิพย์ อาร์ธอส ผู้มีส่วนช่วยผลักดันให้เกิดงานวิจัยเล่มนี้ โดยให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา จนงานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิศา จิตรน้อมรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชนะใจ เดชวิทยาพร ดร.มล.กฤษณ์รัตน์ ทวีวงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชียง เกาซิด อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ เป็นอย่างสูงที่สละเวลาให้คำแนะนำในการประมวลผลและแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลและเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้งานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะบริหารธุรกิจ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ให้โอกาสและสนับสนุนในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาอาจารย์ทั้งในด้านวิชาการและเงินทุนในการทำงานวิจัย

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมุติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ของการศึกษา	8
1.7 โครงสร้างของรายงานการวิจัย	9
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิด หลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล	11
2.2 แนวคิด หลักการ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุ	18
2.3 มูลค่าเงินตามเวลา	25
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
สรุป	43
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	45
3.1 ประชากร	45
3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	47
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ	48
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
3.6 การประมวลผล	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สรุป.....	50
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา.....	51
ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	51
ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	57
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ.....	92
ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและการลงทุน.....	99
สรุป.....	105
บทที่ 5 ผลการศึกษาวิจัยเชิงอนุมาน.....	108
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ 108.....	108
ส่วนที่ 6 รูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อนวัยเกษียณอายุ.....	140
สรุป.....	153
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	154
สรุปผลที่ได้จากงานวิจัย.....	154
ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	154
ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	155
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ.....	156
ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออม และการลงทุนของกลุ่มตัวอย่าง.....	157
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ.....	158
ส่วนที่ 6 รูปแบบการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของครู โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ.....	159
อภิปรายผล.....	161
ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	162
ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	162
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ.....	164
ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออม และการลงทุนของกลุ่มตัวอย่าง.....	164

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ 5	การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ	165
ส่วนที่ 6	รูปแบบการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ	166
	ข้อเสนอแนะ	168
บรรณานุกรม		170
ภาคผนวก		176
ภาคผนวก ก	แบบสอบถามการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณ (กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร)	177
ภาคผนวก ข	ประวัติผู้วิจัย	183

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงรายได้และรายจ่ายในแต่ละช่วงอายุ.....	17
ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุและรายได้ของบุคคล.....	18
ภาพที่ 2.3 แนวคิดการศึกษา.....	41
ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42
ภาพที่ 2.5 สมมุติฐานการวิจัย.....	43
ภาพที่ 6.1 รูปแบบการวางแผนทางการเงินสำหรับครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มี นัยสำคัญทางสถิติ.....	161

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1	แสดงเปรียบเทียบข้อมูลสถิติจำนวนประชากรของประเทศไทยในปี พ.ศ.2551 – พ.ศ. 2553.....	2
ตารางที่ 2.1	ผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต.....	34
ตารางที่ 3.1	แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลการวิจัยเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อวัยเกษียณอายุ ของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	45
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	53
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	53
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา.....	54
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุงาน.....	54
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตำแหน่ง.....	55
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครอบครัว.....	55
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของครอบครัว.....	56
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของคู่สมรส.....	56
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการทำงานหลังเกษียณอายุ.....	57
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	58
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	59
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	59
ตารางที่ 4.13	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษากับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	60
ตารางที่ 4.14	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุงานกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	61
ตารางที่ 4.15	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตำแหน่งงานกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครอบครัวกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	62
ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของครอบครัวกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	63
ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของกลุ่มสมรสกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	64
ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ภายหลังเกษียณพอเพียงกับรายจ่าย.....	65
ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศกับความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ.....	66
ตารางที่ 4.21 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ.....	67
ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของกลุ่มสมรสกับความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ.....	68
ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการคาดว่าจะรายได้ต่อเดือนเท่าใดที่ทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างสบายภายหลังการเกษียณอายุ.....	69
ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการมีรายได้จากแหล่งอื่นภายหลังการเกษียณอายุ.....	69
ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการแก้ปัญหารายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย.....	70
ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน.....	71
ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	71
ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	72
ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษากับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุงานกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	74
ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตำแหน่งงานกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	75
ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครอบครัวกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	75
ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของครอบครัวกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	76
ตารางที่ 4.34 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินทางสื่อ.....	77
ตารางที่ 4.35 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาดและการลงทุน.....	78
ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเรื่องที่ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในรอบ 3-6 เดือน.....	79
ตารางที่ 4.37 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิธีการวางแผนทางการเงินไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการออมและลงทุน.....	80
ตารางที่ 4.38 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	81
ตารางที่ 4.39 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	81
ตารางที่ 4.40 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษากับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	82
ตารางที่ 4.41 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุงานกับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	83
ตารางที่ 4.42 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับตำแหน่งกับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	83
ตารางที่ 4.43 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของครอบครัวกับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.44 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของครอบครัวกับความ ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	85
ตารางที่ 4.45 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการคาดอายุขัยกับการเตรียม ตัวด้านการเงิน.....	86
ตารางที่ 4.46 จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการคาดอายุขัยกับความรู้เกี่ยวกับการ วางแผนทางการเงิน.....	87
ตารางที่ 4.47 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการคาดอายุขัยกับการต้องการ ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	88
ตารางที่ 4.48 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาทำงานก่อน เกษียณอายุ กับการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ.....	89
ตารางที่ 4.49 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาทำงานก่อน เกษียณอายุกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	90
ตารางที่ 4.50 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะทำงานก่อนเกษียณอายุ กับการต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	91
ตารางที่ 4.51 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลกระทบ ต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ.....	92
ตารางที่ 4.52 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านขนาดของรายได้ที่มีผลต่อการ วางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ.....	93
ตารางที่ 4.53 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านประเภทของค่าใช้จ่ายที่มีผลต่อการ วางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ.....	94
ตารางที่ 4.54 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านภาระหนี้ที่มีผลต่อการวางแผนทาง การเงินเมื่อเกษียณอายุ.....	95
ตารางที่ 4.55 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านประเภทการออมและการลงทุนที่มีผล ต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ.....	96
ตารางที่ 4.56 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงิน เมื่อเกษียณอายุ (5 อันดับแรก).....	97
ตารางที่ 4.57 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงิน เมื่อเกษียณอายุ (5 อันดับสุดท้าย).....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.58 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายรับต่อเดือน	99
ตารางที่ 4.59 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายต่อเดือนที่เป็น ค่าใช้จ่ายคงที่เกี่ยวกับการผ่อนชำระ	100
ตารางที่ 4.60 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายต่อปีที่เป็น ค่าใช้จ่ายคงที่เกี่ยวกับค่าเบี้ยประกัน	100
ตารางที่ 4.61 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายผัน แปรต่อเดือน	101
ตารางที่ 4.62 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อ การออมและลงทุนต่อปี	102
ตารางที่ 4.63 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสินทรัพย์สภาพคล่อง	102
ตารางที่ 4.64 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสินทรัพย์เพื่อการลงทุน	103
ตารางที่ 4.65 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสินทรัพย์มีค่าหรือสินทรัพย์ ส่วนตัว(ราคา ณ ปัจจุบัน)	104
ตารางที่ 4.66 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหนี้สินระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี)	104
ตารางที่ 4.67 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหนี้สินระยะยาว (เกิน 1 ปี)	105
ตารางที่ 5.1 การทดสอบความสัมพันธ์ของเพศที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ	110
ตารางที่ 5.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ	111
ตารางที่ 5.3 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลัง เกษียณอายุ	112
ตารางที่ 5.4 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุงานที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ	113
ตารางที่ 5.5 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับตำแหน่งงานที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลัง เกษียณอายุ	114
ตารางที่ 5.6 การทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพของครอบครัวกับการเตรียมตัวด้านการเงิน หลังเกษียณอายุ	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 5.7 การทดสอบความสัมพันธ์ของขนาดของครอบครัวที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงิน หลังเกษียณอายุ.....	116
ตารางที่ 5.8 การทดสอบความสัมพันธ์ของอาชีพของกลุ่มสมรส ที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลัง เกษียณอายุ.....	117
ตารางที่ 5.9 การทดสอบความสัมพันธ์ของเพศที่มีต่อความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลัง เกษียณอายุ.....	118
ตารางที่ 5.10 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีต่อความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลัง เกษียณอายุ.....	119
ตารางที่ 5.11 การทดสอบของความสัมพันธ์ของอาชีพของกลุ่มสมรสที่มีต่อความพอเพียงของรายได้ กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ.....	120
ตารางที่ 5.12 การทดสอบความสัมพันธ์ของเพศที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	121
ตารางที่ 5.13 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	122
ตารางที่ 5.14 การทดสอบความสัมพันธ์ของการศึกษาที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน	123
ตารางที่ 5.15 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุงานที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน	124
ตารางที่ 5.16 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับตำแหน่งงานที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผน ทางการเงิน.....	125
ตารางที่ 5.17 การทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพของครอบครัวที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการ วางแผนทางการเงิน.....	126
ตารางที่ 5.18 การทดสอบความสัมพันธ์ของขนาดของครอบครัวที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผน ทางการเงิน.....	127
ตารางที่ 5.19 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการ วางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	128
ตารางที่ 5.20 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	129
ตารางที่ 5.21 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุงานที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการ วางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 5.22 การทดสอบความสัมพันธ์ระดับตำแหน่งที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	131
ตารางที่ 5.23 การทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพของครอบครัวที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	132
ตารางที่ 5.24 การทดสอบความสัมพันธ์ของขนาดของครอบครัวที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	133
ตารางที่ 5.25 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุขัยที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ.....	134
ตารางที่ 5.26 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุขัยที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	135
ตารางที่ 5.27 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุขัยที่มีต่อ การต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	136
ตารางที่ 5.28 การทดสอบความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ.....	137
ตารางที่ 5.29 การทดสอบความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน.....	138
ตารางที่ 5.30 การทดสอบความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุที่มีต่อการต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ.....	139
ตารางที่ 5.31 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	141
ตารางที่ 5.32 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	142
ตารางที่ 5.33 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	145

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 5.34	การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ รูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครกับการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร.....	147
ตารางที่ 5.35	การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระความพร้อมในการเตรียม ตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และการ วางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	150
ตารางที่ 5.36	การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	151

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน สถาบันการเงิน สมาคมนักวางแผนการเงินไทย ได้ให้ความสำคัญในการวางแผนทางการเงิน โดยสมาคมนักวางแผนการเงินไทยได้เข้าร่วมประชุมสถาบันนักวางแผนการเงิน (Financial Planning Standard Board : FPSB) และได้รับรองให้สมาชิกของสมาคมนักวางแผนทางการเงิน ซึ่งจะช่วยทำหน้าที่บทบาทของสมาคมฯ ในการส่งเสริมวิชาชีพนักวางแผนทางการเงินในประเทศไทย โดยสมาคมจะทำหน้าที่รับรองคุณวุฒิวิชาชีพ (Certified Financial Planner = CFPTM) ให้แก่นักวางแผนการเงิน ในประเทศไทยที่มีคุณสมบัติครบตามมาตรฐานสากล ในปัจจุบันก็ยังมีความสับสนในเรื่องบทบาทและหน้าที่อยู่มากโดยขอบเขตของแผนการเงินจะครอบคลุมถึงการวางแผนประกันภัย การวางแผนภาษี การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ และการวางแผนการลงทุน (วีระชาติ ชูตินันท์ทั่วโรดม สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน(TSI) บทบาทนักวางแผนทางการเงิน,ม.ป.ป)

ซึ่งขณะนี้ทั่วโลกกำลังเผชิญกับแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านการแพทย์ ซึ่งทำให้ประชากรมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมาก และผลจากการวางแผนครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งทำให้อัตราการเกิดลดลง จากข้อมูลสถิติพบว่าในปีพ.ศ.2548 ประเทศในแถบเอเชียมีสัดส่วนผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 9 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และในอีก 20 ปีข้างหน้าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 แนวโน้มดังกล่าวเห็นได้ชัดเจน เช่นเดียวกันในประเทศญี่ปุ่น และในแถบทวีปยุโรปแอฟริกาที่เช่นกัน พบว่ามีสัดส่วนผู้สูงอายุคิดเป็นอัตราร้อยละ 12 และ 9.4 ของจำนวนประชากรทั้งหมด สำหรับประเทศไทยก็มีลักษณะเดียวกัน ในปีพ.ศ.2548 พบว่ามีประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นอัตราร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ต่อมาในปีพ.ศ. 2551-2553 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจใหม่พบว่าประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นอัตราร้อยละ 10 และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 20 ในอีก 20 ปีข้างหน้า (คือปีพ.ศ.2571) ผู้สูงอายุในประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพไทย การออมเพื่อเกษียณ, 2551)

จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปีพ.ศ. 2551, พ.ศ. 2552 และพ.ศ. 2553 จะเห็นว่าประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุเกินอัตราร้อยละ 10 แสดงว่าคนไทยมีที่อายุยืนยาวมากขึ้น จากสำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ รายงานพิเศษ : ผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สูงอายุของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าอัตราร้อยละ 64.6 เห็นควรดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัว แต่มีอัตราร้อยละ 20.2 ที่คิดว่าควรให้ความเอื้อเฟื้อแก่ผู้สูงอายุทั่วไป โดยเห็นว่าเป็นภาระของรัฐบาล (สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ : รายงานพิเศษ ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สูงอายุของ สสช พบว่าอัตราร้อยละ 64.6 เห็นควรดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัว, 2551)

จากตารางการเปรียบเทียบ ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลสถิติ จำนวนประชากรของประเทศไทยในปี พ.ศ.2551 ,พ.ศ. 2552 ณ เดือนกรกฎาคม และพ.ศ.2553 ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2553 จะเห็นว่าผู้สูงอายุมีอัตราเกินร้อยละ 10 ตามตารางข้างล่างดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงเปรียบเทียบข้อมูลสถิติจำนวนประชากรของประเทศไทยในปี พ.ศ.2551 – พ.ศ. 2553

รายการ	จำนวน(ล้านคน)			ร้อยละ		
	ปี 2553	ปี 2552	ปี 2551	ปี 2553	ปี 2552	ปี 2551
1. จำนวนประชากรทั้งประเทศ	65.4	66.9	63.1	100	100	100
2. จำนวนประชากรแยกตามเพศ						
ชาย	32.1	32.8	31.1	49.10	49.03	49.29
หญิง	33.3	34.1	32.0	50.90	50.87	50.71
3. จำนวนประชากรแยกตามกลุ่มอายุ	65.4	66.9	63.1	100	100	100
ประชากรวัยเด็ก(ต่ำกว่า 15 ปี)	14.7	14.4	13.6	22.40	21.5	21.6
ประชากรวัยแรงงาน(15-59 ปี)	43.7	45.0	42.5	66.90	67.4	67.2
ประชากรผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	7.0	7.5	7.0	10.70	11.2	11.5

และจากนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ “เรื่องบำนาญแห่งชาติ หลักประกันรายได้ยามชรา” จ่ายเบี้ยยังชีพ 500 บาท สำหรับประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และที่สำคัญถ้าผู้สูงอายุมากขึ้นในอนาคต จะเป็นการที่รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมากขึ้น (หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ทางออกผู้สูงอายุ จุดประกายระบบบำนาญแห่งชาติ, 2552) การดำเนินชีวิตในช่วงเกษียณอายุ จึงมีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำรงชีวิตในบั้นปลายของชีวิตอย่างมีความสุข การวางแผนทางการเงินไว้ใช้จ่ายในช่วงเกษียณอายุโดยเฉพาะในด้านต่างๆ คือ ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการพักผ่อนเป็นต้น ดังนั้นในวัยทำงานจึงควรมีการเตรียมตัวการวางแผนตั้งแต่เนิ่นๆก่อนถึงวัยเกษียณอายุ โดยเฉพาะแผนทางการเงิน เพื่อไม่ให้เป็นการของรัฐบาล และของลูกหลานมากนัก จากรายงานผลการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากร กับทิศทางการออมในอนาคต” พบว่าข้าราชการหญิงที่เป็นผู้สูงวัย ในปัจจุบันจะมีเงินออมมากขึ้นและมีการวางแผนเรื่องการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณอายุ มากกว่า กลุ่มข้าราชการชาย และผู้ที่มีอายุน้อย โดยที่กลุ่มหลังนี้อาจเห็นว่าการเกษียณอายุเป็นเรื่องไกลตัวเนื่องจากรายได้มีน้อย และต้องจัดสรรเงินไปใช้สำหรับเรื่องอื่นๆ ที่สำคัญกว่า ส่งผลให้มีเงินออมน้อย หรือยังไม่มีเลย นอกจากนี้พบว่าข้าราชการกลุ่มอายุน้อยวางแผนที่จะทำงานต่อภายหลังเกษียณอายุ ขณะที่ข้าราชการสูงวัยวางแผนที่จะใช้ชีวิตสบายๆกับลูกหลานในครอบครัว ท้องเที่ยว สำหรับผู้ที่มีเงินออม จุดประสงค์สำคัญลำดับแรกของการออมคือ ออมเพื่อการศึกษาของบุตร รองลงมา ออมเพื่อเกษียณอายุ (ภัสสร สิมานนท์, และคณะ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากร กับทิศทางการออมในอนาคต, 2550)

สาเหตุของงานวิจัยที่เลือกศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุผลหลายประการ คือ (1) ค่าครองชีพในกรุงเทพมหานครสูงกว่าต่างจังหวัด (2) ครูมักจะมีหนี้สินค่อนข้างมาก (เบญจมาศ กิ่งดี และพาชิตชนัด สิริพานิช ทศนคติต่อการเป็นหนี้ของข้าราชการครู, 2552) (3) ครูถือว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเยาวชนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีโอกาสใกล้ชิดและสั่งสอนเยาวชนของชาติ จะได้ช่วยกันปลูกฝังให้เยาวชนตั้งแต่วัยเด็ก-วัยผู้ใหญ่ ให้รู้จักการใช้จ่าย และการออมเงิน (4) เพื่อเป็นไปตามนโยบาย ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ “เรื่องบำนาญแห่งชาติหลักประกันรายได้ยามชรา” ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุของการวิจัยการวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากบุคคลส่วนมากมักจะไม่ได้มีการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุ และสังคมไทยมักจะคิดว่าเมื่อแก่ชรา หวังที่จะให้ลูกหลานดูแล

ประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาประกอบด้วยปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวกับการเตรียมตัวของบุคคลก่อนวัยเกษียณ และความรู้ ความเข้าใจ ความจำเป็น ในการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุของกลุ่มบุคคลก่อนวัยเกษียณอายุ เพื่อนำมาวางแผนทางการเงินในด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย การออม การลงทุน เมื่อยามเกษียณอายุ นอกจากนั้นเพื่อการศึกษาจำนวนปริมาณเงินออมของบุคคลเมื่อวัยเกษียณอายุ รวมทั้งศึกษารูปแบบของการวางแผนการใช้เครื่องมือ ต่างๆที่สำคัญในการออม การลงทุนเพื่อเพิ่มผลตอบแทนให้มีเงินเพียงพอไว้ใช้จ่ายเมื่อยามเกษียณอายุ เช่น เงินบำนาญ บำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ กองทุนประกันสังคม การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำ เงินค่าหุ้น สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ(RMF) กองทุนบำนาญบำนาญแห่งชาติตลอดจน การลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารที่ลงทุน เพื่อใช้เป็นการรองรับการดำเนินการ และความเสี่ยง สำหรับการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนสามารถรับได้ งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และใช้ข้อมูลจากข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในปีพ.ศ.2554 เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ที่มีต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. สำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัย
3. เพื่อค้นหารูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อนวัยเกษียณอายุ

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมของงานวิจัยในอดีตในบทที่2 ทำให้งานวิจัยเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานสำหรับการวิจัยได้ดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น มีความสัมพันธ์การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2. ประเภทและขนาดค่าใช้จ่าย เช่น ค่าใช้จ่ายประจำ ค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้ ค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพ เป็นต้น มีความสัมพันธ์การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

3. ประเภทและขนาดรายได้ เช่น รายได้ประจำ รายได้พิเศษ เป็นต้น มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

4. รูปแบบการออมและการลงทุน เช่น เงินฝากธนาคาร เงินบำนาญบำนาญเลี้ยงชีพ ข้าราชการ เป็นต้น มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research Method) ในปีพ.ศ.2554 จากประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ข้าราชการของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เฉพาะระดับตำแหน่ง ครูปฏิบัติการ(คศ.1) และครูชำนาญการ(คศ.2) จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 534 ตัวอย่าง 13 เขต 25 โรงเรียนจาก 49 เขต 436 โรงเรียนจำนวน 14,600 คน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยแบ่งรายละเอียดของคำถามเป็น 4 ส่วนคือ ส่วน 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล 2) การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน 3) สำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อวัยเกษียณอายุ 4) รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและการลงทุน และเนื่องจากต้องการศึกษาต่อจากงานวิจัยของ ภัสสร สิมานนท์ (ที่กล่าวถึงในหน้า3) ที่พบว่า ข้าราชการครูที่มีรายได้น้อยเห็นความสำคัญของการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณอายุเป็นเรื่องใกล้ตัว อยากทราบว่าปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวในข้าราชการครูที่มีรายได้น้อยเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการทำวิจัยเป็นดังนี้

- บุคคลวัยก่อนเกษียณอายุ ที่จะทำการวิจัยนี้ หมายถึง บุคลากรของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้าทำงานจนถึงปัจจุบันก่อนครบการเกษียณอายุที่อายุ 60 ปี
- รายได้ หมายถึง รายได้ที่ได้รับเข้ามาเป็นเงินสดเช่นเงินเดือน ค่าจ้าง เงินประจำตำแหน่ง เงินช่วยเหลือ เงินค่าสวัสดิการ เงินโบนัส ค่าคอมมิสชั่น เงินปันผล ดอกเบี้ยรับเงินรับ

ค่ากรรมธรรม์ประกันชีวิต เงินบำเหน็จบำนาญกองทุนเลี้ยงชีพ เงินค่าประกันสังคมและรายได้อื่นๆ เช่นการขายทรัพย์สิน เงินรางวัลตอบแทนต่างๆ

- **ค่าใช้จ่าย** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเป็นเงินสด เช่น การใช้จ่ายเพื่อดำรงชีวิตประจำวัน ซื้อสินทรัพย์ต่างๆ จ่ายชำระหนี้สิน(ค่าผ่อนบ้าน ค่าผ่อนรถ) ค่าเบี้ยประกัน ค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อน นอกจากนั้นอาจมีรายจ่ายเพื่อการลงทุนต่างๆ เช่น การซื้อกองทุนรวม การลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ

- **การออม** หมายถึง การเก็บสะสมเงินทันทีเมื่อมีรายได้ก่อน ส่วนที่เหลือจากการออมจึงนำไปใช้จ่าย สมการการออม คือ รายได้ – เงินออม = รายจ่าย

- **การลงทุน** หมายถึง การนำเงินออมที่เก็บสะสมไปลงทุนสร้างรายได้ให้เกิดผลตอบแทนตามระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของผู้ออม

- **เครื่องมือที่รองรับการออมสำหรับวัยเกษียณอายุ** หมายถึง รูปแบบของการลงทุนจากการออมเพื่อมีเงินไว้ใช้ในวัยเกษียณอายุ เช่น เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ กองทุนประกันสังคม การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำ เงินค่าหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ(RMF) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติตลอดจนการลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารที่ลงทุน เป็นต้น

- **ครูปฏิบัติการ(คส.1)** หมายถึงครูที่มีเงินเดือนกำหนดโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดตำแหน่งบัญชีเงินเดือนครูปฏิบัติการมี 29 ขั้น ขั้นเริ่มต้นเงินเดือนคือ 10,080 บาท และขั้นสุดท้าย ของเงินเดือนคือ 33,170 บาท

- **ครูชำนาญการ(คส.2)** หมายถึงครูที่มีเงินเดือนและมีเงินวิทยฐานะ ให้แก่ครูและศึกษานิเทศก์ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามวิทยฐานะกำหนดโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดตำแหน่งบัญชีเงินเดือนครูปฏิบัติการมี 24 ขั้น ขั้นเริ่มต้นเงินเดือนคือ 16,800 บาท และขั้นสุดท้าย ของเงินเดือนคือ 42,170 บาท

- **ครูชำนาญการพิเศษ(คส.3)** หมายถึง หมายถึงครูที่มีเงินเดือนและมีเงินวิทยฐานะ ให้แก่ครูและศึกษานิเทศก์ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามวิทยฐานะกำหนดโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดตำแหน่งบัญชีเงินเดือนครูปฏิบัติการมี 22 ขั้น ขั้นเริ่มต้นเงินเดือนคือ 20,640 บาท และขั้นสุดท้าย ของเงินเดือนคือ 48,210 บาท

- **ครูเชี่ยวชาญ(คศ.4)** หมายถึง หมายถึงครูที่มีเงินเดือนและมีเงินวิทยฐานะ ให้แก่ครู และศึกษานิเทศก์ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามวิทยฐานะกำหนดโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดตำแหน่งบัญชีเงินเดือนครู ปฏิบัติการมี 17 ขั้น ขั้นเริ่มต้นเงินเดือนคือ 29,690 บาท และขั้นสุดท้าย ของเงินเดือนคือ 59,090 บาท

- **อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน** หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล หรือกำไรส่วนเกิน จากการขายหุ้นหุ้น หุ้นกู้ เป็นต้น

- **อัตราเงินเฟ้อ** หมายถึง การที่ระดับราคาของสินค้าหรือการบริการในช่วงระยะเวลาหนึ่งมีราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหน่วยวัดในรูปแบบของอัตราร้อยละจากตรรกษาราคา ซึ่งจากรายงานเงินเฟ้อของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ เดือนพฤศจิกายน 2555 ระบุอัตรา ร้อยละ 3 และจากการรายงานข่าวเศรษฐกิจและการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ระบุ แนวโน้มอัตราเงินเฟ้อเท่ากับ อัตราร้อยละ 3 ณ เดือน กรกฎาคม 2555 (www.bot.or.th) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงกำหนดให้อัตราเงินเฟ้อที่ใช้ในการวิเคราะห์อยู่ในอัตราปัจจุบันดังกล่าว

- **ความเสี่ยง** หมายถึง ความไม่แน่นอนต่อการประสบกับเหตุการณ์หรือสภาวะที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ อันไม่พึงประสงค์

- **บำนาญ** คือ เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการที่เกษียณอายุ โดยจ่ายให้ครั้งเดียว เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง

- **บำนาญ** คือ เงินที่จ่ายให้แก่สมาชิกเป็นรายเดือน โดยจ่ายตั้งแต่สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงจนกระทั่งผู้นั้นถึงแก่ความตาย

- **พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พระราชบัญญัติ (กบข.)** หมายถึงข้าราชการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ซึ่งผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากกองทุนจะขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่สมาชิกจ่ายเข้ากองทุน และผลประโยชน์ที่เกิดจากการนำเงินของกองทุนไปลงทุน

- **เกษียณอายุ** หมายถึง ครบกำหนดอายุรับราชการ หรือสิ้นกำหนดเวลารับราชการ

- **การเตรียมการเกษียณอายุ** หมายถึง กิจกรรมที่ข้าราชการผู้เตรียมการเกษียณอายุ ปฏิบัติ และได้วางแผนปฏิบัติในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเงิน ด้านสุขภาพและรักษาพยาบาล ด้านท่องเที่ยวและพักผ่อน

- **การวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุ** หมายถึง การวางแผนเกี่ยวกับการลงทุนทางการเงินจากแหล่งรายได้ ในรูปแบบต่างๆจากเครื่องมือทางการเงินที่นิยมศัพท์ในหน้า 5 ให้เพียงพอกับรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นภายหลังการเกษียณอายุ

- **มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดเข้า** หมายถึง มูลค่าของเงินจากแหล่งรายได้ในอนาคตเมื่อคิดย้อนกลับมาในเวลาปัจจุบัน
- **มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดออก** หมายถึง มูลค่าของเงินจากแหล่งรายจ่าย เมื่อคิดย้อนกลับมาในเวลาปัจจุบัน
- **อายุขัยเฉลี่ย** หมายถึง อายุโดยเฉลี่ยของประชากรประเทศไทย เมื่อเสียชีวิต คือ 71 ปี

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา

คาดว่าผลจากงานวิจัยจะให้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อันมีผลทำให้มีเงินเหลือเพียงพอ โดยสามารถใช้ชีวิตในวัยเกษียณอายุได้อย่างมีความสุข ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการรับรู้กับสิ่งที่จะต้องเผชิญในช่วงเกษียณอายุ และเพื่อรักษามาตรฐานการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตในช่วงก่อนเกษียณอายุ
2. รูปแบบในการวางแผนทางการเงินกับครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก่อนเกษียณอายุ จะช่วยให้การวางแผนทางการเงินของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจะมีรูปแบบการออมและการลงทุนที่ชัดเจนและเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณ
3. สำหรับสถาบันการศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนการสอนในสาขาวิชาการเงินได้ เช่น การวางแผนการเงินส่วนบุคคล การลงทุน อัตราผลตอบแทน ความเสี่ยง และมูลค่าของเงินตามเวลา เป็นต้น
4. รัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยลดภาระของรัฐบาลที่ต้องใช้งบประมาณ สำหรับผู้สูงอายุ เพราะ การวางแผนทางการเงินที่ดี จะช่วยให้บุคคลผู้เกษียณอายุมีเงินเหลือเพียงพอไว้ใช้จ่ายภายหลังเกษียณอายุได้ ซึ่งจะไม่เป็นภาระปัญหาของรัฐบาล
5. การนำเงินที่เหลือไปลงทุนจะเป็นการเพิ่มมูลค่าของเงิน และส่งผลทำให้ระบบเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจได้ดี ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น

1.7 โครงสร้างของรายงานการวิจัย

ในรายงานการวิจัย เรื่อง “การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครู โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร” ได้แบ่งการนำเสนอรายงานออกเป็น 6 บทด้วยกันดังนี้

บทที่ 1 บทนำ นำเสนอเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2 นำเสนอ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและกำหนดสมมติฐานในการวิจัย

บทที่ 3 นำเสนอ ระเบียบวิธีวิจัย เพื่อกำหนดตัวอย่างของการศึกษารวมทั้งวิธีการรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ทั้งในเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีนัยสำคัญของการวางแผนทางการเงินก่อนการเกษียณอายุ

บทที่ 4 นำเสนอ ผลการศึกษาวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณนา ว่าปัจจัยต่างๆ ที่ศึกษา ด้านต่างๆ มีลักษณะอย่างไร

บทที่ 5 นำเสนอ ผลการศึกษาวิจัยด้วยสถิติเชิงอนุมาน ที่ใช้ในบทที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ และค้นหารูปแบบที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการวางแผนทางการเงินก่อนการเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา โดยรวม พร้อมการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์สำหรับการวิจัยต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ เป็นเรื่องสำคัญของชีวิตเรื่องหนึ่งของทุกคน โดยเฉพาะคนที่กำลังจะเป็น ผู้สูงอายุ หรือเกษียณอายุ ควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปสู่สังคมผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น เนื่องจากวิวัฒนาการความก้าวหน้าด้านการแพทย์ ทำให้แนวโน้มของประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุขัยที่ยาวนานมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่คุณภาพของชีวิตของผู้สูงอายุ

ดังนั้นการวางแผนทางการเงิน การบริหารการเงิน การจัดการทางการเงิน การออม และการลงทุน จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนควรให้ความสนใจ เพื่อให้มีเงินอย่างเพียงพอต่อการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตภายหลังเกษียณ 60 ปี ขึ้นไป ดังนั้นเพื่อความไม่ประมาท การเตรียมเงินออมไว้ให้เพียงพอกับการใช้จ่ายยามเข้าสู่วัยเกษียณอายุ จะช่วยทำให้เราได้มีชีวิตอย่างที่ได้ตั้งใจไว้ และใช้ชีวิตในรูปแบบที่คาดหวังไว้ตามที่ตั้งใจ โดยไม่เป็นภาระแก่ลูกหลาน

แนวคิด หลัก ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบความคิด (Conceptual Framework) ในการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด หลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (Concepts and Theories of Personal Financial Planning)

2.2 แนวคิด หลักการ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุ (Retirement Personal Financial Planning)

2.3 มูลค่าของเงินตามเวลา (Time Value of money)

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยต่างๆที่นำมากล่าวไว้ข้างต้น จะถูกนำมาใช้กำหนดเป็นกรอบของการวิจัย (Conceptual Framework) และสมมติฐาน (Hypothesis) โดยแนวคิด หลักและทฤษฎีต่างๆ มีดังนี้

2.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (Concepts and Theories of Personal Financial Planning)

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2553).
ได้กล่าวถึง แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ไว้ดังนี้

2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์(Economics Concepts and Theories) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนทางการเงินส่วนบุคคล ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้กับการวางแผนการเดินทาง โดยจะต้องมีการสำรวจเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ และสถานะทางการเงินในปัจจุบัน เพื่อที่จะสามารถนำไปกำหนดแนวทางในการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เช่น เดียวกับการวางแผนการเดินทางซึ่งจะต้องมีการสำรวจจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทาง เพื่อที่จะสามารถกำหนดเส้นทางที่เหมาะสม

การกำหนดแนวทางในการเดินทางนั้นอาจจะต้องมีการสำรวจเงินที่มีอยู่ ระยะเวลาที่ต้องใช้เงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายรวมทั้งอาจต้องศึกษาสภาพภูมิอากาศเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการเดินทาง ทั้งนี้การวางแผนทางการเงินก็จำเป็นต้องมีการสำรวจถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ เพื่อที่จะสามารถกำหนดทางเลือกในการลงทุนที่เหมาะสมในขณะนั้นๆ ดังนั้นผู้วางแผนทางการเงินจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ในแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ดังนี้

1) มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายและการลงทุนได้อย่างเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้นๆ เช่นการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อจะเป็นตัวบ่งบอกถึงระดับราคาสินค้า/บริการที่ผู้บริโภคจะต้องใช้จ่ายในอนาคต ถ้าหากอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ย่อมส่งผลทำให้อำนาจซื้อของเงินที่มีอยู่ลดลงและส่งผลกระทบต่อแผนการใช้จ่ายเงินและแผนการลงทุนในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนั้นแล้วตัวเลขจีดีพีและการว่างงานต่างๆก็จะส่งผลต่อระดับของรายได้ของแต่ละบุคคล รวมไปถึงเสถียรภาพของรายได้ เนื่องจากถ้าหากตัวเลขจีดีพีมีแนวโน้มลดลงและอัตราการว่างงานที่สูงขึ้น ก็อาจส่งผลทำให้ต้องมีการลดเงินเดือนหรือเลิกจ้างงานเกิดขึ้นได้ในที่สุด

2) เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด ดังนั้นการวางแผนทางการเงินจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ในแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากการวางแผนทางการเงินต้องอาศัยแนวคิดในการบริหารเงินซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3) มีความรู้ในแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งสามารถคาดการณ์สถานะเศรษฐกิจรวมทั้งผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแผนในการใช้จ่ายเงินและแผนในการลงทุนได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการวางแผนการเงินจึงต้องมีความรู้ในแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มหภาค เนื่องจากการวางแผนการเงินการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์ราคาหลักทรัพย์นั้น นอกจากนั้นยังต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของเศรษฐกิจโดยรวม เพื่อที่จะนำข้อมูลจากรายงานทางเศรษฐกิจ ไปวิเคราะห์ถึงภาวะและผลกระทบที่มีต่อตลาดการเงิน ภาวะอุตสาหกรรม และผลประกอบการ ซึ่งจะส่งผลต่อการวางแผนการลงทุน ดังการวางแผนทางการเงินจึงมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคของภาคเอกชน การลงทุน และการจ้างงาน เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้หากแนวโน้มลดลงย่อมบ่งบอกถึงภาวะเศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำ ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(GDP) และส่งผลสืบเนื่องถึงยอดขายและกำไรของกิจการที่ลดลง นั่นหมายความว่ากระแสเงินสดที่คาดว่ากิจการจะได้รับจากการลงทุนหรือขายสินค้าก็จะลดลง และในที่สุดก็จะส่งผลทำให้ราคาหลักทรัพย์ปรับตัวลดลงเช่นกัน

ระดับของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นซึ่งมักใช้ระบุถึงความอยู่ดีกินดีของประชาชนในรูปตัวเงินมักจะถูกอ้างอิงจากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เนื่องจากการนำเข้า/บริการต่างๆจะถูกรวมไว้ในการบริโภค การลงทุนและการใช้จ่ายของภาครัฐแล้ว ตัวเลขจีดีพีดังกล่าวมักถูกนำไปใช้ในการอ้างอิงถึงคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศนั้นๆ ส่งผลทำให้รัฐบาลในหลายประเทศมุ่งเน้นการบริหารประเทศเพื่อให้มีอัตราการเจริญเติบโตของจีดีพี ดังนั้นในหลายๆ ครั้งจึงมักพบว่าภาครัฐเข้าไปแทรกแซงกลไกตลาดผ่านการใช้จ่ายของภาครัฐเพื่อส่งผลกระทบต่อจีดีพีของประเทศ อย่างไรก็ตามจีดีพีอาจไม่ได้เป็นตัวสะท้อนที่แท้จริงถึงความกินดีอยู่ดีของประชาชนในประเทศ เนื่องจากจีดีพีไม่ได้พิจารณาถึงการกระจายรายได้ที่เกิดขึ้นในประเทศ ไม่ได้คำนึงถึงมลภาวะที่เกิดขึ้น ไม่ได้คำนึงถึงปริมาณทรัพยากรที่อาจสูญเสียไป รวมทั้งอาจไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบทางสังคมต่างๆและวิถีชีวิตในสังคมเป็นต้น

4) มีความรู้ในแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์จุลภาค คือการศึกษาถึงกลไกในการกำหนดราคาสินค้าและ/หรือบริการในระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นการตัดสินใจเลือกใช้สินค้า/บริการหนึ่งๆย่อมส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้า/บริการอื่นๆ นั่นหมายความว่าราคาสินค้า/บริการต่างๆ ที่แข่งขันโดยตรงหรือสามารถใช้ทดแทนกันย่อมมีความสัมพันธ์กันที่สุดในการตัดสินใจเลือกใช้สินค้า/บริการใดๆรวมทั้งการตัดสินใจเลือกการลงทุน จึงจำเป็นต้องมีการพิจาราราค่าต้นทุนของทางเลือกอื่นๆด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจมองได้ว่าต้นทุนของทางเลือกอื่นๆก็เป็นต้นทุนค่าเสียโอกาสเช่นกัน

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีทางบัญชี(Accountings Concepts and Theories) ที่เกี่ยวข้องกับ การวางแผนการเงิน คือ การศึกษาข้อมูลทางการเงิน(Financial Information) และการวิเคราะห์งบการเงิน การวางแผนทางการเงินเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและหลักทฤษฎีทางบัญชีเพื่อวิเคราะห์ถึงสถานะภาพทางการเงินของบริษัทที่จะลงทุน ทั้งนี้ ข้อมูลที่จำเป็นในการวิเคราะห์ทางการเงินจะถูกนำเสนอในรายงานทางบัญชีที่เรียกว่างบการเงิน (Financial Statement) ซึ่งแสดงถึงฐานะการเงินของบริษัท ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง หรืออาจแสดงถึงผลประกอบการในการดำเนินงานกิจกรรมทางธุรกิจของบริษัทที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ซึ่งอาจเป็น 3 เดือน หรือ 6 เดือน หรือ 12 เดือน โดยปกติรอบระยะเวลาบัญชี 1 งวด มักจะมาบรรจบ ณ สิ้นปี คือ วันที่ 31 ธันวาคม องค์ประกอบของงบการเงินที่สำคัญมีดังนี้

1) รายงานผู้สอบบัญชี คือรายงานความเห็นต่องบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งเป็นบุคคลที่มีความเป็นอิสระจากบริษัทได้ทำการตรวจสอบว่างบการเงินเหล่านั้นแสดงถึงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสด โดยถูกต้องและจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ ดังนั้นก่อนที่จะนำข้อมูลงบการเงินไปใช้ในการตัดสินใจ ผู้ใช้งบการเงินจึงควรอ่านรายงานความเห็นของผู้สอบบัญชีด้วย

2) งบแสดงฐานะทางการเงิน(Statement of Financial Position) คืองบแสดงฐานะทางการเงินของบริษัท ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีใดๆ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น โดยงบดุลจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กิจกรรมลงทุน(สินทรัพย์) และกิจกรรมในการจัดหาเงินทุน(หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น)

3) งบกำไรขาดทุน(Income Statement) คืองบการเงินที่ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผลของกิจกรรมในการดำเนินงานของบริษัทในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยรายการของรายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัท ในหลักการบัญชีกำหนดให้บริษัทรับรู้รายได้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อบริษัทได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน และเมื่อบริษัทสามารถวัดค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ รวมทั้งต้องมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเกิดรายการนั้นขึ้น นอกจากนั้นบริษัทควรรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของบริษัทลดลง เนื่องจากการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน และบริษัทสามารถวัดค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4) งบกระแสเงินสด(Cash Flow Statement) คือ งบการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของบริษัทในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยแสดงถึงแหล่งที่มาและแหล่ง

ที่ใช้ไปของเงินสด รวมทั้งเงินสดสุทธิที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในระหว่างงวดจากกิจกรรมทางธุรกิจที่เกิดขึ้นในบริษัทอันได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน กิจกรรมจัดหาเงินทุน

5) หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับข้อมูลที่ไม่ได้แสดงไว้ในงบการเงิน

2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีทางการเงิน(Financial Concepts and Theories) กล่าวไว้ว่าในการวางแผนการลงทุนต้องมีความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับระบบทางการเงิน มูลค่าเงินตามเวลา อัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยง เพื่อที่จะสามารถทราบถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) ทางเลือกต่างๆที่เป็นไปได้ในการลงทุนและการจัดหาเงินทุน
- 2) แนวทางในการคำนวณระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่มีอยู่ภายใต้ทางเลือกการลงทุนต่างๆ
- 3) แนวทางในการกำหนดหลักทรัพย์ที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนภายใต้ข้อจำกัดในด้านระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่มีอยู่
- 4) แนวทางในการกำหนดเงินทุนที่ต้องการ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่มีอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในด้านระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ
- 5) แนวทางในการคำนวณหามูลค่าเมื่อสิ้นสุดการลงทุน จากการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ ภายในระยะเวลาการลงทุนที่กำหนดจากจำนวนเงินลงทุนเบื้องต้น
- 6) การคำนวณอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ต่างๆ

จากแนวคิดของทฤษฎีนี้กำหนด ทางเลือกในการลงทุน (Investment Alternatives) มี 2 รูปแบบคือ 1) สินทรัพย์แท้จริง(Real Assets) การลงทุนในสินทรัพย์ที่แท้จริงจะเป็นการลงทุนทางตรงโดยการซื้อสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการต่างๆเพื่อสร้างรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการนั้นๆ เช่น รถยนต์ อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ เพชร เป็นต้น 2) สินทรัพย์ทางการเงิน(Financial Assets) การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินจะเป็นการลงทุนทางอ้อมโดยการเข้าทำสัญญาเพื่อถือสิทธิทางอ้อมในการถือครองสินทรัพย์แท้จริงอีกทอดหนึ่ง เช่น หุ้นกู้ พันธบัตร หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ ตราสารอนุพันธ์ และตราสารทางการเงินอื่นๆ การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินมีข้อได้เปรียบสินทรัพย์ที่แท้จริงในด้านสภาพคล่อง เนื่องจากการซื้อขายได้ง่าย สะดวกคล่องตัวและประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายกว่าการลงทุนในสินทรัพย์แท้จริง

การศึกษาการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ควรคำนึงถึง ผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนดังนี้

1. เงินฝากธนาคารพาณิชย์ (Deposits)

เงินฝากธนาคารพาณิชย์ เป็นการลงทุนที่มีสภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ และให้ผลตอบแทนในระดับต่ำ เงินลงทุนในส่วนนี้ถือว่ามีความจำเป็นที่ต้องดำรงเอาไว้เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และเพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน

2. ตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill)

เป็นตราสารหนี้ซึ่งมีอายุไม่เกิน 1 ปี ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง ผ่านกระบวนการจัดจำหน่ายของธนาคารแห่งประเทศไทย การซื้อขายตั๋วเงินคลังจะมีราคาต่ำกว่าราคาที่ตราไว้ (face value) โดยมีส่วนต่างเรียกว่า ส่วนลด(discount) เป็นผลตอบแทนให้แก่ผู้ลงทุน จัดเป็นตราสารที่ไม่มีความเสี่ยง เพราะเป็นหนี้ของรัฐบาล จึงไม่มีความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ และเนื่องจากตั๋วเงินคลังไม่มีดอกเบี้ยจ่ายระหว่างกาล แต่มีการซื้อขายที่ส่วนลดจากราคาที่ตรา จึงไม่มีความเสี่ยงในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยปรับตัวสูงขึ้น ภายใต้เงื่อนไขว่าผู้ลงทุนต้องถือตั๋วเงินคลังจนครบกำหนดอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในตั๋วเงินคลังจึงมักใช้เป็นตัวแทนอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ปราศจากความเสี่ยง(risk-free return)

3. หุ้นสามัญ(Common Stock)

เป็นตราสารประเภทหุ้นทุนที่ผู้ถือหุ้นจะมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการตามสัดส่วนมูลค่าของหุ้นสามัญที่ครอบครอง กล่าวคือ ความเป็นเจ้าของถูกแบ่งตามจำนวนหุ้น และอัตราส่วนการถือหุ้น ซึ่งแสดงเป็นจำนวนหุ้นที่ถือเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนหุ้นที่ออกและจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท แต่หุ้นสามัญจะรับผิดชอบหนี้สินที่จำกัด ผู้ถือหุ้นสามัญจะได้รับผลตอบแทนในรูปของกระแสเงินสดจากเงินปันผล ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของบริษัทและกำไรหรือผลประกอบการของบริษัทในปีนั้นๆ นอกจากนั้นผู้ถือหุ้นสามัญในฐานะเจ้าของบริษัทจะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงระดับความเสี่ยงจากการลงทุนจะเนื่องมาจากผลประกอบการและแนวโน้มในการทำกำไรของบริษัท ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยงสำคัญ 2 ปัจจัยคือ 1) ความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจ และ 2) จากปัจจัยเสี่ยงจากการก่อหนี้ของบริษัท

4. หน่วยลงทุน (Unit trust)

เป็นหลักทรัพย์ที่ออกขายโดยบริษัทจัดการลงทุน(บลจ.) เพื่อระดมเงินเข้ากองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้น โดยบริษัทจัดการลงทุนจะจัดสรรเงินในกองทุนนั้นไปลงทุน ตามสัดส่วนและเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน โดยผู้ถือหน่วยลงทุนมีฐานะร่วมเป็นเจ้าของกองทุนนั้นๆ และมีสิทธิได้รับเงินปันผลตอบแทนจากผลกำไรที่เกิดขึ้น

5. หุ้นกู้ (Bond)

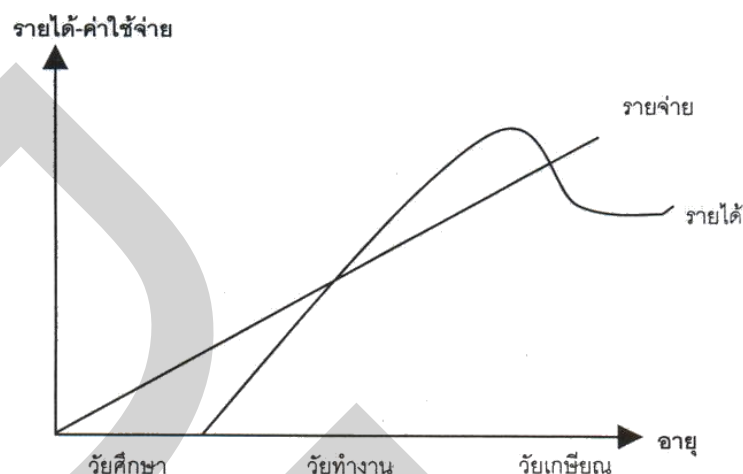
เป็นตราสารหนี้ที่ผู้ถือจะได้รับกระแสเงินสดจำนวนหนึ่งเมื่อครบกำหนดไถ่ถอน ซึ่งเรียกว่า มูลค่าไถ่ถอน(Maturity Value) หรือราคาหน้าตั๋ว หรือมูลค่าที่ตราไว้(Par Value) โดยอาจกำหนดการจ่ายผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่มีการจ่ายดอกเบี้ยจะจ่ายเท่าๆ กัน หน่วยของหุ้นกู้เป็นงวดๆ เป็นร้อยละของราคาที่ตราไว้ ซึ่งอาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่ หรือกำหนดอัตราดอกเบี้ยในแต่ละงวดแตกต่างกัน โดยอาจอ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

6. พันธบัตรรัฐบาล (Treasury Bond)

คือ ตราสารหนี้ที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ซึ่งมีอายุ ณ วันออกพันธบัตรที่หลากหลาย ตั้งแต่ระยะสั้น 1-5 ปี ระยะกลางและระยะยาวตั้งแต่ประมาณ 7-10 ปีขึ้นไป โดยระยะเวลาสูงสุดที่ออกขายในปัจจุบันคือ 20 ปี ทั้งนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดจำหน่ายและรับประกันการจำหน่ายแต่ผู้เดียวพันธบัตรรัฐบาลจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีรัฐบาลเป็นลูกหนี้ทำให้ไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิตของตราสารที่จะเกิดผิคนัดชำระดอกเบี้ยและเงินต้น เพราะรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ออกสามารถเรียกเก็บภาษีจากประชาชนมาชำระหนี้ให้ตรงตามกำหนดได้เสมอ แต่การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลยังคงมีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงของราคาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดยังคงมีอยู่

พายุพ ขาวเหลือง. (2548) (อ้างใน จันทรเพ็ญ บุญฉาย, 2551:23). ได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยช่วงอายุของบุคคลกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคล(Personal Financial Planning Life Cycle) โดยพิจารณาถึงรายได้และภาระค่าใช้จ่ายของบุคคลไว้ 3 ช่วงแต่ละช่วงจะไม่เหมือนกันดังนี้คือ

แผนภาพที่ 2.1 : แสดงรายได้และรายจ่ายในแต่ละช่วงอายุ

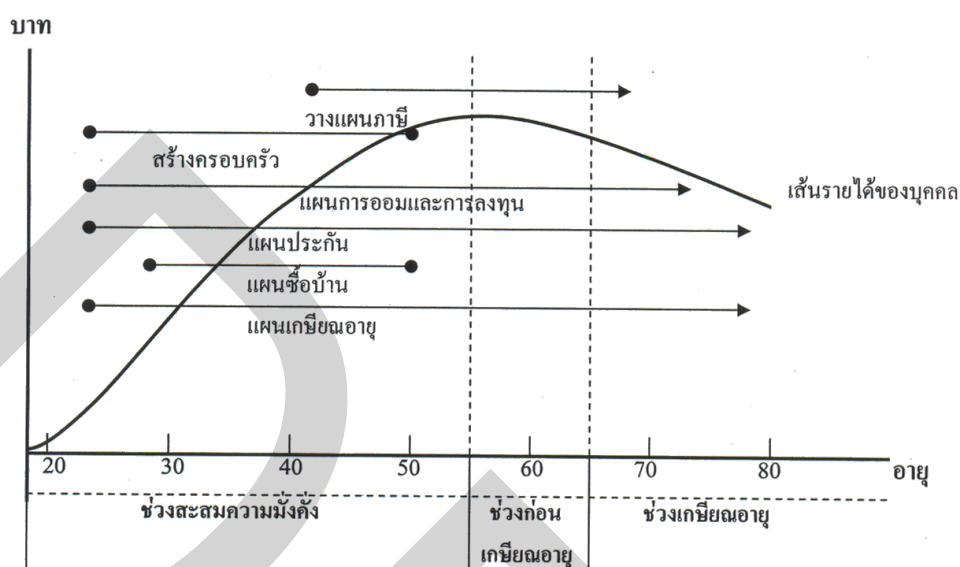
ช่วงที่ 1 : วัยศึกษา คือ ช่วงอายุ 1-20 ปี เป็นช่วงการศึกษาหาความรู้และพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เป็นวัยที่เตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่วัยทำงาน เป็นวัยที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีรายได้ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นภาระพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบ

ช่วงที่ 2 : วัยทำงาน คือ ช่วงอายุ 20-60 ปี วัยนี้จะมีรายได้ รายได้จะเพิ่มขึ้นตามอายุงานและประสบการณ์ในการทำงาน ช่วงวัยนี้ยังถือเป็นวัยสร้างครอบครัวใหม่ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะได้แก่

- 1) ระยะเริ่มตั้งครอบครัว (The Beginning Family)
- 2) ระยะขยายครอบครัว (The Expanding Family)
- 3) ระยะแยกย้ายครอบครัว (The Launching Family)

ช่วงที่ 3 : วัยเกษียณ คือ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป วัยนี้รายได้จะลดลงเนื่องจากเกษียณจากการทำงาน รายได้ที่มีอาจเป็นบำนาญ บำเหน็จ เงินสะสมทรัพย์ เงินประกันชีวิต หรือรายได้จากเงินออมและเงินลงทุนต่างๆ ภาระค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องในด้านสุขภาพ ค่ารักษาพยาบาล และการพักผ่อน ถ้าวางแผนการเงินที่ดีจะทำให้การใช้ชีวิตภายหลังเกษียณได้อย่างสุขสบาย

แผนภาพที่ 2.2 : ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุและรายได้ของบุคคล

ที่มา : Keown, J. (2000:8)

2.2 แนวคิด หลักการ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุ (Retirement Personal Financial Planning)

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2553). กล่าวถึงการวางแผนทางการเงินเพื่อให้ความคุ้มครองทางด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ขาดรายได้เนื่องจากเกษียณอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันซึ่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการแพทย์ และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรโลกพัฒนาสูงขึ้น ส่งผลให้ประชากรโลกมีอายุที่ยาวมากขึ้น จนอาจส่งผลทำให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรโลกที่มีสัดส่วนของอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นแนวทางที่จะสามารถช่วยรักษาระดับคุณภาพชีวิตเมื่อต้องสูญเสียรายได้ในช่วงหลังเกษียณให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับช่วงก่อนเกษียณได้เป็นอย่างดีก็คือ การเตรียมความพร้อมและการวางแผนเพื่อวัยเกษียณที่ดีในช่วงก่อนเกษียณนั่นเอง

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ จึงมีกระบวนการในการวางแผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุหลังจากหยุดการทำงาน ภายใต้มาตรฐานการครองชีพที่ต้องการและเป็นไปได้ ซึ่งต้องอาศัยการคาดการณ์อายุที่คาดว่าจะเกษียณและแหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณอายุ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแนวทางที่จะทำให้แผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการวางแผนเพื่อวัยเกษียณไม่ใช่แผนมาตรฐานที่จะสามารถ

ใช้ได้กับทุกคน เนื่องจากแต่ละคนจะมีสถานการณ์ที่แตกต่างกัน มีรูปแบบการออมเงินเพื่อวัยเกษียณผ่านช่องทางต่างๆแตกต่างกัน ดังนั้นการวางแผนทางการเงินจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและพิจารณาเป็นรายบุคคล

การจัดทำแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ สามารถแบ่งกระบวนการในการจัดทำได้ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล สำหรับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ได้แก่ข้อมูลครอบครัว ผู้ที่อยู่ในความดูแล อาชีพ สถานะสมรส อายุ เป็นต้น

1.2 ข้อมูลสมมติฐานซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นข้อมูลสมมติฐานเชิงคุณภาพ และข้อมูลสมมติฐานเชิงปริมาณดังนี้

- ข้อมูลสมมติฐานเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ เป้าหมายในการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุ เป็นต้น

- ข้อมูลสมมติฐานเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณจำนวนเงินเพื่อจัดทำแผนเพื่อวัยเกษียณต่างๆ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ต้องการ อัตราเงินเพื่ออัตราส่วนเงินได้ที่ต้องการภายหลังเกษียณเทียบกับก่อนเกษียณ อายุที่คาดว่าจะเกษียณ จำนวนปีที่คาดว่าจะอยู่ภายหลังเกษียณ ข้อมูลแหล่งเงินออมเพื่อเกษียณและวิธีการการประมาณการความต้องการเงินเมื่อเกษียณอายุ

2. ประมาณการทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ โดยคำนวณ 1) ความต้องการเงินเมื่อเกษียณอายุหรือการคำนวณจากค่าใช้จ่าย 2) คำนวณมูลค่าแหล่งเงินออมเมื่อเกษียณอายุ 3) คำนวณหาจำนวนเงินส่วนที่ขาดหรือเกินของแหล่งเงินออมเมื่อเกษียณอายุ 4) จำนวนเงินที่ต้องออมเพิ่มหรือลงทุนเพิ่มเพื่อการเกษียณอายุ

ในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุจึงต้องรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ และแหล่งรายได้ของผู้เกษียณอายุเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนในการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุได้ ซึ่งสามารถแบ่งแหล่งเงินออกได้ดังนี้

2.1 แหล่งเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นแหล่งเงินที่ได้สะสมไว้ เช่นจากการฝากธนาคาร การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสถานะใกล้เคียงเงินสดเช่น พันธบัตร ประกันชีวิต หุ้นสามัญ หุ้นสหกรณ์ ทองคำ อสังหาริมทรัพย์

2.2 แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษียณ เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการพ.ศ.2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกันการจ่ายบำเหน็จบำนาญให้แก่ข้าราชการส่งเสริมการออมทรัพย์ และจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นให้สมาชิก การให้ประโยชน์ตอบแทนการรับราชการแก่ข้าราชการเมื่อออกจาก

ราชการ โดยสมาชิกต้องจ่ายเงินเข้ากองทุนร้อยละ 3 ของเงินเดือนและรัฐจ่ายสมทบในจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้ข้าราชการที่เกษียณอายุและมีอายุราชการตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปมีสิทธิเลือกรับบำเหน็จหรือบำนาญ ซึ่งเงินบำเหน็จนั้นกำหนดเท่ากับเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยเวลาราชการ ในขณะที่เงินบำนาญนั้นกำหนดเท่ากับเงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้ายคูณด้วยเวลาราชการและหารด้วย 50 ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 70 ของเงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย

2.3 แหล่งเงินออม/เงินลงทุนประจำเพื่อเกษียณอายุ เป็นแหล่งเงินออมหรือลงทุนประจำทุกเดือนหรือทุกปี ตั้งแต่ปัจจุบันไปจนถึงเกษียณอายุ เพื่อเป็นเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุ

3. การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ (Retirement Planning) GPF-E-learning/Financial Planning . (2554). ได้กล่าวว่า คนทำงานส่วนใหญ่นั้นมีความคาดหวังว่าจะเลิกทำงานในช่วงอายุใดช่วงอายุหนึ่ง และใช้เวลาหลังทำงานพักผ่อนหรือว่าทำกิจกรรมที่อยากทำ ซึ่งการที่เราเลิกทำงานและขาดรายได้จากการทำงานไปนั้นถือเป็นเรื่องใหญ่สำหรับชีวิตทีเดียวเพราะ ถ้าเราต้องการที่จะดำรงชีวิตความเป็นอยู่ให้เหมือนกับปัจจุบันที่เป็นอยู่หรือสามารถทำสิ่งต่างๆที่อยากทำจากการศึกษาพบว่าอายุเฉลี่ยของคนไทยนั้นเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากวิทยาการทางการแพทย์ที่ทันสมัยขึ้น อายุเฉลี่ยของผู้ชายสูงขึ้นจาก 56 ปี เป็น 68 ปี จากปี 2539 จนถึงปี 2546 ส่วนผู้หญิงนั้นอายุเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 62 ปี เป็น 72 ปี ซึ่งหมายถึงว่าระยะเวลาที่เราต้องดำรงชีวิตอยู่ในช่วงที่ไม่ได้ทำงานสร้างรายได้แล้วนั้นยาวนานขึ้นและจะต้องใช้เงินจำนวนมากขึ้น ในการดำรงชีวิตหลังเกษียณแต่ละคนนั้นต่างความคิดกันไป บางคนอาจจะคิดว่าการวางแผนเพื่อการเกษียณนั้นยังไม่จำเป็น ต้องรีบทำเนื่องจากเรายังมีชีวิตอยู่นาน แต่บางคนนั้นอาจจะวางแผนไว้แล้วว่าจะต้องทำงานหนักเป็นเวลา 40 ปี เพื่อที่จะมีเงินและทรัพย์สินสมบัติสะสมไว้จากทั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือกองทุน บำนาญและสินทรัพย์อื่นๆ อีกถึงจะพอเพียงกับการดำรงชีพหลังเกษียณได้เป็นอย่างดี ถ้าเรามองการณ์ไกลจะเห็นว่าความคิดที่เตรียมความพร้อมวางแผนทางการเงินไว้สำหรับตอนเกษียณนั้นเป็นสิ่งที่รอบคอบ และสร้างความสุขให้เราได้ในบั้นปลายชีวิตการวางแผนเพื่อการเกษียณนั้นนับเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการวางแผนทางการเงิน แต่ว่าคนส่วนใหญ่นั้นจะยังมองไม่เห็นความสำคัญเนื่องจากในชีวิตคนเรานั้นมักจะมีความจำเป็นทางการเงินในเรื่องต่างๆ ก่อนที่จะถึงการวางแผนการเกษียณ เช่น คนที่เพิ่งจบการศึกษาเพิ่งเริ่มจะทำงานก็มักจะคิดถึงเรื่องที่ใกล้ตัวก่อน เช่น วางแผนการเงินสำหรับการซื้อรถ การซื้อบ้าน หรือการเรียนต่อ น้อยคนนักที่จะนึกไปถึง ช่วงเวลาอีก 30-40 ปี ข้างหน้าถึงจะเป็นการยากที่เราจะต้องมองข้ามความต้องการในปัจจุบัน และมองไปถึงความจำเป็นในอนาคตแต่ถ้าเราต้องการมีชีวิตที่สบายตลอดไปไม่ต้องมาเดือดร้อนยามแก่ที่ทำงานหารายได้

ไม่ได้แล้วนั้นการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณนั้นก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งเป้าหมายทางการเงินเพื่อการเกษียณนั้นนับเป็นเป้าหมายทางการเงินที่สำคัญมาก

การกำหนดเป้าหมายการเกษียณ การวางแผนการเกษียณอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเริ่มต้นด้วยการวางแผนเป้าหมายก่อน การตั้งเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการที่จะวางแผนเพื่อการเกษียณ ซึ่งเป้าหมายนั้นจะต้องชัดเจนและเป็นไปได้ และจะบอกได้ว่าเราต้องการคุณภาพชีวิตแบบไหนหลังจากที่เราเกษียณแล้ว เช่น ถ้าต้องการที่จะท่องเที่ยวหรือต้องการมีบ้านพัก ต้องการมีกิจการเล็กๆ เป็นของตนเอง หรือต้องการมีเงินไว้ใช้จ่ายให้เพียงพอในแต่ละเดือนโดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของเรา ไม่ว่าเป้าหมายของเราคืออะไรนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรกคือเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นจะต้องสอดคล้องกับรายรับและรายจ่ายและความสามารถในการหารายได้ เช่นถ้าในแต่ละเดือนนั้นรายได้หักรายจ่ายแล้วมีเงินเหลือแต่ละเดือน 4,000 - 5,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่สะสมหรือเพื่อนำไปลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ รวมถึงเพื่อใช้จ่ายภายหลังเกษียณอายุด้วย ก็คงไม่สามารถที่จะตั้งเป้าหมายทางการเงินภายหลังเกษียณให้ไกลเกินไปได้ เช่น ต้องการเปิดกิจการที่ต้องใช้เงินลงทุนที่มากเป็น 10 ล้านบาทขึ้นไป

ปัจจัยที่จะช่วยประเมินหาเงินก้อนที่จะทำให้มีเงินพอใช้จ่ายภายหลังเกษียณโดยคำนวณจาก

1. รายได้นับจากปัจจุบันจนถึงเกษียณ รายได้ประมาณจากการออม การลงทุน เงินบำนาญ และเงินบำนาญ
2. ระยะเวลา นับจากปัจจุบันจนถึงเกษียณเริ่มจากต้องคิดว่าจะเกษียณอายุเมื่อไร โดยทั่วไปเราจะเกษียณอายุที่อายุ 60 ปี แต่ไม่ว่าจะเกษียณอายุจากการทำงานตอนอายุเท่าไร ให้เขียนลงไปในสมุดบันทึกซึ่งถือว่าเป็นการให้สัญญากับตนเอง และจะช่วยบอกถึงระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ และเป็นตัวเลขที่ช่วยในคำนวณได้ว่ามีความสามารถหาเงินได้เป็นจำนวนเท่าไรเพื่อใช้จ่ายภายหลังเกษียณอายุ เช่นถ้ามีอายุ 30 ปี จะเกษียณอายุตอน 60 ปี ดังนั้นเวลาทำงานอีก 30 ปี
3. ระยะเวลาที่ผู้ออมจะดำรงชีพหลังเกษียณ
4. ค่าใช้จ่ายโดยประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ ซึ่งประมาณว่า 40% ของรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 5 ปีสุดท้าย จึงเพียงพอสำหรับการดำรงชีพอย่างปกติ
5. อัตราเงินเฟ้อ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อค่าของเงินในอนาคต อัตราเงินเฟ้อยิ่งสูง ค่าของเงินในอนาคตยิ่งลดน้อยลง

6. อัตราผลตอบแทนของเงินออม ผลตอบแทนของเงินออมยิ่งสูง ก็จะทำให้ความเป็นไปได้ของการมีเงินก้อนตอนเกษียณเป็นไปได้มากขึ้น

ส่วนหลังเกษียณแล้วคุณจะมีชีวิตอยู่อีกนานเท่าไรนั้น ก็อาจจะลองคำนวณดูได้ว่าจะเกษียณตอนอายุเท่าไรและต้องมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกกี่ปี โดยลองนำอายุเฉลี่ยของคนไทยมาลบออกจากอายุที่เราจะเกษียณ (อายุเฉลี่ยของคนไทยคือผู้ชาย 69 ปี ส่วนผู้หญิงคือ 75 ปี) ดังนั้นโดยทั่วไปถ้าเป็นผู้ชายก็มีชีวิตอยู่หลังทำงานอีก 9 ปี และเป็นผู้หญิงจะอยู่อีกถึง 15 ปี และจากเทคโนโลยีทางการแพทย์และปัจจัยอื่นๆ ทำให้คนเรามีแนวโน้มที่จะอายุยืนกว่านี้

สุขใจ น้ำผุด. (2545). ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเกษียณอายุ(Retirement) หมายถึง การที่บุคคลถอนตัวออกจากงานประจำที่ทำอยู่ เมื่อมีอายุครบในระหว่าง 55-60 ปี โดยช่วงอายุที่จะเกษียณนั้นขึ้นอยู่กับอาชีพและระเบียบข้อบังคับของแต่ละหน่วยงาน สำหรับผู้รับราชการตามระเบียบข้าราชการพลเรือน กำหนดให้ข้าราชการเกษียณอายุเพื่อรับบำเหน็จและบำนาญเมื่อมีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ ในส่วนของหน่วยงานเอกชนอาจกำหนดให้พนักงานออกจากงานเมื่ออายุครบ 55 ปี หรือ 60 ปี หรือบางแห่งยังยอมรับบุคคลที่มีอายุเกินกว่า 60 ปี ทำงานต่อไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ สำหรับบางคนเลือกที่จะเกษียณอายุก่อนกำหนด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผล และความพร้อมของแต่ละบุคคล การเกษียณอายุนั้นย่อมหมายถึงการสิ้นสุดลงของเวลาของรายได้ประจำที่เคยได้รับการทำงาน ในขณะที่รายจ่ายยังต้องมีจ่ายต่อไป และมีแนวโน้มการใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น เช่น ค่าดูแลรักษาสุขภาพ ค่ารักษาพยาบาล ดังนั้นบุคคลที่จะเกษียณอายุควรมีการเตรียมตัวและมีการวางแผนเพื่อรองรับการเกษียณอายุให้รอบคอบก่อนที่จะเกษียณอายุ ซึ่งจะทำให้ผู้เกษียณอายุมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีความสุขในช่วงหลังเกษียณอายุ

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2553). การวางแผนเพื่อวัยเกษียณอายุ (Retirement planning) หมายถึง การวางแผนทางการเงินสำหรับช่วงชีวิตหลังจากที่การหยุดทำงาน

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2553). การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ หมายถึง กระบวนการในการกำหนดเป้าหมายรายได้เพื่อวัยเกษียณอายุ และการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งรายได้สำหรับการเกษียณอายุ โดยข้อมูลนี้จะใช้ในการกำหนดกระแสเงินสดสำหรับเกษียณอายุให้พอเพียงกับความต้องการผู้เกษียณอายุ หรือหมายถึง กระบวนการของการกำหนดกลยุทธ์และเทคนิคสำหรับการสะสมความมั่งคั่งและการนำออกมาใช้ในระหว่างเกษียณอายุ ซึ่งจากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปความหมายของ

การวางแผนเพื่อวัยเกษียณได้ คือ กระบวนการในการวางแผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุ ภายใต้พื้นฐานที่เป็นไปได้ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแนวทางที่จะทำให้แผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตาม การวางแผนเพื่อวัยเกษียณอายุ ไม่ใช่เป็นแบบแผนมาตรฐานที่สามารถใช้ได้กับทุกคน เนื่องจากแต่ละคนจะมีสถานการณ์ที่แตกต่างกัน มีรูปแบบการออมเงิน การลงทุน เพื่อวัยเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปี พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามคำว่า “เกษียณไว้ว่า” ก.สิ้นไป”(ใช้เกี่ยวกับการกำหนดอายุ) เช่น **เกษียณอายุราชการ** คำๆ นี้ที่ใช้ในบริบทนี้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “toretire” หรือ “retirement” ซึ่ง “to withdraw from usual use or service” หรือ “เลิกจากการใช้งานหรือการให้บริการตามปกติ” อย่างไรก็ตาม George w. Leeson ,2005 ได้ให้ความหมายอย่างละเอียดยิ่งขึ้นของคำๆ นี้ โดยเสนอว่า การเกษียณอายุนั้นอาจเป็นการเกษียณเพื่อใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุข โดยมีรายได้ประจำมั่นคง (บำนาญ) หรือเป็นช่วงเวลาที่สามารถทำอะไร ตามที่อยากทำได้เต็มที่โดยไม่ต้องมีใครมาเป็นเจ้านาย

นอกจากนี้ ลีสัน.(2548) ยังเสนอว่า แนวคิดเบื้องหลังการเกษียณอายุเปลี่ยนจากการพักผ่อน (rest) มาเป็นรางวัล (reward) และมาเป็นสิทธิ (right) นั่นคือ ในยุคแรกเริ่มที่ใช้มีการกำหนดการเกษียณอายุนั้นเกิดจากความคิดที่ว่าพนักงานที่ได้ทำงานมาจนถึงอายุหนึ่ง ไม่ควรอนุญาตให้ทำงานอีกต่อไป เนื่องจากเมื่ออายุมากขึ้น ความสามารถในการทำงานก็จะลดน้อยลง เพราะผู้สูงวัยย่อมมีสภาพร่างกายทรุดลงจึงเห็นว่าคนงานที่ทำงานมาถึงช่วงอายุนี้นสมควรได้พักผ่อน ซึ่งในยุคสมัยที่เริ่มมีการใช้มาตรการบังคับการเกษียณอายุ ผู้สูงวัยก็เป็นเช่นนั้นจริงโดยส่วนใหญ่ แต่เมื่อมีการพัฒนาการเกษียณอายุอย่างเป็นระบบมีการให้สิ่งตอบแทน เช่น บำนาญ และสวัสดิการอื่นๆ ทำให้มีความคิดว่าแทนที่จะให้ผู้เกษียณอายุเกษียณอายุเพื่อจะได้พักผ่อนก็เกิดแนวคิดว่าการเกษียณอายุถือเป็นรางวัล ตอบแทนคนงานที่ได้ทำงานอย่างทุ่มเทให้แก่ราชการหรือบริษัทมาเป็นเวลานานผลตอบแทนก็คือ การเกษียณอายุ ซึ่งเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่งแต่ประกอบไปด้วยสิ่งตอบแทนได้แก่บำนาญ และสวัสดิการต่างๆ นั่นเอง แนวคิดก็คือว่าการเกษียณอายุเป็นการที่ผู้ว่าจ้างตอบแทนคนงานที่ทำงานมาอย่างซื่อสัตย์ ซึ่งสมควรได้มีเวลาใช้ชีวิตอย่างอิสระไม่ต้องทำงานอีกต่อไป แต่มีค่าตอบแทนให้เพื่อให้มีความสุขในบั้นปลายของชีวิต อย่างไรก็ตามแนวความคิดก็เปลี่ยนไปอีก กล่าวคือเมื่อระบบการให้บำนาญ บำนาญเป็นของปกติ

นรินทร์ โอพารกิจอนันต์. (2555) ได้ให้แนวคิด แผนการเพื่อวัยเกษียณอายุเกี่ยวกับการวางแผนการเงินภายหลังการเกษียณอายุคือ ความจำเป็นที่ต้องมีเงินออมสะสมมากเท่าใด จึงจะเพียงพอในการใช้จ่ายในช่วงหลังเกษียณอายุ โดยที่เราจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสะดวกสบายเหมือนช่วงที่ท่านยังสามารถหารายได้ได้อยู่ การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยมีขั้นตอนในการกำหนดแผนงาน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดถึงความต้องการใช้เงินทุนว่าควรเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นเท่าใด
2. การกำหนดถึงจำนวนเงินที่ท่านสามารถจะหามาได้รวมทั้งหมด
3. กำหนดถึงความแตกต่างของจำนวนเงิน ระหว่างความต้องการเงินทุนและความสามารถในการหารายได้ของท่าน

การกำหนดความต้องการใช้เงินทุนในอนาคต เราควรจะเริ่มคำนึงถึงจำนวนรายจ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในวัยชราก่อนว่ามีรายจ่ายประเภทใดบ้าง อย่างเช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา ค่าเดินทางท่องเที่ยว รายจ่ายเพื่องานอดิเรกของแต่ละบุคคล ฯลฯ ซึ่งรายจ่ายที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะเป็นรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นในวัยชรา หลังจากนั้นจึงเริ่มกำหนดความต้องการเงินทุนในอนาคต ที่สำคัญต้องไม่ลืมว่ายิ่งอายุมากขึ้น เงินออมเพื่อรายจ่ายฉุกเฉินก็จะต้องมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น

การกำหนดจำนวนเงินทุนที่สามารถหาได้ในอนาคต ท่านควรทราบระยะเวลาก่อนที่จะถึงกำหนดเกษียณอายุ เพื่อกำหนดเงินออมสะสมได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากอาชีพที่แตกต่างกันย่อมมีแผนการทางการเงินในอนาคตที่ต่างกัน อย่างเช่น หากท่านมีอาชีพรับราชการ ถึงแม้จะมีเงินเดือนน้อยในระหว่างอายุการทำงาน แต่ก็มีการให้บำเหน็จ บำนาญแก่ผู้ที่เกษียณอายุ ต่างกับผู้ที่ มีอาชีพรับจ้าง หรือเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ดังนั้นการจัดสรรรายได้ รายจ่าย และเงินออมจึงเป็นหน้าที่ของแต่ละบุคคล

รายได้อื่นๆ ที่ท่านควรนำมาประมาณการรายได้ภายหลังการเกษียณอายุ

1. เงินทุนประกันชีวิต (แบบสะสมทรัพย์ หรือแบบเงินได้รายปี)
2. เงินปันผลที่ได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์
3. ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือการลงทุนในสถาบันอื่น รวมถึงผลกำไรจากการลงทุนโดยตรง
4. รายได้จากการขาย หรือให้เช่าทรัพย์สินส่วนบุคคล
5. กำไรส่วนทุนที่ได้รับจากหลักทรัพย์ที่ท่านถือไว้
6. รายได้จากการทำงานพิเศษภายหลังการเกษียณอายุ
7. รายได้จากการมีลาภลอยหรือการเสี่ยงโชคอื่นใดทุกชนิด เช่น การถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล การถูกสลากออมสิน เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายภายหลังการเกษียณอายุ หลังจากที่เรากำหนดรายรับ และรายจ่ายภายหลังการเกษียณอายุแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันมาก เราควรวางแผนการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง หรือเริ่มต้นสะสมเงินออมในขณะที่เรายังมีรายได้ให้มากกว่าเดิม รวมไปถึงการนำเงินออมไปซื้อพันธบัตรรัฐบาลในระยะยาวแบบดอกเบี้ยทบต้น และการลงทุนซื้อหลักทรัพย์หรือกองทุนต่างๆ เพื่อหวังเงินปันผลที่จะได้รับในอนาคต

ทางที่ดีเราควรจะทำให้มีความแตกต่างระหว่างรายได้ และรายจ่ายภายหลังการเกษียณอายุให้น้อยที่สุด หากท่านทราบถึงความแตกต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายดังกล่าว เราควรพิจารณาถึงจำนวนเงินที่แตกต่างกันนั้น และพยายามนำส่วนที่เป็นเงินออมไปลงทุนให้ได้รับผลตอบแทนมากขึ้น

2.3 มูลค่าเงินตามเวลา (Time Value of money)

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2553). กล่าวถึงแนวคิดมูลค่าเงินตามเวลา มักจะถูกนำไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการคำนวณเงินออมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้สามารถทราบว่าบุคคลนั้นๆ จะต้องออมเงินในแต่ละงวดเท่าใดเพื่อให้ได้เงินจำนวนหนึ่งที่ต้องการในอนาคต นอกจากนั้นยังสามารถนำแนวคิดดังกล่าวนี้ไปประยุกต์ในการคำนวณจำนวนเงินที่จะต้องชำระคืนเงินกู้ทั้งในส่วนของการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนดไว้ให้แก่เจ้าหนี้ ซึ่งการชำระหนี้ในแต่ละงวด มีจำนวนชำระคืนเท่าๆ กัน ภายในระยะเวลาที่กำหนด การประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวยังมีประโยชน์ในการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกรณีที่มีทางเลือกในการลงทุนหลายๆ ทางเลือก ซึ่งผู้ลงทุนอาจจะใช้แนวคิดมูลค่าเงินตามเวลาในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากแต่ละทางเลือกในการลงทุน

การคำนวณหามูลค่าเงินอนาคตจะเป็นการคำนวณหาผลรวมของเงินที่นำไปลงทุนรวมกับดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน ส่วนการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันจะเป็นการหักดอกเบี้ยเพื่อคำนวณหาเงินต้นที่นำลงทุน

การคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนด้วยการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ ผลตอบแทนเรียกว่า ดอกเบี้ย และดอกเบี้ยที่ได้รับในแต่ละงวดนั้นจะนำไปรวมทบเป็นเงินต้นในงวดถัดไป ส่งผลทำให้ได้รับดอกเบี้ยจากเงินลงทุนทั้งต้นและดอกเบี้ย แนวคิดดอกเบี้ยดังกล่าวนี้เรียกว่า ดอกเบี้ยทบต้น

การคิดดอกเบี้ยแบบทบต้นจะส่งผลทำให้ได้รับมูลค่าของเงินลงทุนเมื่อสิ้นสุดการลงทุนสูงกว่าการคิดดอกเบี้ยแบบไม่ทบต้น เช่น ถ้านำเงินลงทุน 10,000 บาท เป็นเวลา 3 ปี โดย

ได้รับอัตราดอกเบี้ยปีละ 5% ถ้าดอกเบี้ยเป็นแบบไม่ทบต้นมูลค่าของเงินที่จะได้รับจากการลงทุนจะเท่ากับ $10,000 + 10,000 \times 0.05 \times 3 = 11,500$ บาท

ถ้าดอกเบี้ยเป็นแบบทบต้นมูลค่าของเงินที่จะได้รับจากการลงทุนจะ $= 10,000 \times (1+0.05)^3 = 11,576.25$ บาท การลงทุนที่ได้รับดอกเบี้ยแบบการคิดดอกเบี้ยทบต้นจะได้รับเงินจากการลงทุนมากกว่าการคิดดอกเบี้ยไม่ทบต้น

ดังนั้นการลงทุนโดยทั่วไป จะถูกตั้งสมมติฐานให้คิดทบต้นเสมอ เนื่องจากการวางแผนทางการเงินจะมีแผนการใช้จ่ายและแผนการลงทุน โดยมีสมมติฐานว่าเงินที่นำมาลงทุนนั้น เมื่อได้รับผลตอบแทนก็จะนำผลตอบแทนไปลงทุนต่อ ไม่ได้นำไปใช้จ่าย ส่งผลทำให้ได้รับผลตอบแทนต่อไปเรื่อยๆ เช่น การวางแผนการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยหรือกำไรจากส่วนต่างของราคาไปลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลต่อไป ส่งผลทำให้ได้รับดอกเบี้ยของดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยทบต้นต่อไป

ในกรณีที่ได้รับอัตราดอกเบี้ยจากการลงทุนในแต่ละงวดไม่คงที่ จะต้องคิดอัตราดอกเบี้ยทบต้นทบต้นในแต่ละงวดภายใต้อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับในงวดนั้น

การคำนวณหามูลค่ารวมทั้งหมดทุกงวดของกระแสเงินสดที่เป็นเงินงวดสิ้นงวด อาจทำได้โดยการคิดลดเงินในแต่ละงวดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้วนำมารวมกันเป็นมูลค่าปัจจุบันของเงินงวด หรือคิดทบต้นเงินในแต่ละงวดเป็นมูลค่าอนาคตแล้วนำมารวมกันเป็นมูลค่าอนาคตของเงินงวด

การคิดดอกเบี้ยทบต้นของเงินงวดที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าของเงินลงทุนที่มีจำนวนเท่าๆ กัน ทุก ๆ งวด ภายใต้อัตราดอกเบี้ยจากการลงทุนที่คงที่ทุกๆ งวด

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นางฐานิตย์ เอื้อเพื่อ. (2551). การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้ทำการศึกษา

เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนทางการเงิน และเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ โดยเป็นการสำรวจข้อมูลของข้าราชการสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในเรื่องแหล่งที่มาของรายได้ คือ เงินบำเหน็จ เงินบำนาญ และประมาณการรายจ่ายพื้นฐานภายหลังการเกษียณอายุ 4 ด้าน คือ รายจ่ายค่ารักษาพยาบาล รายจ่ายในชีวิตประจำวัน รายจ่ายเพื่อการท่องเที่ยวและรายจ่ายเพื่อฉุกเฉิน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และมูลค่าเงินปัจจุบัน

ผลจากการวิจัยพบว่า ข้าราชการสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีอายุปัจจุบันเฉลี่ย 46 ปี เงินเดือนปัจจุบันเฉลี่ย 21,980 บาท อายุราชการปัจจุบัน 21 ปี 9 เดือน 4 วัน วางแผนในเรื่องแหล่งที่มาของรายได้ เมื่อเกษียณอายุ 60 ปี คือ เลือกรับเงินบำนาญ ร้อยละ 76.28 โดยให้เหตุผลในเรื่องเป็นหลักประกันความมั่นคงของชีวิต มีเงินใช้จ่ายทุกเดือน มีสิทธิได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ ใกล้เคียงกับเมื่อรับราชการและคิดว่าตนเองจะมีสุขภาพแข็งแรงน่าจะรับเงินบำนาญได้ยาวนาน และวางแผนประมาณการรายจ่ายพื้นฐานภายหลังการเกษียณอายุ 4 ด้านโดยเฉลี่ยเท่ากับ 261,100 บาทต่อปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการเปรียบเทียบด้วยมูลค่าเงินปัจจุบันกระแสเงินสดเข้าของรายได้และกระแสเงินสดออกของประมาณการรายจ่าย พบว่า ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. เลือกรับเงินบำนาญ มีการวางแผนทางการเงินที่ดี เนื่องจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดเข้าสูงกว่ากระแสเงินสดออก มีเงินรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่าย ในการดำเนินชีวิตไปจนถึงอายุขัย ข้าราชการที่ไม่เป็นสมาชิก กบข. เลือกรับเงินบำนาญ ยังมีการวางแผนทางการเงินที่ไม่ดี เนื่องจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดเข้าต่ำกว่ากระแสเงินสดออก มีเงินรายได้ที่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ในการดำเนินชีวิตไปจนถึงอายุขัย ส่วนข้าราชการที่เลือกรับเงินบำเหน็จ ทั้งที่เป็นสมาชิก กบข. และไม่เป็นสมาชิก กบข. ยังมีการวางแผนทางการเงินที่ไม่ดี เนื่องจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดเข้าต่ำกว่ากระแสเงินสดออก มีเงินรายได้ที่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ในการดำเนินชีวิตไปจนถึงอายุขัย

นายสมญ ภูอุดม.(2548). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษา

ประชากรในบริเวณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ อาจารย์ ผู้ทำการค้าต่างๆที่อยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง พฤติกรรมการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการและเอกชน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชากรส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญต่อการวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณยังไม่มากเท่าที่ควร จะเห็นว่าผู้ที่มีการวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณเพียงร้อยละ 34 ส่วนใหญ่ยังไม่คิดถึงอนาคตเมื่อใกล้ถึงวัยที่ต้องหยุดทำงาน
2. จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการที่มีบำเหน็จบำนาญ กับกลุ่มของภาคเอกชนที่ไม่มีบำนาญพบว่าทั้งสองกลุ่มยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนการบริหาร

สินทรัพย์มากนัก มีบุคคลเพียงบางส่วนในแต่ละกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณ

3. ระดับรายได้มีผลต่อการวางแผนบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณเพราะว่าถ้ามีรายได้สูงมากเกินมูลค่าการใช้ชีวิตประจำวันแล้วจะมีเงินเหลือเก็บออม จึงนำเงินไปลงทุนเพื่อให้เกิดผลตอบแทนเพิ่มขึ้น ซึ่งแตกต่างจากผู้มีรายได้น้อย จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงซึ่งจะไม่มีเงินเหลือและไม่สามารถนำไปลงทุนได้

4. การฝากเงินในธนาคารยังเป็นสิ่งที่จำเป็นอยู่ ผลสำรวจพบว่าคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการฝากเงินในธนาคารมากที่สุด และคิดว่ามีความปลอดภัย ทำให้ไม่มีการลงทุนด้านอื่นๆ เช่นการซื้อพันธบัตรรัฐบาล การลงทุนในหุ้นสามัญ การนำเงินไปฝากธนาคารแต่เพียงอย่างเดียวทำให้เงินในระบบเศรษฐกิจมีการหมุนเวียนได้ไม่มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

การวางแผนการบริหารสินทรัพย์เป็นเรื่องที่ประชากรส่วนใหญ่ยังไม่ได้คิดที่จะทำ ทางภาครัฐควรให้การศึกษาระดับสูงและสนับสนุนอย่างมาก ควรมีการสอนในชั้นเรียนหรือให้การศึกษาระดับมัธยมในระดับที่เหมาะสม

นางจันทร์เพ็ญ บุญฉาย .(2551). การจัดการการเงินส่วนบุคคล:กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ทำการศึกษา

ประชากรกลุ่มคนวัยทำงาน มีอาชีพ 1)ข้าราชการ 2) พนักงานบริษัทเอกชน 3) พนักงานรัฐวิสาหกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์การวิจัยคือ ศึกษา 1) พฤติกรรมการใช้จ่าย 2) ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล 3)วินัยด้านการเงินของบุคคล การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีแจกแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา กับสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบสองทาง(Chi-Square Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างแบ่ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี และ 26-35 ปี คิดเป็นอัตราร้อยละ 64% จากทั้งหมดไม่มีรายได้พิเศษ มาช่วยเสริมเพื่อรวมกับรายได้ประจำ และเพื่อรองรับมือกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่คาดว่า มีความไม่แน่นอน

2. จากการเปรียบเทียบแผนการจัดสรรเงินเป็นหมวดหมู่กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ามีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าแผนการจัดสรรเป็นหมวดหมู่อยู่ 3 เรื่อง ได้แก่ 1. แผนการลงทุน 2. แผนการใช้หนี้ 3. แผนการจ่ายเบี้ยประกัน

3. กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.8 มีความรู้และความเข้าใจต่อการวางแผนทางการเงินและทำตามนโยบายของรัฐบาล โดยแบ่งรายได้เป็น 4 ส่วน ใช้จ่าย 3 ส่วนและออม 1 ส่วน ส่วนใหญ่มีการจัดทำงบประมาณรายรับ – รายจ่าย แต่ละเดือน เป็นเวลา 1-2 ปี และเมื่อเปรียบเทียบพบว่างบประมาณของค่าใช้จ่ายที่ตั้งไว้เท่ากับค่าใช้จ่ายจริงเป็นส่วนใหญ่ และกว่าร้อยละ 60.8 มักใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น กรณีมีเงินเหลือกว่าร้อยละ 89.7 ของกลุ่มตัวอย่างนิยมฝากธนาคาร ส่วนในกรณีเงินไม่พอใช้จ่ายก็มักจะเลือกวิธีลดค่าใช้จ่ายลง เวลาในการสร้างฐานะทางการเงินส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ปี

4. กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.0 มีวิธีการแก้ปัญหากรณีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ โดยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง รองลงมาหารายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ และจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย เพื่อดูรายละเอียดในแต่ละเดือน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าวิธีการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น รองลงมาต้องมีการวางแผนใช้จ่ายในแต่ละเดือน และมีวินัยในการออม

โดยมีข้อเสนอแนะ การใช้บัตรเครดิตควรใช้อย่างระมัดระวัง ต้องมีวินัยในการใช้และสามารถควบคุมตัวเองได้ การใช้บัตรเครดิตควรใช้เพื่อใช้จ่ายในปัจจัยพื้นฐานหลักๆ ที่จำเป็นเท่านั้น

อภิชนา จีวพัฒนกุล, วรางคณา อติศรประเสริฐ, ศุภินญา ญาณสมบุญ.(2554).ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ได้ทำการศึกษา

ประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไปอาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพก่อนเกษียณอายุการทำงานเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-2 คน แหล่งที่มาของรายได้ในปัจจุบันมาจากบุตร/หลาน รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท เป็นผู้ไม่มีภาระหนี้สินแล้ว สำหรับผู้ที่ยังคงมีภาระหนี้สินอยู่ มีหนี้สินคงเหลือสูงกว่า 500,000 บาทขึ้นไป ด้านภาวะการทำงานส่วนใหญ่ไม่ทำงานแล้ว สำหรับผู้ที่ยังทำงานอยู่มีสถานะการทำงานเป็น ลูกจ้าง ด้านภาวะสุขภาพผู้สูงอายุประเมินว่าตนเองแข็งแรงแต่มีโรคประจำตัว

ด้านข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมออมของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมในรูปสินทรัพย์ถาวรเป็นที่ดิน โดยผลรวมมูลค่าการออมในรูปสินทรัพย์ถาวรมีค่าเฉลี่ย 1,289,058.66 บาท และมีรูปแบบการออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบเป็นเงินฝากกับสถาบันการเงินต่างๆ โดยผลรวมมูลค่าการออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51,422.54 บาท เหตุผลหลักในการออม คือ เพื่อไว้ใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพ และวางแผนการออมในอนาคตว่ามีแนวโน้มจะออมเพิ่มขึ้น

ด้านข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตโดยเฉลี่ย 9,212.93 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมด้านสังคม โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงพักผ่อนโดยเฉลี่ย 2,162.06 บาทต่อเดือน เวลาไปซื้อสินค้าและบริการมักไปกับบุตรหลาน สถานที่ที่ใช้จ่ายเงินบ่อยที่สุดคือ ห้างสรรพสินค้า และในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการมีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับน้อย

ผู้สูงอายุที่มีอาชีพก่อนเกษียณอายุการทำงาน และรายได้ส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้านมูลค่าการออมในรูปสินทรัพย์ถาวรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้สูงอายุที่มี รายได้ส่วนบุคคลและภาระหนี้สินแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้านมูลค่าการออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษา อาชีพก่อนเกษียณอายุการทำงาน สถานภาพสมรส จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน รายได้ส่วนบุคคล และภาระหนี้สินแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้จ่ายในด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษา อาชีพก่อนเกษียณอายุการทำงาน รายได้ส่วนบุคคล ภาวะการทำงาน และภาวะด้านสุขภาพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้จ่ายในด้านค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมในเรื่องความมีระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในด้านมูลค่าการออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบ และสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุในด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุในด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในด้านมูลค่าการออมในรูปสินทรัพย์ถาวรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายในด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพฤติกรรมการ

ออมของผู้สูงอายุในด้านมูลค่าการออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายทั้งในด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตและค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กัสสร ลิมานนท์, เกื้อ วงศ์บุญสิน, สุวณิ สุรเสียงสังข์, สมเกียรติ เอี่ยมกาญจนาลัย, พัทธราลัย วงศ์บุญสิน.(2550). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากร กับทิศทางการออมในอนาคต ได้ทำการศึกษาประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.) วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินวิถีชีวิต พฤติกรรมทัศนคติ ด้านการใช้จ่าย การออม การวางแผนเกษียณอายุ และความคาดหวังที่จะได้รับความเกื้อหนุนเมื่อเกษียณอายุ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. มาตรการดำเนินงานระหว่างองค์กร : กบข.ในฐานะที่เป็นหน่วยงานดูแลบริหารจัดการกองทุนข้าราชการนำที่จะวิเคราะห์วิจัยอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมเพื่อเชื่อมโยงกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการให้ผสานกับระบบใหญ่ระดับชาติคือ กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติที่กำลังจะเกิดขึ้น และกองทุนเงินออมเพื่อการชราภาพที่ควรดำเนินการให้เป็นรูปธรรม เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วของประชากรสูงอายุไทยในอนาคต

2. มาตรการดำเนินงานภายในองค์กร : จากการประเมินผลพบว่า สมาชิก กบข. ที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านการบริหารจัดการเงินและการลงทุน กบข. จึงควร

2.1 ให้ความรู้แก่สมาชิกทั้งภาพกว้างและเชิงลึกเกี่ยวกับการออม และการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ การลงทุนด้วยวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่เป็นเทคนิคใหม่ทางการเงิน ระยะเวลาการลงทุน และความเสี่ยงของการลงทุนแต่ละประเภท

2.2 กบข.ควรจัดหาวิธีให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุด้วยแนวทางที่ต่างกันไปสำหรับสมาชิกต่างกลุ่มอายุที่มีระบบค่านิยมและวิถีการดำเนินชีวิตที่ต่างกันคือ

2.2.1 กลุ่มสมาชิกอายุน้อย (25-34 ปี) ที่ยังคงมีรายได้และเงินออมน้อย ควรเน้นมาตรการสร้างแรงจูงใจให้มีการออมเพิ่ม เสาะแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนอนาคต และให้เห็นความสำคัญของการเริ่มเก็บออมตั้งแต่วัยหนุ่มสาว

2.2.2 กลุ่มสมาชิกวัยกลาง (35-49 ปี) ที่มีความมั่นคงในอาชีพและรายได้ระดับหนึ่งแล้วควรหามาตรการให้คนกลุ่มนี้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อการวางแผน และ

การลงทุนที่การตัดสินใจขึ้นอยู่กับพื้นฐานการมีความรู้และข้อมูล มากกว่าอาศัยความเชื่อหรือความไม่รู้

2.2.3 กลุ่มสมาชิกสูงวัยใกล้เกษียณ (50-59 ปี) ซึ่งใกล้ถึงวัยเลิกทำงาน แม้จะไม่มีภาระการสร้างครอบครัวเท่ากับคนหนุ่มสาว แต่ไม่อยู่ในภาวะที่จะรับความเสี่ยงจากการลงทุนหรือการวางแผนทางการเงิน จึงควรหามาตรการให้ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงของการลงทุนทางการเงินแต่ละประเภท

2.3 การให้ความรู้แก่สมาชิก กบข.ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เนื่องจากการมีสมาชิกใหม่รุ่นอายุน้อยเข้ามาในระบบและสมาชิกเดิมเคลื่อนตัวไปสู่กลุ่มอายุที่สูงขึ้นกว่าเดิม

2.4 กบข.อาจจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเฉพาะเรื่อง ที่สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจให้กับสมาชิกที่สนใจเฉพาะเรื่องนั้น

2.5 กบข. อาจจัดให้มีการประเมินผลระบบการสื่อสารที่มีอยู่ในปัจจุบัน ระหว่างองค์กรและสมาชิกกบข. ว่ามีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว (One-way communication) หรือไม่ และมีมาตรการใดที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารสองทางและปฏิสัมพันธ์อันดีมิตร (Two-way and friendly communication) ระหว่างองค์กรและสมาชิกให้มากขึ้น

2.6 กบข.อาจจัดให้มีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเครื่องมือสื่อสารที่ส่งข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แต่ละประเภทไปยังสมาชิก ว่าอยู่ในระดับใด สมาชิกสามารถได้รับประโยชน์จากประเภทการสื่อสารเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการให้เหมาะสมขึ้น

3. มาตรการดำเนินงานเพื่อให้การเกื้อกูลเชิงสังคมแก่สมาชิก (Social Contribution) อาจดำเนินการได้ใน 3 ลักษณะ

3.1 ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่สมาชิกที่พ้นวัยเกษียณไปแล้ว โดยการให้คำแนะนำคำปรึกษาในการนำเงินก้อนที่ได้รับคืนไปจาก กบข. ไปลงทุนหรือบริหารจัดการด้วยวิธีที่มีความเสี่ยงต่ำสุดและได้รับประโยชน์สูงสุด

3.2 ให้ความช่วยเหลือในการฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับวัยสำหรับสมาชิกที่เกษียณอายุแล้ว แต่ยังต้องการกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง หรือการทำตนให้มีคุณค่า

3.3 กบข.ควรมีนโยบายและสร้างแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงคือ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผลและสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายของครัวเรือน เพื่อหาแนวทางการประหยัดและเก็บออมเงินมากขึ้น
2. สร้างค่านิยมในการใช้ของให้คุ้มค่า เพื่อลดค่าใช้จ่าย
3. สร้างอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้
4. สร้างตลาดนัดมือสอง เพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งของเครื่องใช้ เพื่อลดค่าใช้จ่าย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นสามารถวิเคราะห์สรุปเป็นตารางที่ 2.1 ตารางผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต

ชื่อผู้วิจัย/เรื่อง/พ.ศ.	วัตถุประสงค์	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยในการศึกษา	เครื่องมือเก็บข้อมูล/สถิติที่ใช้วิจัย	สรุปผลการวิจัย	ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ
1.นายสมภู ภูอุดม/การเปรียบเทียบพฤติกรรม การวางแผนการบริหาร สินทรัพย์หลังเกษียณ ของข้าราชการ และภาคเอกชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/ 2548	เพื่อศึกษาถึง พฤติกรรม การบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการและเอกชน	ประชากรในบริเวณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ อาจารย์ ผู้ทำการค้า ต่างๆที่อยู่ในบริเวณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	พฤติกรรมการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการจัดการกับสินทรัพย์	แบบสอบถาม สถิติเชิงพรรณนา	1. ประชากรส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญต่อการวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณยังไม่มากเท่าที่ควร 2. ข้าราชการที่มีบำนาญ กับกลุ่มของภาคเอกชนที่ไม่มีบำนาญ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนการบริหารสินทรัพย์มากนัก 3. ระดับรายได้มีผลต่อการวางแผนการบริหารสินทรัพย์ 4. ประชากรให้ความสำคัญกับเงินฝากธนาคารมากที่สุดโดยคำนึงถึงความปลอดภัย	การนำเงินไปฝากธนาคารแต่เพียงอย่างเดียวทำให้เงินในระบบเศรษฐกิจมีการหมุนเวียนได้ไม่มากเท่าที่ควรจะเป็น

ชื่อผู้วิจัย/เรื่อง/พ.ศ.	วัตถุประสงค์	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยในการศึกษา	เครื่องมือเก็บข้อมูล/สถิติที่ใช้วิจัย	สรุปผลการวิจัย	ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ
2.ภัตสร ลิมนานท์และคณะ/, ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคต / 2550	เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินวิถีชีวิต พฤติกรรมทัศนคติด้านการใช้จ่าย การออม การวางแผนเกษียณอายุ และความคาดหวังที่จะได้รับความเกื้อหนุนเมื่อเกษียณอายุ	สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.)	1. ภาวะแวดล้อมด้านโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคม 2. รายได้ รายจ่าย และหนี้สิน 3. การออมและการวางแผนการออม 4. ค่านิยมและวิถีการดำเนินชีวิต 5. การจัดสรรเงินสมทบและการบริหารเงินออม 6. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนทางการเงิน	แบบสอบถาม สถิติเชิงพรรณนา	1. สมาชิก กบข. ส่วนมากขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านการบริหารจัดการเงินและการลงทุน 2. รายได้เพียงพอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บการจัดสรรค่าใช้จ่ายอันดับแรกคือค่าใช้จ่ายประจำในบ้าน รองมาค่าใช้จ่ายการศึกษาบุตร 3. อันดับความสำคัญการออมและการวางแผนชีวิตหลังเกษียณอายุ คือ 1) เพื่อการศึกษาบุตร 2) ใช้จ่ายหลังเกษียณ 4. การลงทุนเพื่อการเกษียณอายุคือ การฝากธนาคาร	1. ควรให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายของครัวเรือน เพื่อหาแนวทางการประหยัด และเก็บออมเงินมากขึ้น 2. สร้างค่านิยมในการใช้ของให้คุ้มค่า เพื่อลดค่าใช้จ่าย 3. สร้างอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ 4. สร้างตลาดนัดมือสอง เพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งของเครื่องใช้ เพื่อลดค่าใช้จ่าย

ชื่อผู้วิจัย/เรื่อง/พ.ศ.	วัตถุประสงค์	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยในการศึกษา	เครื่องมือเก็บข้อมูล/สถิติที่ใช้วิจัย	สรุปผลการวิจัย	ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ
3.นางฐานันท์ เอื้อเพื่อ/ การวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณอายุ สำหรับข้าราชการ สังกัดมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี/2551	เพื่อเป็นแนวทางในการ วางแผนทางการเงิน และ เพื่อเตรียมการเกษียณอายุ สำหรับข้าราชการ	ข้าราชการสังกัด มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี	1. คุณลักษณะส่วนบุคคล 2.รายได้ คือ เงิน บำนาญ เงินบำนาญ 3.ประมาณการรายจ่าย พื้นฐานภายหลังการ เกษียณอายุ 4 ด้าน คือ รายจ่ายค่า รักษาพยาบาล รายจ่าย ในชีวิตประจำวัน รายจ่ายเพื่อการ ท่องเที่ยวและรายจ่าย เพื่อลูกเงิน	แบบสอบถาม สถิติ เชิงพรรณนา	1. ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. เลือกรับเงินบำนาญ มีการวางแผนทางการเงิน ที่ดี มีเงินรายได้ที่ เพียงพอกับรายจ่าย 2. ข้าราชการที่ไม่เป็น สมาชิก กบข. เลือกรับ เงินบำนาญ ยังมีการ วางแผนทางการเงินที่ไม่ ดี 3.ข้าราชการที่เลือกรับ เงิน บำนาญ ทั้งที่เป็นสมาชิก กบข. และไม่เป็นสมาชิก กบข.ยังมีการวางแผน ทางการเงินที่ไม่ดี มีเงิน รายได้ไม่เพียงพอกับ รายจ่าย	1. ข้าราชการที่รับเงิน บำนาญมีการวางแผน ทางการเงินที่ดี 2. ข้าราชการที่เลือก ไม่รับบำนาญมีการ วางแผนการเงินที่ไม่ดี

ชื่อผู้วิจัย/เรื่อง/พ.ศ.	วัตถุประสงค์	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยในการศึกษา	เครื่องมือเก็บข้อมูล/สถิติที่ใช้วิจัย	สรุปผลการวิจัย	ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ
4.นางจันทร์เพ็ญ บุญญา/ การจัดการ การเงินส่วนบุคคล: กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่ม วัยทำงานในเขต กรุงเทพมหานคร/2551	1. พฤติกรรมการใช้จ่าย 2. ความรู้ ความเข้าใจที่มี ต่อการวางแผนการเงิน ส่วนบุคคล 3. วินัยด้านการเงินของ บุคคล	กลุ่มคนวัยทำงาน มี อาชีพ ข้าราชการ พนักงาน บริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ ในเขต กรุงเทพมหานคร	1.คุณลักษณะส่วนบุคคล 2. รายได้ 3. ค่าใช้จ่าย 4. พฤติกรรมการใช้จ่าย 5. วินัยทางการเงิน	แบบสอบถาม สถิติ เชิงพรรณนา สถิติ เชิงอนุมาน คือการ ทดสอบสองทาง (Chi-Square Test)	1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้ประจำ 2. มีการจัดสรรเงินเป็น หมวดหมู่กับค่าใช้จ่ายที่ เกิดขึ้นจริง	1. การใช้บัตรเครดิต ควรใช้อย่าง ระมัดระวัง 2. ต้องมีวินัยในการใช้ และสามารถควบคุม ตัวเองได้ 3. การใช้บัตรเครดิต ควรใช้เพื่อใช้จ่ายใน ปัจจัยพื้นฐานหลักๆ ที่จำเป็นเท่านั้น

ชื่อผู้วิจัย/เรื่อง/พ.ศ.	วัตถุประสงค์	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยในการศึกษา	เครื่องมือเก็บข้อมูล/สถิติที่ใช้วิจัย	สรุปผลการวิจัย	ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ
5.อภิชนา จีวพัฒนกุล และคณะ ปัจจัยที่มีผลต่อ พฤติกรรมการออมและ การใช้จ่ายของผู้สูงอายุ/ 2554	1. ปัจจัยที่มีผลต่อ พฤติกรรมการออมและ การใช้จ่ายของผู้สูงอายุ 2.ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการออมและ การใช้จ่ายของผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป อาศัยอยู่ในจังหวัด กรุงเทพมหานคร	1. คุณลักษณะส่วนบุคคล 2. รายได้และการใช้จ่าย ของผู้สูงอายุ 3. รูปแบบการออมและ การลงทุนใน สินทรัพย์ของ ผู้สูงอายุ 4. พฤติกรรมการใช้จ่าย 5. ภาระหนี้สิน 6. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม	แบบสอบถาม สถิติ เชิงพรรณนา การ วิเคราะห์ความ แปรปรวนแบบทาง เดียว และค่าสัมประ สิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน	1. ส่วนใหญ่มีรูปแบบการ ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร เป็นที่ดินและมีรูปแบบ การออมในรูปสินทรัพย์ ทางการเงินในระบบและ นอกระบบเป็นเงินฝาก ธนาคาร มีแนวโน้มการ ออมในอนาคตเพิ่มขึ้น 2. พฤติกรรมการใช้จ่ายของ ผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายเพื่อการ ดำรงชีวิตเป็นค่าใช้จ่าย ด้านอาหารและเครื่องใช้	1.การศึกษาผู้สูงอายุที่ มีรายได้สูง เพื่อดู พฤติกรรมการใช้จ่าย 2.การศึกษา รูปแบบ การดำเนินชีวิตของ ผู้สูงอายุเพื่อดูว่า รูปแบบที่มีผลต่อ พฤติกรรมการออม และการใช้จ่ายของ ผู้สูงอายุ 3.ควรทำวิจัยเชิง คุณภาพเพื่อศึกษา พฤติกรรมการออม และการใช้จ่าย 4.ควรทำการศึกษา พฤติกรรมการออม และการใช้จ่ายของคน วัยอื่นๆ

จากตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้างต้น สามารถสังเคราะห์ในประเด็นหัวข้อชื่อเรื่องงานวิจัย วัตถุประสงค์ ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล/สถิติที่ใช้วิจัย สรุปผลการวิจัย ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

จากงานวิจัยในอดีตพบว่า ชื่อเรื่องที่ทำการศึกษางานวิจัยนี้จะคล้ายกับ การศึกษาการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ กับงานวิจัยของ ฐานิตย์ เอื้อเพื่อ. (2551). ที่ ทำการศึกษา งานวิจัย เรื่องการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แต่แตกต่างกันตรงประชากรที่ทำการศึกษา งานวิจัยนี้ทำการศึกษา ประชากรคือ ครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร คส.1 และ คส.2 สำหรับงานวิจัย ที่ทำการศึกษา การเปรียบเทียบพฤติกรรมการวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการ และ ภาคเอกชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การจัดการการเงินส่วนบุคคล:กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากร กับทิศทางการออมในอนาคต มีความแตกต่างจากงานวิจัยนี้

วัตถุประสงค์ที่ทำการศึกษาที่พบงานวิจัยในอดีตส่วนใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนทางการเงิน และเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับราชการ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เพื่อศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ ต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อศึกษารายได้ รายจ่าย การใช้จ่าย การวางแผนเกษียณอายุ การออมการลงทุน การบริหารสินทรัพย์ พฤติกรรมการออม พฤติกรรมการใช้จ่าย ส่วนงานวิจัยเล่มนี้เน้นศึกษา รูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ ซึ่งต่างจากงานวิจัยในอดีต

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้ มีความแตกต่างจากงานวิจัยในอดีตคือ ประชากรข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะ คส.1 และ คส.2 ประชากรที่ใช้ ศึกษา ของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตได้แก่ ข้าราชการ สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เจ้าหน้าที่ อาจารย์ผู้ทำการค้าต่างๆที่อยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มคนวัยทำงาน อาชีพ ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไปอาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ซึ่งไม่มีงานวิจัยใด ศึกษา ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยในการศึกษา ของงานวิจัยในอดีต ถูกนำมาใช้ประยุกต์ เพื่อเป็นตัวแปรในงานวิจัยนี้ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล รายได้ ค่าใช้จ่าย พฤติกรรมการออม การลงทุน พฤติกรรมการใช้จ่าย รูปแบบการออมการลงทุน ภาระหนี้สิน ความรู้ ความเข้าใจ โดยงานวิจัยนี้ได้เพิ่มปัจจัยใหม่ คือ ปัจจัยความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของงานวิจัยคือแบบสอบถามที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละงานวิจัย ส่วนสถิติที่ใช้ในงานวิจัย จากงานวิจัยที่ศึกษาข้างต้น พบว่าใช้ สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน และค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ แบบเพียร์สัน ส่วนงานวิจัยนี้ยังคงใช้สถิติเชิงพรรณนา และเพิ่มการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบแบบสองทางและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

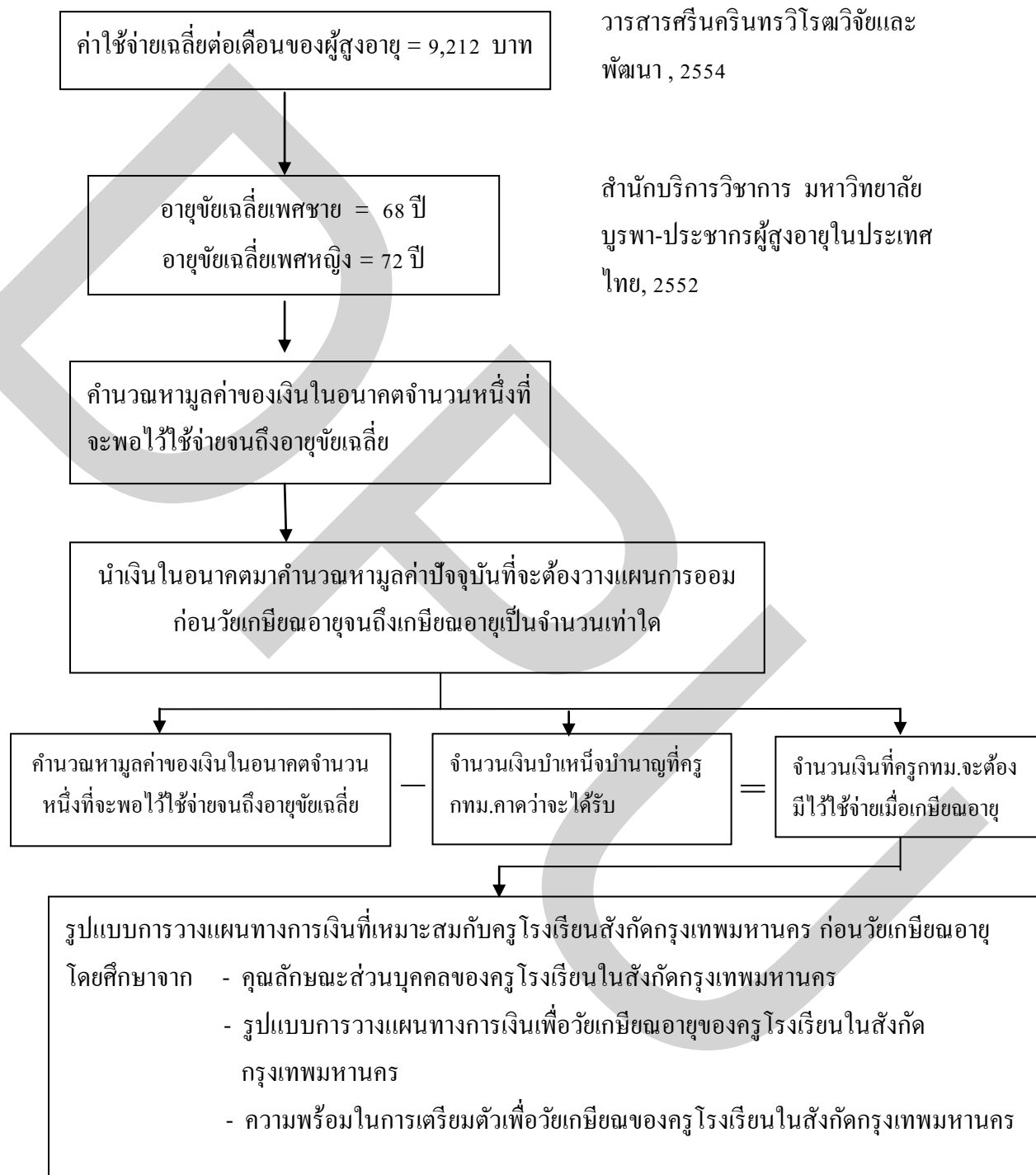
จากผลการวิจัยในอดีตข้างต้นในตารางที่ 2.1 พบว่าประชากรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการวางแผนทางการเงินยังไม่มากเท่าที่ควร และมีการวางแผนการเงินที่ไม่ดี คือมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมและการลงทุนในสินทรัพย์ ในรูปการฝากเงินกับธนาคาร นอกจากนั้นยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านการวางแผนทางการเงิน การบริหารจัดการและการลงทุน

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยที่ผ่านมาแนะนำว่า 1) การวางแผนทางการเงินที่ดี ทำให้มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย แต่ถ้า การวางแผนทางการเงินไม่ดี ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย 2) ควรมีจัดอบรมให้ความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินและการลงทุน 3) ควรทำการศึกษาพฤติกรรม การออมและการใช้จ่ายของคนวัยอื่นๆ

ดังนั้นงานวิจัยในอดีตแสดงว่าจำเป็นต้องศึกษา ความสำคัญในเรื่องการวางแผนทางการเงิน เพื่อเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายภายหลังเกษียณอย่างเพียงพอต่อไป ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะศึกษาต่อขอการวิจัยในเรื่องการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุนี้

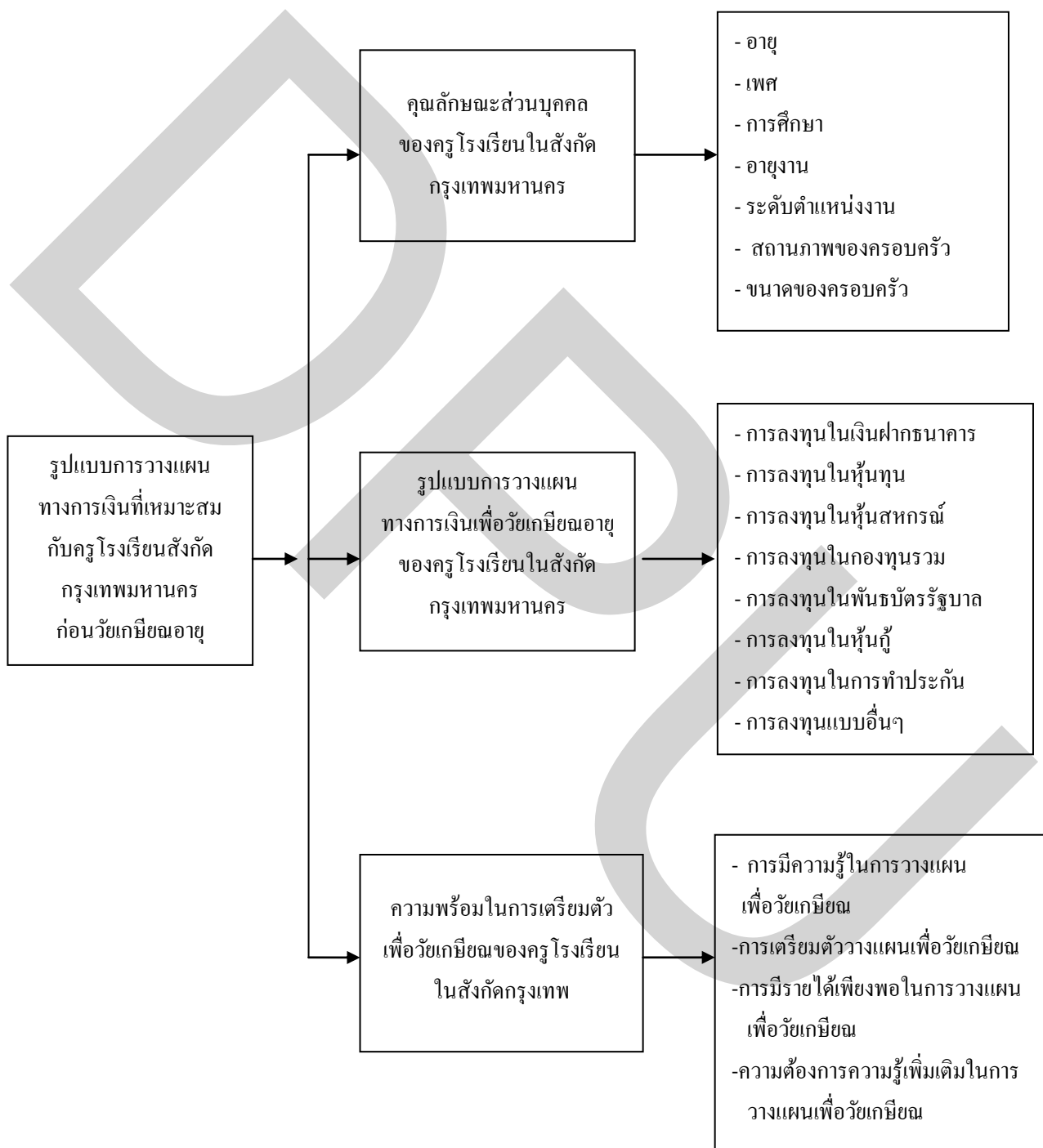
จากแนวคิด หลัก และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งงานวิจัยในอดีตทำให้สามารถกำหนดกรอบการวิจัยและกำหนดสมมติฐานงานวิจัยได้ตามภาพที่ 2.3 2.4 และ 2.5 ต่อไปนี้

ภาพที่ 2.3 แนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดการศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบการวิจัย (Research Model) ได้ดังนี้

รูปแบบนี้ใช้การทดสอบด้วยสถิติเชิงอนุมานในฟังก์ชันค่าถ่วงน้ำหนักการวิจัยของการศึกษาครั้งนี้ซึ่งประกอบด้วยเกี่ยวกับ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากร

3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 2.5 สมมุติฐานการวิจัย

ลำดับที่	รายการสมมุติฐานการวิจัย
1	คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น มีความสัมพันธ์การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร
2	ประเภทและขนาดค่าใช้จ่าย เช่น ค่าใช้จ่ายประจำ ค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้ ค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพ เป็นต้น มีความสัมพันธ์การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร
3	ประเภทและขนาดรายได้ เช่น รายได้ประจำ รายได้พิเศษ เป็นต้น มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร
4	รูปแบบการออมและการลงทุน เช่น เงินฝากธนาคาร เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพ ข้าราชการ เป็นต้น มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

สรุป

ในบทนี้ได้ทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด หลัก และทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ที่ทำการศึกษาคือ 1) การมีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสามารถวางแผนการใช้จ่ายและการลงทุนได้อย่างเหมาะสม 2) การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการบริหารการเงินซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) มีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค และ จุลภาค การวางแผนทางการเงินต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีทางการเงิน การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อใช้วิเคราะห์ฐานะทางการเงิน การตัดสินใจการลงทุน นอกจากนั้นแนวคิดทฤษฎีทางการเงิน ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดทำงบประมาณ รายรับ รายจ่าย มูลค่าของเงินตามเวลา อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ และความเสี่ยง ในการลงทุน การวางแผนเพื่อวัยเกษียณอายุการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ เพื่อการเตรียมตัวทางการเงิน รายได้ ค่าใช้จ่าย ก่อนเกษียณและหลังเกษียณ เพื่อความเป็นอยู่ของชีวิตภายหลังเกษียณอย่างมีความสุข งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ศึกษาแหล่งรายได้ ก่อนเกษียณ

และหลังเกษียณ รายจ่าย ค่าใช้จ่าย ก่อนเกษียณและหลังเกษียณ เพื่อวางแผนทางการเงินไว้ใช้จ่ายอย่างเพียงพอภายหลังเกษียณอายุ โดยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเปรียบเทียบงานวิจัยในอดีตแล้วนำมากำหนดเป็นกรอบการวิจัยและข้อสมมุติฐานการวิจัยที่จะทำการวิเคราะห์ในบทที่ 4 และ 5 ต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีการวิจัยของการศึกษาค้นคว้าซึ่งประกอบด้วยหัวข้อเกี่ยวกับ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การประมวลผล
- 3.7 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ตามเขตต่างๆของกรุงเทพมหานคร รวม 49 เขต จากข้อมูล 436 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มเขตรวม กลุ่ม 13 เขต โดยมีจำนวน เขต โรงเรียน และประชากรดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลการวิจัยเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เขต	โรงเรียน	ประชากรแต่ละโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่างแต่ละเขตรวม
1.เขตทวีวัฒนา	1.ร.ร. คลองบางพรหม(1-12)	12	
	2.ร.ร. คลองทวีวัฒนา(13-36)	24	
	3.ร.ร.ตั้งพิรุณธรรม(37-61)	25	61
2.เขตดอนเมือง	4.ร.ร.ประชาอุทิศ(62-109)	48	48

ตารางที่ 3.1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลการวิจัยเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคล
เพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

เขต	โรงเรียน	ประชากรแต่ละ โรงเรียนที่สุ่มตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่าง แต่ละเขตรวม
3. เขตดุสิต	5.ร.ร.ประชานิเวศ(ประถม)(110-125)	16	50
	6.ร.ร.ประชานิเวศ(มัธยม)(126-159)	34	
4. เขตดุสิต	7.ร.ร.วัดธรรมมาธิตาราม(160-180)	21	33
	8.ร.ร.วัดจันทรมโสร(181-192)	12	
5. เขตหลักสี่	9.ร.ร.เคหะทุ่งสองห้องวิทยา1(193-205)	13	47
	10.ร.ร.เคหะทุ่งสองห้องวิทยา2(206-211)	6	
	11.ร.ร.การเคหะท่าทราย(212-239)	28	
6. เขตลาดพร้าว	12.ร.ร.วัดลาดพร้าว(240 -262)	23	23
7. เขตคลองจั่น	13.ร.ร.นิมพลี(263-292)	30	47
	14.ร.ร.วัดชัยพฤกษ์มาลา(293-309)	17	
8. เขตบางกอกน้อย	15.ร.ร.วัดคูสีตาราม(310-319)	10	10
9. เขตบางพลัด	16.ร.ร.วัดวิมุตยาราม(320-333)	14	14
10. เขตภาษีเจริญ	17.ร.ร.วัดจันทร์ประดิษฐาราม(334-387)	53	53
11. เขตบางซื่อ	18.ร.ร.วัดสร้อยทอง(388-401)	14	26
	19.ร.ร.วัดบางโพ(402-413)	12	
12. เขตพระนคร	20.ร.ร.วัดศรีเทพ(414-423)	10	36
	21.ร.ร.วัดราชบพิธ(424-449)	26	
13. เขตบางแค	22.ร.ร.หมู่บ้านเศรษฐกิจ(450-485)	36	86
	23.ร.ร.วัดพรหมสุวรรณสามัคคี(486-513)	28	
	24.ร.ร.วัดศาลาแดง(514-522)	9	
	25.ร.ร.วัดบุญยประดิษฐ์(523-535)	13	
	รวมจำนวนตัวอย่าง	534	534

จากข้อมูลสถิติประชากรของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดทำโดยกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.(2550). รวมทั้งสิ้น 14,600 คน จากที่ทราบจำนวนประชากรทำให้สามารถทราบตัวอย่างโดยอาศัยสูตรคำนวณ และวิธีคำนวณขนาดตัวอย่างดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร 14,600 คน

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
กำหนดให้เท่ากับ 5% หรือ 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{14,600}{1 + 14,600 \times (0.05)^2}$$

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย = n = 389.33 ตัวอย่าง

เนื่องจากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ มีขอบเขตพื้นที่กระจายทั่วกรุงเทพมหานครและกระจายตามเกณฑ์ คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างหลายประการ ดังนั้นเพื่อความเหมาะสมจึงกำหนดขนาดตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้รวม 534 ตัวอย่าง ดังแสดงตารางภาพรวมข้างต้น (ตารางที่ 3.1)

3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง(Sample)

วิธีการกำหนดขนาดของตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างจาก กลุ่มครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน13 เขต รวมจำนวนตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 534 ตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก (Lots Drawing)

เขตและโรงเรียนที่ถูกเลือก เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ทำการกำหนดโดยใช้ดุลยพินิจ(Judgment Sampling) และทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานที่ด้วยวิธีตามความสะดวก (Convenience Sampling) ตามขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ในตารางที่ 1 โดยกำหนดสถานที่ในแต่ละเขตที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในรูปแบบของแบบการสำรวจ โดยอาศัยการศึกษาจากแนวคิดการวางแผนการเงินส่วนบุคคล การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ และมูลค่าของเงินตามเวลา มาเป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการออกแบบสำรวจ โดยแบ่งรายละเอียดของคำถามออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม(คุณลักษณะส่วนบุคคล) ประกอบด้วยคำถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพครอบครัว ขนาดของครอบครัว อาชีพของกลุ่มสมรส

ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ประกอบด้วยคำถาม รายได้ ค่าใช้จ่าย รูปแบบการออม และการลงทุน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การเตรียมเพื่อวัยเกษียณอายุ การวางแผนทางการเงินเพื่อยามเกษียณอายุ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อยามเกษียณอายุปัจจัยดังกล่าว ประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคล ขนาดรายได้ ขนาดค่าใช้จ่าย ขนาดภาระหนี้ ขนาดการออมและการลงทุน โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยจากมากที่สุดไปหาน้อยสุดด้วยคะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม และครอบครัว

3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการทดสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้ ในการหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นก็นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป สำหรับการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาก่อน 30 ชุด โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความ

เที่ยง มีค่าเท่ากับ 0.80 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับ (คือค่า 0.70) แสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ จึงนำแบบสอบถามมาใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงต่อไป

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้บุคคลในการเก็บข้อมูลแบบสำรวจ โดยกระจายตามเขตต่างๆ ที่ระบุไว้ในหัวข้อการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น โดยมีระยะเวลาการเก็บแบบสำรวจอยู่ช่วงเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ 2554 โดยสามารถเก็บรวบรวมแบบสำรวจกลับคืนมาครบหมดจำนวน 534 ตัวอย่าง ตามจำนวนที่ได้แจกออกไป

3.6 การประมวลผล

1. การลงรหัส(Coding) ในแบบสอบถามทุกฉบับตามคู่มือลงรหัสที่ได้จัดทำไว้
2. คัดลอกรหัสที่ลงเรียบร้อยแล้ว ลงในแบบฟอร์มการลงรหัส(General Coding Form) เพื่อนำข้อมูลไปบันทึกลงในคอมพิวเตอร์
3. นำข้อมูลที่ได้บันทึกเข้าประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่างๆที่ต้องการใช้ในการวิจัย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ถูกนำมากำหนดกรอบการวิจัยและสมมติฐาน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้เป็นไปตามกรอบการวิจัยและการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

จากวัตถุประสงค์ข้อ 1 ที่ระบุว่า “ เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ที่มีต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ” การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ขึ้นพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อคุณลักษณะปัจจัยต่างๆ

จากวัตถุประสงค์ข้อ 2 ที่ระบุว่า “ หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัย ” วิเคราะห์โดยใช้สถิติอ้างอิง คือการวิเคราะห์ด้วย การทดสอบแบบสองทาง หรือ Chi-Square ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อ 3 ที่ระบุว่า “ เพื่อหารูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อนวัยเกษียณอายุ ” วิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเชิง

อนุมาน(Inferential Statistics) โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์(Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ(Multiple regression analysis) เพื่อหารูปแบบการวางแผนทางการเงิน

สรุป

ในบทนี้กล่าวถึงว่า ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับตำแหน่ง ครูปฏิบัติการ(คส.1)และครูชำนาญการ(คส.2) จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 534 ตัวอย่าง 13 เขต 25 โรงเรียน จาก 49 เขต 436 โรงเรียน และจำนวนประชากร 14,600 คน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งรายละเอียดของคำถามเป็น 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบคำถาม(คุณลักษณะส่วนบุคคล) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพครอบครัว ขนาดครอบครัว อาชีพคู่สมรส 2) การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คือ รายได้ ค่าใช้จ่าย รูปแบบการออม การลงทุน การรับรู้ข่าวสาร การเตรียมตัว การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ 3) ความคิดเห็นที่มีต่อความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงิน ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ขนาดรายได้ ขนาดค่าใช้จ่าย ขนาดภาระหนี้ ขนาดการออมและการลงทุน 4) ข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม และครอบครัว

โดยแบบสอบถาม ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความน่าเชื่อถือทางสถิติแล้ว และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง มีค่าเท่ากับ 0.80 จึงนำไปใช้เก็บข้อมูล ข้อมูลที่เก็บได้คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบสองทาง(Chi-Square) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และ กรอบการวิจัยตามที่ได้ทบทวนแนวคิด หลักและทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัย ในบทที่ 2 เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์หาผลลัพธ์การวิจัยในบทที่ 4 และบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ โดยเครื่องมือทางสถิติตามที่กำหนดในหัวข้อ 3.6 และ 3.7 ในการประมวลผลและวิธีวิเคราะห์ข้อมูล หน้า 49 ของบทที่ 3 โดยงานวิจัยเรื่อง “การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 534 ตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยแบ่งรายละเอียดของคำถามเป็น 4 ส่วนคือ ส่วน 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล 2) การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน 3) สำนวนปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ 4) รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและการลงทุน ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยเชิงพรรณนาออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ส่วนที่ 3 สำนวนปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ

ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและการลงทุน

โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 4.1 - ตารางที่ 4.8) มีผลสรุปดังนี้

เพศและอายุ

จากตารางที่ 4.1 - 4.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นอัตราร้อยละ 80.0 และเพศชาย อัตราร้อยละ 19.9 โดยส่วนใหญ่อายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นอัตราร้อยละ 30.1 รองลงมา อายุระหว่าง 35-45 ปี อัตราร้อยละ 28.1 อายุต่ำกว่า 35 ปี อัตราร้อยละ 26.2 และอายุ 55 ปีขึ้นไปคิดเป็นอัตราร้อยละ 15.5

ระดับการศึกษา

จากตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.3 รองลงมา ระดับปริญญาโท อัตราร้อยละ 20.2 และมีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นอัตราร้อยละ 1.1

อายุการทำงาน

จากตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน 6- 15 ปี คิดเป็นอัตราร้อยละ 32.0 รองลงมา อายุการทำงาน มากกว่า 25 ปีขึ้นไป อัตราร้อยละ 30.9 อายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี อัตราร้อยละ 18.5 และอายุการทำงาน 16-25 ปี คิดเป็นอัตราร้อยละ 16.5

ระดับตำแหน่งงาน

จากตารางที่ 4.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นครูผู้ชำนาญการ (ค.ศ.2) คิดเป็นอัตราร้อยละ 48.8 รองลงมา เป็นครูผู้ปฏิบัติการ (ค.ศ.1) อัตราร้อยละ 35.0 และอื่นๆ อัตราร้อยละ 15.9 ประกอบด้วย ครูผู้ชำนาญการพิเศษ (ค.ศ.3) จำนวน 55 คน ครูผู้ช่วย จำนวน 21 คน ลูกจ้าง จำนวน 1 คน และอื่นๆจำนวน 8 คน

สถานภาพครอบครัว

จากตารางที่ 4.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส คิดเป็นอัตราร้อยละ 57.5 รองลงมาสถานภาพโสด อัตราร้อยละ 34.5 และสถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นอัตราร้อยละ 5.6

ขนาดของครอบครัว

จากตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขนาดครอบครัวมีจำนวน 3-5 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 60.5 รองลงมา มีขนาดครอบครัว 1-2 คน อัตราร้อยละ 29.6 และขนาดครอบครัวที่มากกว่า 5 คนขึ้นไป คิดเป็นอัตราร้อยละ 7.9

อาชีพของกลุ่มสมรส

จากตารางที่ 4.8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กลุ่มสมรส เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นอัตราร้อยละ 39.0 รองลงมา กลุ่มสมรสมีอาชีพอื่นๆ อัตราร้อยละ 7.9 ประกอบด้วย รับจ้างทั่วไป (9) ข้าราชการบำนาญ (8) ครูเอกชน (4) พนักงานมหาวิทยาลัย (4) เกษตรกร (1) เป็นพนักงานของบริษัทและโรงงาน อัตราร้อยละ 7.5 ประกอบธุรกิจส่วนตัว อัตราร้อยละ 6.7 เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน อัตราร้อยละ 1.7 และมีอาชีพค้าขาย คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.1 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ชาย	106	19.9
หญิง	427	80.0
ไม่ตอบ	1	0.2
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ต่ำกว่า 35 ปี	140	26.2
35 - 45 ปี	150	28.1
46 - 55 ปี	161	30.1
55 ปีขึ้นไป	83	15.5
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.3 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	1.1
ปริญญาตรี	418	78.3
ปริญญาโท	108	20.2
อื่นๆ	1	0.2
ไม่ตอบ	1	0.2
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.4 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุงาน

อายุงาน	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
0 - 5 ปี	99	18.5
6 - 15 ปี	171	32.0
16 - 25 ปี	88	16.5
มากกว่า 25 ปีขึ้นไป	165	30.9
ไม่ตอบ	11	2.1
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.5 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตำแหน่ง

ระดับตำแหน่ง	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ครูปฏิบัติการ(ค.ศ.1)	187	35.0
ครูชำนาญการ(ค.ศ.2)	261	48.9
อื่นๆ	85	15.9
ไม่ตอบ	1	.2
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.6 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครอบครัว

สถานภาพของครอบครัว	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
โสด	184	34.5
สมรส	307	57.5
หย่าร้าง	30	5.6
อื่นๆ	11	2.1
ไม่ตอบ	2	0.4
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.7 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของครอบครัว

ขนาดของครอบครัว	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
1 - 2 คน	158	29.6
3 - 5 คน	323	60.5
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	42	7.9
ไม่ตอบ	11	2.1
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.8 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของกลุ่มสมรส

อาชีพของกลุ่มสมรส	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	208	39.0
บริษัท/โรงงาน	40	7.5
ค้าขาย	5	0.9
ธุรกิจส่วนตัว	36	6.7
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	9	1.7
อื่นๆ	42	7.9
ไม่ตอบ	194	36.3
รวม	534	100.0

ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

งานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ

- 2.1 การทำงานหลังเกษียณอายุ
- 2.2 การเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
- 2.3 ความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ
- 2.4 ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน
- 2.5 การวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ
- 2.6 ความต้องการ ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

2.1 การทำงานหลังเกษียณอายุ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการทำงานหลังเกษียณอายุ

การทำงาน	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ทำงาน	330	61.8
ไม่ทำงาน	202	37.8
ไม่ตอบ	2	0.4
รวม	534	100.0

จากตารางที่ 4.9 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าจะทำงานหลังการเกษียณอายุจำนวน 330 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.8 และคิดว่าจะไม่ทำงานแล้วจำนวน 202 คน อัตราร้อยละ 37.8 โดยมีเหตุผลไม่ทำงานดังนี้ จำนวน 91 คนต้องการพักผ่อนและท่องเที่ยว จำนวน 15 คนยังไม่ได้วางแผน จำนวน 12 คนจะดูแลครอบครัว จำนวน 11 คนต้องรักษาสุขภาพ จำนวน 9 คนจะใช้เงินอย่างพอเพียง จำนวน 2 คนจะปฏิบัติธรรม และจำนวน 2 คน จะทำประโยชน์ให้สาธารณชน

และกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าจะทำงานหลังเกษียณอายุจะทำงานเกี่ยวกับธุรกิจของครอบครัว คิดเป็นอัตราร้อยละ 49.1% ทำงาน Part Time อัตราร้อยละ 11.2% เป็นที่ปรึกษาบริษัท/

หน่วยงาน อัตราร้อยละ 3.9% และอื่นๆ คิดเป็นอัตราร้อยละ 35.8% ประกอบด้วย ทำการเกษตร จำนวน 38 คน ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 17 คน ค้าขายจำนวน 11 คน แล้วย่างหะและโอกาสจำนวน 4 คน ตัวแทนขายประกันจำนวน 2 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 2 คน ช่วยงานกุศลจำนวน 2 คน รับจ้างเลี้ยงเด็กจำนวน 1 คน วาดภาพจำนวน 1 คน และสอนศิลปะจำนวน 1 คน

2.2 การเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

ตารางที่ 4.10 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ไม่เตรียมตัว	167	31.3
เตรียมตัว	337	63.1
ไม่ตอบ	30	5.6
รวม	534	100.0

ตารางที่ 4.10 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 63.1 และไม่มีการเตรียมตัว อัตราร้อยละ 31.3 โดยมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุดังนี้ เก็บออมโดยการฝากธนาคารจำนวน 65 คน ประกอบธุรกิจส่วนตัวจำนวน 32 คน ใช้จ่ายแบบเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 22 คน ทำประกันจำนวน 8 คน มีหุ้นสหกรณ์จำนวน 7 คน ไม่สร้างหนี้สินเพิ่มจำนวน 7 คน ทำอาชีพเสริมจำนวน 8 คน ซื้อพันธบัตรจำนวน 4 คน ซื้อสลากออมสินจำนวน 4 คน ซื้ออสังหาริมทรัพย์จำนวน 4 คน ทำการฉาบป่นกิจสงเคราะห์เพื่อนครู และบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.) จำนวน 4 คน ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในแต่ละวันจำนวน 4 คน ปลูกหนึ่ จำนวน 4 คน ทำธุรกิจบ้านเช่า จำนวน 3 คน เตรียมเงินไว้สำหรับการศึกษาให้บุตรจำนวน 3 คน วางแผนกู้ (ขพค.) เพื่อการลงทุน จำนวน 1 คน และเตรียมค่าใช้จ่ายไว้สำหรับการออกกำลังกาย จำนวน 1 คน

ตารางที่ 4.11 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

เพศ \ การเตรียมตัว	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้านการเงิน	รวม
ชาย	63 (62.4)	38 (37.6)	101 (100.0)
หญิง	274 (68.0)	129 (32.0)	403 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)

จากตารางที่ 4.11 เพศหญิงมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 68.0 มากกว่าเพศชายซึ่งมีการเตรียมตัวเพียงอัตราร้อยละ 62.4

ตารางที่ 4.12 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

อายุ \ การเตรียมตัว	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้านการเงิน	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	70 (53.0)	62 (47.0)	132 (100.0)
35-45 ปี	103 (72.5)	39 (27.5)	142 (100.0)
46-55 ปี	110 (73.3)	40 (26.7)	150 (100.0)
55 ปีขึ้นไป	54 (67.5)	26 (32.5)	80 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)

จากตารางที่ 4.12 กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุ 46-55 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 73.3 รองลงมาช่วงอายุ 35-45 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงิน อัตราร้อยละ 72.5 กลุ่มอายุต่ำกว่า 35 ปี เตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุน้อยที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 53.0

ตารางที่ 4.13 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษากับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว ระดับการศึกษา	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3 (50.0)	3 (50.0)	6 (100.0)
ปริญญาตรี	261 (66.6)	131 (33.4)	392 (100.0)
ปริญญาโท	73 (69.5)	32 (30.5)	105 (100.0)
รวม	337 (67.0)	166 (33.0)	503 (100.0)

จากตารางที่ 4.13 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 69.5 รองลงมา ระดับปริญญาตรี มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 66.6 และต่ำกว่าปริญญาตรี อัตราร้อยละ 50.0 สรุปโดยรวม กลุ่มตัวอย่างที่มีการเตรียมตัวด้านการเงินคิดเป็นอัตราร้อยละ 67.0 และไม่มีการเตรียมตัวด้านการเงินอัตราร้อยละ 33.0

ตารางที่ 4.14 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุงานกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว อายุงาน	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
0-5 ปี	50 (53.2)	44 (46.8)	94 (100.0)
6-15 ปี	112 (70.4)	47 (29.6)	159 (100.0)
16-25 ปี	57 (68.7)	26 (31.3)	83 (100.0)
มากกว่า 25 ปีขึ้นไป	111 (70.2)	47 (29.8)	158 (100.0)
รวม	330 (66.8)	164 (33.2)	494 (100.0)

จากตารางที่ 4.14 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงาน 6-15 ปี และมากกว่า 25 ปีขึ้นไป มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 70.4 และ 70.2 รองลงมาคืออายุการทำงาน 16-25 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 68.7 และอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 53.2

ตารางที่ 4.15 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตำแหน่งงานกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว ตำแหน่งงาน	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
ครูปฏิบัติการ (ค.ศ.1)	110 (62.2)	67 (37.8)	177 (100.0)
ครูชำนาญการ (ค.ศ.2)	172 (69.6)	75 (30.4)	247 (100.0)
รวม	282 (66.5)	142 (33.5)	424 (100.0)

จากตารางที่ 4.15 กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานเป็นครูชำนาญการ (ค.ศ.2) มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 69.6 ส่วนครูที่มีตำแหน่งงานเป็นครูปฏิบัติการ (ค.ศ.1) มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 62.2

ตารางที่ 4.16 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครอบครัวกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว สถานภาพของครอบครัว	เตรียมตัวด้าน การเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
โสด	114 (66.3)	58 (33.7)	172 (100.0)
สมรส	201 (68.6)	92 (31.4)	293 (100.0)
หย่าร้าง	14 (50.0)	14 (50.0)	28 (100.0)
รวม	329 (66.7)	164 (33.3)	493 (100.0)

จากตารางที่ 4.16 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพของครอบครัวสมรส มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 68.6 รองลงมา กลุ่มที่โสดมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.3 สรุปภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพของครอบครัวสมรส มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.7

ตารางที่ 4.17 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของครอบครัวกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว ขนาดของครอบครัว	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัว ด้านการเงิน	รวม
1-2 คน	96 (65.3)	51 (34.7)	147 (100.0)
3-5 คน	204 (66.9)	101 (33.1)	305 (100.0)
5 คนขึ้นไป	29 (69.0)	13 (31.0)	42 (100.0)
รวม	329 (66.6)	165 (33.4)	494 (100.0)

จากตารางที่ 4.17 กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดของครอบครัว 5 คนขึ้นไปมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 69.0 รองลงมาขนาดของครอบครัว 3-5 คน มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 66.9 และขนาดของครอบครัว 1-2 คน มีการเตรียมตัว คิดเป็นอัตราร้อยละ 65.3 สรุปภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดของครอบครัว มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.6

ตารางที่ 4.18 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้สอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของกลุ่มสมรสกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

อาชีพของกลุ่มสมรส \ การเตรียมตัว	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้านการเงิน	รวม
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	136 (69.4)	60 (30.6)	196 (100.0)
บริษัท/โรงงาน	26 (68.4)	12 (31.6)	38 (100.0)
ค้าขาย	4 (80.0)	1 (20.0)	5 (100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	26 (74.3)	9 (25.7)	35 (100.0)
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	5 (55.6)	4 (44.4)	9 (100.0)
รวม	197 (69.6)	86 (30.4)	283 (100.0)

จากตารางที่ 4.18 กลุ่มตัวอย่างที่มีคู่สมรสมีอาชีพค้าขายมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 80.0 รองลงมาคู่สมรสมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 74.3 คู่สมรสมีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 69.4 คู่สมรสมีอาชีพบริษัท/โรงงานมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 68.4 และคู่สมรสที่พ่อบ้าน/แม่บ้าน มีการเตรียมตัวด้านการเงินน้อยที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 55.6 สรุปโดยภาพรวมคู่สมรสมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุคิดเป็นอัตราร้อยละ 69.6

2.3 ความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

ตารางที่ 4.19 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ภายหลังเกษียณพอเพียงกับรายจ่าย

รายได้หลังเกษียณ	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
เพียงพอ	464	86.9
ไม่เพียงพอ	56	10.5
ไม่ตอบ	14	2.6
รวม	534	100.0

จากตารางที่ 4.19 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นอัตราร้อยละ 86.9 คิดว่าภายหลังการเกษียณอายุจะมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมีเพียง คิดเป็นอัตราร้อยละ 10.5 ที่คิดว่าจะมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่ารายได้ภายหลังเกษียณเพียงพอกับรายจ่าย เพราะ 1) จะดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คือใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย อยู่อย่างพอเพียง 2) ไม่มีภาระ คือไม่มีหนี้สิน บุตรเรียนจบการศึกษาแล้ว 3) มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินและเก็บออม 4) มีรายได้เสริม 5) มีเงินบำนาญ

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่ารายได้ภายหลังเกษียณไม่เพียงพอกับรายจ่าย เพราะ 1) มีภาระ คือหนี้สิน ค่าใช้จ่ายบุตร ค่าใช้จ่ายของครอบครัว 2) เงินเดือนน้อย ค่าใช้จ่ายสูง ค่าครองชีพสูง และไม่แน่ใจค่าครองชีพอีก 30 ปีข้างหน้า 3) เงินบำนาญน้อย รายได้ลดลง 4) อายุราชการน้อยกว่าค่าเงินภายหลังเกษียณก็น้อย 5) ภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะอื่นๆ

ตารางที่ 4.20 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศกับความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

เพศ \ รายได้หลังเกษียณ	พอเพียง	ไม่พอเพียง	รวม
ชาย	94 (91.3)	9 (8.7)	103 (100.0)
หญิง	370 (88.7)	47 (11.3)	417 (100.0)
รวม	464 (89.2)	56 (10.8)	520 (100.0)

ตารางที่ 4.20 กลุ่มตัวอย่างเพศชาย คิดว่าจะมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 91.3 ส่วนเพศหญิงมีเพียง อัตราร้อยละ 88.7 ที่คิดว่ารายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุจะเพียงพอ สรุปภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายหลังเกษียณอายุคิดเป็น อัตราร้อยละ 89.2 และไม่เพียงพอ อัตราร้อยละ 10.8

ตารางที่ 4.21 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

อายุ \ รายได้หลังเกษียณ	พอเพียง	ไม่พอเพียง	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	114 (85.7)	19 (14.3)	133 (100.0)
36-45 ปี	132 (90.4)	14 (9.6)	146 (100.0)
46-55 ปี	144 (90.0)	16 (10.0)	160 (100.0)
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	74 (91.4)	7 (8.6)	81 (100.0)
รวม	464 (89.2)	56 (10.8)	520 (100.0)

จากตารางที่ 4.21 กลุ่มตัวอย่างอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป คาดว่ารายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุจะพอเพียง คิดเป็นอัตราร้อยละ 91.4 รองลงมาอายุ 36-45 ปี, 46-55 ปี รายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุจะพอเพียง อัตราร้อยละ 90.4 , 90.0 และอายุต่ำกว่า 35 ปี คาดว่า รายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุจะมีพอเพียง คิดเป็นอัตราร้อยละ 85.7

ตารางที่ 4.22 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของกลุ่มสมรสกับความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

อาชีพของกลุ่มสมรส \ รายได้หลังเกษียณ	พอเพียง	ไม่พอเพียง	รวม
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	185 (91.1)	18 (8.9)	203 (100.0)
บริษัท/โรงงาน	30 (76.9)	9 (23.1)	39 (100.0)
ค้าขาย	5 (100.0)	0 (0.0)	5 (100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	33 (91.7)	3 (8.3)	36 (100.0)
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	7 (77.8)	2 (22.2)	9 (100.0)
รวม	260 (89.0)	32 (11.0)	292 (100.0)

จากตารางที่ 4.22 กลุ่มตัวอย่างที่มีคู่สมรสมีอาชีพค้าขาย คิดว่ารายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ จะมีพอเพียง คิดเป็นอัตราร้อยละ 100.0 รองลงมาคู่สมรสที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อัตราร้อยละ 91.7 คิดว่ารายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุจะมีพอเพียง กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มสมรสโดยรวม กลุ่มตัวอย่างมีความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 89.0 และไม่พอเพียง อัตราร้อยละ 11.0

ตารางที่ 4.23 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการคาดว่าจะรายได้ต่อเดือนเท่าใดที่ทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างสบายภายหลังการเกษียณอายุ

รายได้ต่อเดือน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	อัตราร้อยละ
ต่ำกว่า 15,000 บาท	126	23.6
15,001-30,000 บาท	364	68.3
30,001-50,000 บาท	39	7.3
50,000 บาทขึ้นไป	4	0.8
รวม	533	100.0

จากตารางที่ 4.23 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คาดว่าต้องมีรายได้ต่อเดือน เดือนละ 15,001-30,000 บาท ภายหลังการเกษียณจะทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่อย่างสบาย รองลงมาคาดว่าจะต้องมีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นอัตราร้อยละ 23.6 รายได้ 30,001-50,000 บาท ต่อเดือน อัตราร้อยละ 7.3 และมีเพียงอัตราร้อยละ 0.8 ที่คาดว่าจะสำหรับครอบครัวตนเองต้องมีรายได้ 50,000 บาท ขึ้นไปต่อเดือน ภายหลังการเกษียณจึงจะทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างสบาย

ตารางที่ 4.24 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการมีรายได้จากแหล่งอื่นภายหลังการเกษียณอายุ

รายได้จากแหล่งอื่น	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
มี	248	46.4
ไม่มี	254	47.6
ไม่ตอบ	32	6.0
รวม	534	100.0

จากตารางที่ 4.24 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้จากแหล่งอื่นภายหลังการเกษียณอายุ ใกล้เคียงกับการไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น คือคิดเป็นอัตราร้อยละ 46.4 และ 47.6 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่ามีรายได้จากแหล่งอื่นภายหลังการเกษียณอายุ จะมีรายได้มาจากค่าเช่าจำนวน 64 คน ธุรกิจครอบครัวจำนวน 35 คน ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 30 คน ค่าขายจำนวน 33 คน ดอกเบี้ยเงินฝากจำนวน 20 คน ทำการเกษตรจำนวน 19 คน ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 18 คน เงินประกันชีวิตจำนวน 12 คน สอนพิเศษ จำนวน 9 คน จากบุตรจำนวน 15 คน งานพิเศษจำนวน 4 คน สอนพิเศษจำนวน 3 คน มรดกจำนวน 3 คน ทำธุรกิจขายตรงจำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.25 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการแก้ปัญหารายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย

การแก้ปัญหา	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
หารายได้เพิ่ม	244	32.8
ลดค่าใช้จ่ายลง	408	54.8
ขอความช่วยเหลือจากญาติ	30	4.0
ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน	25	3.4
ใช้บัตรเครดิต	11	1.4
อื่นๆ	27	3.6
รวม	745	100.0

จากตารางที่ 4.25 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าภายหลังการเกษียณอายุ หากรายได้ไม่พอเพียงกับรายจ่าย จะมีวิธีการแก้ปัญหารายได้ไม่พอกับรายจ่าย โดยลดค่าใช้จ่ายลงคิดเป็นอัตราร้อยละ 54.8 รองลงมาคือการหารายได้เพิ่ม อัตราร้อยละ 32.8 ที่น่าสังเกตคือ มีการขอความช่วยเหลือจากญาติคิดเป็นอัตราร้อยละ 4.0 ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินอัตราร้อยละ 3.4 และด้านอื่นๆ อัตราร้อยละ 3.6

ตารางที่ 4.26 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน

มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
มี	417	78.1
ไม่มี	111	20.8
ไม่ตอบ	6	1.1
รวม	534	100.0

จากตารางที่ 4.26 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.1 และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 20.8

ตารางที่ 4.27 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน เพศ	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ชาย	88 (83.0)	18 (17.0)	106 (100.0)
หญิง	329 (78.0)	93 (22.0)	422 (100.0)
รวม	417 (79.0)	111 (21.0)	528 (100.0)

จากตารางที่ 4.27 กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 83.0 และเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.0 โดยรวมกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 79.0 และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 21.0

ตารางที่ 4.28 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน อายุ	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	70 (53.0)	62 (47.0)	132 (100.0)
35-45 ปี	103 (72.5)	39 (27.5)	142 (100.0)
46-55 ปี	110 (73.3)	40 (26.7)	150 (100.0)
55 ปีขึ้นไป	54 (67.5)	26 (32.5)	80 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)

จากตารางที่ 4.28 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 46-55 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 73.3 รองลงมา อายุ 35-45 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 72.5 อายุ 55 ปีขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 67.5 และอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินน้อยที่สุดเพียง คิดเป็นอัตราร้อยละ 53.0

ตารางที่ 4.29 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน การศึกษา	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4 (66.7)	2 (33.3)	6 (100.0)
ปริญญาตรี	322 (78.0)	91 (22.0)	413 (100.0)
ปริญญาโท	90 (83.3)	18 (16.7)	108 (100.0)
รวม	416 (78.9)	111 (21.1)	527 (100.0)

จากตารางที่ 4.29 กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 83.3 รองลงมาการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 78.0 และ การศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 66.7 สรุปโดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.9 และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 21.1

ตารางที่ 4.30 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุงานกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน อายุงาน	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
0-5 ปี	50 (53.2)	44 (46.8)	94 (100.0)
6-15 ปี	112 (70.4)	47 (29.6)	159 (100.0)
16-25 ปี	57 (68.7)	26 (31.3)	83 (100.0)
มากกว่า 25 ปี ขึ้นไป	111 (70.3)	47 (29.7)	158 (100.0)
รวม	330 (66.8)	164 (33.2)	494 (100.0)

จากตารางที่ 4.30 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงาน 6-15 ปี และมากกว่า 25 ปีขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 70.4 และ 70.3 อายุงาน 16-25 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 68.7 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพียง อัตราร้อยละ 53.2 สรุปโดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุงาน มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.8 และ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 33.2

ตารางที่ 4.31 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตำแหน่งงานกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน ระดับตำแหน่ง	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ครูปฏิบัติการ(ค.ศ.1)	139 (74.3)	48 (25.7)	187 (100.0)
ครูชำนาญการ(ค.ศ.2)	209 (81.3)	48 (18.7)	257 (100.0)
รวม	348 (78.4)	96 (21.6)	444 (100.0)

จากตารางที่ 4.31 กลุ่มตัวอย่างตำแหน่งครูชำนาญการ (ค.ศ.2) มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 81.3 และครูปฏิบัติการ (ค.ศ.1) มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 74.3 โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตำแหน่งงาน มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.4 และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 21.6

ตารางที่ 4.32 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครอบครัวกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน สถานภาพของครอบครัว	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
โสด	140 (76.5)	43 (23.5)	183 (100.0)
สมรส	240 (79.2)	63 (20.8)	303 (100.0)
หย่าร้าง	26 (86.7)	4 (13.3)	30 (100.0)
รวม	406 (78.7)	110 (21.3)	516 (100.0)

ตารางที่ 4.32 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพของครอบครัวหย่าร้างมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 86.7 สถานภาพของครอบครัวสมรสมีความรู้ อัตราร้อยละ 79.2 และสถานภาพของครอบครัว โสดมีความรู้ คิดเป็นอัตราร้อยละ 76.5

ตารางที่ 4.33 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของครอบครัวกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน ขนาดของครอบครัว	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
1-2 คน	121 (77.6)	35 (22.4)	156 (100.0)
3-5 คน	254 (79.4)	66 (20.6)	320 (100.0)
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	35 (83.3)	7 (16.7)	42 (100.0)
รวม	410 (79.1)	108 (20.9)	518 (100.0)

จากตารางที่ 4.33 กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดของครอบครัวมากกว่า 5 คนขึ้นไปมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 83.3 ขนาดของครอบครัว 3-5 คน มีความรู้ อัตราร้อยละ 79.4 และขนาดของครอบครัว 1-2 คน มีความรู้ อัตราร้อยละ 77.6 สรุปโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ คิดเป็นอัตราร้อยละ 79.1 และไม่มีความรู้ อัตราร้อยละ 20.1

ตารางที่ 4.34 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร
เรื่องการวางแผนทางการเงินทางสื่อต่างๆ

สื่อที่รับข่าวสาร	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
หนังสือพิมพ์	213	18.5
โทรทัศน์	297	25.8
วิทยุ	71	6.2
วารสาร/นิตยสาร	173	15.0
แผ่นพับ	103	8.9
Internet	175	15.2
พนักงานของสถาบันการเงินต่างๆ	64	5.6
อื่นๆ	56	4.8
รวม	1,152	100.0

จากตารางที่ 4.34 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินจากโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 25.8 รองลงมาจากหนังสือพิมพ์ อัตราร้อยละ 18.5 จากอินเทอร์เน็ต และวารสาร/นิตยสาร คิดเป็นอัตราร้อยละ 15.2 และ 15.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.35 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาดและการลงทุน

การติดตามข้อมูลข่าวสาร	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ทุกวัน	103	19.3
1 - 2 วัน	61	11.4
3 - 4 วัน	60	11.2
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	172	32.2
ไม่ตอบ	138	25.8
รวม	534	100.0

จากตารางที่ 4.35 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงินเศรษฐกิจการเมือง การตลาดและการลงทุน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นอัตราร้อยละ 32.2 รองลงมาติดตามข้อมูลข่าวสารทุกวัน อัตราร้อยละ 19.3 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นอัตราร้อยละ 25.8

ตารางที่ 4.36 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเรื่องที่ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในรอบ 3-6 เดือน

ข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุน	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
พันธมิตร	80	8.1
อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	270	27.5
การประกันชีวิต	180	18.3
ข่าวหุ้นของตลาดหลักทรัพย์	59	6.0
ราคาทองคำ	277	28.2
อสังหาริมทรัพย์	97	9.9
อื่นๆ	20	2.0
รวม	983	100.0

จากตารางที่ 4.36 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในรอบ 3-6 เดือน เกี่ยวกับเรื่องราคาทองคำ มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 28.2 รองลงมาเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร อัตราร้อยละ 27.5 และเรื่องเกี่ยวกับการประกันชีวิต อัตราร้อยละ 18.3 การลงทุนที่มีผู้ตอบแบบสอบถามข่าวสารน้อยที่สุด คือ ข่าวหุ้นของตลาดหลักทรัพย์ คิดเป็นอัตราร้อยละ 6.0

ตารางที่ 4.37 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิธีการวางแผนทางการเงินไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการออมและลงทุน

รูปแบบการออมและลงทุน	จำนวนผู้ตอบ(คน)	ร้อยละ
เงินฝากธนาคาร	309	38.1
หุ้นทุน	19	2.3
หุ้นสหกรณ์	215	26.5
กองทุนรวม	18	2.2
พันธบัตร	55	6.8
หุ้นกู้	17	2.0
กรรมธรรม์ประกันภัย	144	17.7
อื่นๆ	35	4.3
รวม	812	100.0

ตารางที่ 4.37 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการฝากธนาคาร คิดเป็นอัตราร้อยละ 38.1 รองลงมาคือการลงทุนในหุ้นสหกรณ์อัตราร้อยละ 26.5 และมีกรรมธรรม์ประกันภัยอัตราร้อยละ 17.7 รูปแบบการลงทุนที่มีอัตราร้อยละต่ำพอๆกัน ได้แก่ หุ้นทุนอัตราร้อยละ 2.3 กองทุนรวมอัตราร้อยละ 2.2 หุ้นกู้อัตราร้อยละ 2.0

เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการฝากธนาคารเพราะมั่นคงเชื่อถือได้ จำนวน 113 คน เบิกถอนง่าย 34 คน สะดวกปลอดภัย 27 คน มีดอกเบี้ย 26 คน เป็นเงินออม 14 คน กลุ่มตัวอย่างเลือกการลงทุนในหุ้นสหกรณ์ เพราะได้เงินปันผลจำนวน 58 คน เป็นหน่วยงานที่มั่นคง 30 คน เป็นสมาชิกอยู่แล้ว 16 คน อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร 13 คน สะดวก 7 คน ลูกเงินสามารถกู้ได้ 6 คน ไม่เสียภาษี 5 คน เป็นเงินออม 3 คน มีหลักประกัน 2 คน และกลุ่มตัวอย่างเลือกกรรมธรรม์ประกันภัย เพราะให้ความคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน 12 คน ผลตอบแทนมั่นคง 11 คน เป็นเงินออม 8 คน ได้รับเงินปันผลคืน 6 คน สะดวก 4 คน ได้ลดภาษี 3 คน ได้ผลตอบแทนสูง 2 คน น่าเชื่อถือ 2 คน

ตารางที่ 4.38 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ต้องการความรู้เพิ่ม	จำนวนผู้ตอบ(คน)	อัตราร้อยละ
ต้องการ	312	58.4
ไม่ต้องการ	199	37.3
ไม่ตอบ	23	4.3
รวม	534	100.0

จากรายการที่ 4.38 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 58.4 และไม่ต้องการความรู้เพิ่มเติม อัตราร้อยละ 37.3

ตารางที่ 4.39 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม อายุ	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	83 (61.5)	52 (38.5)	135 (100.0)
35-45 ปี	100 (70.0)	43 (30.0)	143 (100.0)
46-55 ปี	87 (55.8)	69 (44.2)	156 (100.0)
55 ปีขึ้นไป	42 (54.5)	35 (45.5)	77 (100.0)
รวม	312 (61.0)	199 (39.0)	511 (100.0)

จากตารางที่ 4.39 กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุ 35-45 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 70.0 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติม อัตราร้อยละ 61.5 โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุมีความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.0

ตารางที่ 4.40 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม ระดับการศึกษา	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4 (80.0)	1 (20.0)	5 (100.0)
ปริญญาตรี	236 (59.3)	162 (40.7)	398 (100.0)
ปริญญาโท	71 (66.4)	36 (33.6)	107 (100.0)
รวม	311 (61.0)	199 (39.0)	510 (100.0)

จากตารางที่ 4.40 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 80.0 การศึกษาระดับปริญญาโทต้องการความรู้เพิ่มเติม อัตราร้อยละ 66.4 โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษามีความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.0

ตารางที่ 4.41 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุงานกับความ
ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม อายุงาน	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
0-5 ปี	61 (64.9)	33 (35.1)	94 (100.0)
6-15 ปี	111 (66.5)	56 (33.5)	167 (100.0)
16-25 ปี	51 (60.0)	34 (40.0)	84 (100.0)
มากกว่า 25 ปีขึ้นไป	85 (54.8)	70 (45.2)	155 (100.0)
รวม	308 (61.5)	193 (38.52)	501 (100.0)

จากตารางที่ 4.41 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงาน 6-15 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.5 รองลงมาอายุต่ำกว่า 5 ปี อัตราร้อยละ 64.9

ตารางที่ 4.42 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับตำแหน่งกับความ
ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม ระดับตำแหน่ง	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ครูปฏิบัติการ(ค.ศ.1)	118 (65.9)	61 (34.1)	179 (100.0)
ครูชำนาญการ(ค.ศ.2)	146 (58.4)	104 (41.6)	250 (100.0)
รวม	264 (61.5)	165 (38.5)	429 (100.0)

จากตารางที่ 4.42 กลุ่มตัวอย่างครูปฏิบัติการ(ค.ศ.1) ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 65.9 และครูชำนาญการ(ค.ศ.2) อัตราร้อยละ 58.4

ตารางที่ 4.43 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของครอบครัวกับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม สถานภาพของครอบครัว	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
โสด	110 (61.5)	69 (38.5)	179 (100.0)
สมรส	179 (61.5)	112 (38.5)	291 (100.0)
หย่าร้าง	14 (48.3)	15 (51.7)	29 (100.0)
รวม	303 (60.7)	196 (39.3)	499 (100.0)

จากตารางที่ 4.43 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.5 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดต้องการความรู้เพิ่มเติมอัตราร้อยละ 61.5

ตารางที่ 4.44 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของครอบครัวกับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม ขนาดของครอบครัว	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
1-2 คน	97 (64.7)	53 (35.3)	150 (100.0)
3-5 คน	187 (60.1)	124 (39.9)	311 (100.0)
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	21 (52.5)	19 (47.5)	40 (100.0)
รวม	305 (60.9)	196 (39.1)	501 (100.0)

จากตารางที่ 4.44 กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดของครอบครัว 1-2 คน ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 64.7 รองลงมา ขนาดของครอบครัว 3-5 คน ต้องการความรู้เพิ่มเติม อัตราร้อยละ 60.1

ตารางที่ 4.45 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการคาดอายุขัยกับการเตรียมตัวด้านการเงิน

การเตรียมตัว อายุขัย (ปี)	เตรียมตัว	ไม่เตรียมตัว	รวม
60-70	75 (62.5)	45 (37.5)	120 (100.0)
71-80	206 (68.4)	95 (31.6)	301 (100.0)
81-90	45 (68.2)	21 (31.8)	66 (100.0)
90 ปีขึ้นไป	11 (64.7)	6 (35.3)	17 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)

จากตารางที่ 4.45 กลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะมีอายุขัย 71-80 ปี จะมีการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 68.4 และอายุขัย 81-90 ปี มีการเตรียมตัว อัตราร้อยละ 68.2

ตารางที่ 4.46 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการคาดอายุขัยกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

อายุขัย (ปี) \ ความรู้	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
60-70	92 (74.8)	31 (25.2)	123 (100.0)
71-80	257 (80.8)	61 (19.2)	318 (100.0)
81-90	55 (78.6)	15 (21.4)	17 (100.0)
90 ปีขึ้นไป	13 (76.5)	4 (23.5)	17 (100.0)
รวม	417 (79.0)	111 (21.0)	528 (100.0)

จากตารางที่ 4.46 กลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะมีอายุขัย 71-80 ปี จะมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 80.8 และอายุขัย 81-90 ปี มีความรู้อัตราร้อยละ 78.6

ตารางที่ 4.47 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการคาดอายุขัยกับการ
ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม อายุขัย(ปี)	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
60-70	72 (61.0)	46 (39.0)	118 (100.0)
71-80	189 (61.4)	119 (38.6)	308 (100.0)
81-90	45 (65.2)	24 (34.8)	69 (100.0)
90 ปีขึ้นไป	6 (37.5)	10 (62.5)	16 (100.0)
รวม	312 (61.1)	199 (38.9)	511 (100.0)

จากตารางที่ 4.47 กลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะมีอายุขัย 81-90 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติม
เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 65.2 และอายุขัย 71-80 ปี
ต้องการความรู้เพิ่มเติม อัตราร้อยละ 61.4

ตารางที่ 4.48 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ กับการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ

ระยะเวลาทำงาน(ปี) \ การเตรียมตัว	เตรียมตัว	ไม่เตรียมตัว	รวม
ต่ำกว่า 5	54 (76.5)	26 (32.5)	80 (100.0)
5-15	116 (67.5)	44 (27.5)	160 (100.0)
16-30	160 (65.0)	86 (35.0)	246 (100.0)
30 ปีขึ้นไป	7 (38.9)	11 (61.1)	18 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)

จากตารางที่ 4.48 กลุ่มตัวอย่างที่เหลือระยะเวลาการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 76.5 รองลงมาระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ 5-15 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 67.5 ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ 16-30 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 65.0 และถ้าอายุทำงานเหลืออีก 30 ปีขึ้นไป จะมีการเตรียมตัวน้อยที่สุดคือ อัตราร้อยละ 38.9

ตารางที่ 4.49 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ระยะเวลาทำงาน(ปี) \ ความรู้	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ต่ำกว่า 5	68 (81.9)	15 (18.1)	83 (100.0)
5-15	135 (80.4)	33 (19.6)	168 (100.0)
16-30	201 (77.9)	57 (22.1)	258 (100.0)
30 ปีขึ้นไป	13 (68.4)	6 (31.6)	19 (100.0)
รวม	417 (79.0)	111 (21.0)	528 (100.0)

จากตารางที่ 4.49 กลุ่มตัวอย่างที่เหลือระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 81.9 รองลงมาอายุการทำงานเหลือ 5-15 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 80.4 อายุการทำงานเหลือ 16-30 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 77.9 และถ้าอายุการทำงานเหลืออีก 30 ปีขึ้นไป จะมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินน้อยที่สุด คือ อัตราร้อยละ 68.4

ตารางที่ 4.50 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะทำงานก่อนเกษียณอายุกับการต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ระยะเวลาทำงาน(ปี) \ ความรู้เพิ่มเติม	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ต่ำกว่า 5	43 (55.8)	34 (44.2)	77 (100.0)
5-15	93 (56.0)	73 (44.0)	166 (100.0)
16-30	170 (67.7)	81 (32.3)	251 (100.0)
30 ปีขึ้นไป	8 (44.4)	10 (55.6)	18 (100.0)
รวม	314 (61.3)	198 (38.7)	512 (100.0)

จากตารางที่ 4.50 กลุ่มตัวอย่างที่เหลือระยะทำงานก่อนเกษียณอายุ 16-30 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 67.7 รองลงมาอายุทำงานเหลือ 5-15 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมอัตราร้อยละ 56.0 และถ้าอายุการทำงานเหลืออีก 30 ปีขึ้นไป ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุน้อยที่สุด คือ อัตราร้อยละ 44.4

ส่วนที่ 3 สารวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

ตารางที่ 4.51 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

คุณลักษณะส่วนบุคคล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ตอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	อันดับ
1.1 เพศ	90 (16.9)	133 (24.9)	114 (21.3)	42 (7.9)	113 (21.2)	42 (7.9)	3.09	1.41	7
1.2 อายุ	143 (26.8)	175 (32.8)	96 (18.0)	48 (9.0)	40 (7.5)	32 (6.0)	3.67	1.21	5
1.3 ระดับการศึกษา	141 (26.4)	161 (30.1)	117 (21.9)	28 (5.2)	49 (9.2)	38 (7.1)	3.64	1.23	6
1.4 ตำแหน่งหน้าที่การงาน	167 (31.3)	170 (31.8)	102 (19.1)	25 (4.7)	35 (6.6)	35 (6.6)	3.82	1.16	2
1.5 อายุงาน	151 (28.3)	178 (33.3)	111 (20.8)	25 (4.7)	34 (6.4)	35 (6.6)	3.78	1.14	3
1.6 สถานภาพครอบครัว	184 (34.5)	149 (27.9)	110 (20.6)	31 (5.8)	30 (5.6)	30 (5.6)	3.85	1.16	1
1.7 ขนาดของครอบครัว	146 (27.3)	142 (26.6)	115 (21.5)	28 (5.2)	35 (6.6)	68 (12.7)	3.72	1.18	4

จากตารางที่ 4.51 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัวมีความสำคัญมากที่สุดต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.85 อันดับ 2 คือตำแหน่งหน้าที่การงานด้วยค่าเฉลี่ย 3.82 อันดับ 3 คืออายุงานด้วยค่าเฉลี่ย 3.78 และกลุ่มตัวอย่างคิดว่าคิดว่าเพศเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุเป็นลำดับสุดท้าย ด้วยค่าเฉลี่ย 3.09

ตารางที่ 4.52 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านขนาดของรายได้ที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

คุณลักษณะส่วนบุคคล ขนาดรายได้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ตอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	อันดับ
2.1 รายได้ประจำ ได้แก่ เงินเดือน เงินค่า วิชาชีพ	278 (52.1)	134 (25.1)	60 (11.2)	21 (3.9)	20 (3.7)	21 (3.9)	4.23	1.06	1
2.2 รายได้พิเศษ ได้แก่ ค่าสอนพิเศษ ค่า ล่วงเวลา	95 (52.1)	137 (25.7)	135 (25.3)	47 (8.8)	86 (16.1)	34 (6.4)	3.22	1.33	3
2.3 รายได้อื่นๆ เช่น รายได้ดอกเบี้ย เงิน ปันผล รายได้ค่าเช่า	96 (18.0)	127 (23.8)	135 (25.3)	69 (12.9)	61 (11.4)	46 (8.6)	3.26	1.27	2

จากตารางที่ 4.52 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านขนาดรายได้ที่เกี่ยวกับรายได้ประจำมีความสำคัญมากที่สุดต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ ด้วยค่าเฉลี่ย 4.23 อันดับ 2 คือ รายได้อื่นๆ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.26 และรายได้พิเศษเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุเป็นลำดับสุดท้าย ด้วยค่าเฉลี่ย 3.22

ตารางที่ 4.53 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านประเภทของค่าใช้จ่ายที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

ประเภทของค่าใช้จ่าย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ตอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	อันดับ
3.1 ค่าใช้จ่ายชำระหนี้ เช่น ค่าผ่อนบ้าน รถ บัตรเครดิต และอื่นๆ	184 (34.5)	109 (20.4)	94 (17.6)	50 (9.4)	64 (12.0)	33 (6.2)	3.60	1.39	2
3.2 ค่าเบี้ยประกันภัย เช่น ค่าเบี้ยประกันชีวิต บ้าน รถ	103 (19.3)	152 (28.5)	135 (25.3)	62 (11.6)	52 (9.7)	30 (5.6)	3.38	1.23	4
3.3 ค่าใช้จ่ายประจำ เช่น ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าสาธารณูปโภค ค่าของใช้ต่างๆในบ้าน	158 (29.6)	143 (26.8)	150 (28.1)	34 (6.4)	27 (5.1)	22 (4.1)	3.72	1.13	1
3.4 ค่าใช้จ่ายพักผ่อน เช่น ค่าเดินทาง ค่าท่องเที่ยววันหยุด	58 (10.9)	114 (21.3)	180 (33.7)	97 (18.2)	57 (10.7)	28 (5.2)	3.04	1.15	7
3.5 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าเรียนพิเศษ บุตรและคนในอุปการะ	115 (21.5)	144 (27.0)	105 (19.7)	58 (10.9)	78 (14.6)	34 (6.4)	3.32	1.36	5
3.6 ค่าใช้จ่ายดูแลสุขภาพ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าออกกำลังกาย ค่าอาหารเสริม	130 (24.3)	160 (30.0)	133 (24.9)	56 (10.5)	34 (6.4)	21 (3.9)	3.58	1.17	3
3.7 ค่าใช้จ่ายสังคม เช่น เงินช่วยงานแต่งงาน เงินช่วยงานต่างๆ	54 (10.1)	125 (23.4)	210 (39.3)	83 (15.5)	39 (7.3)	23 (4.3)	3.14	1.06	6
3.8 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าภาระภาษีรถ ค่าใช้จ่ายลงทุน	48 (9.0)	116 (21.7)	167 (31.3)	90 (16.9)	70 (13.1)	43 (8.1)	2.96	1.18	8

จากตารางที่ 4.53 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายประจำ ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าสาธารณูปโภค ค่าของใช้ในบ้านเป็นต้น มีความสำคัญมากที่สุดต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.72 อันดับ 2 คือ ค่าใช้จ่ายชำระหนี้ ได้แก่ ค่าผ่อนบ้าน ผ่อนรถ บัตรเครดิต และอื่นๆ เป็นต้น ด้วยค่าเฉลี่ย 3.60 และอันดับ 3 คือ ค่าใช้จ่ายดูแลสุขภาพ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าออกกำลังกาย ค่าอาหารเสริมเป็นต้น ด้วยค่าเฉลี่ย 3.58

ตารางที่ 4.54 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านภาระหนี้ที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

ภาระหนี้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ตอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	อันดับ
4.1 เงินกู้ เช่น เงินกู้บ้าน เงินกู้รถ เงินกู้ คอนโดมิเนียม	169 (31.6)	99 (18.5)	102 (19.1)	40 (7.5)	94 (17.6)	30 (5.6)	3.41	1.48	1
4.2 บัตรเครดิต	60 (11.2)	91 (17.0)	121 (22.7)	72 (13.5)	149 (27.9)	41 (7.7)	2.68	1.39	2
4.3 เงินผ่อนค่าสินค้า	46 (8.6)	68 (12.7)	121 (22.7)	77 (14.4)	174 (32.6)	48 (9.0)	2.45	1.35	3
4.4 อื่นๆ	16 (3.0)	32 (6.0)	71 (13.3)	53 (9.9)	142 (26.6)	220 (41.2)	2.13	1.24	4

จากตารางที่ 4.54 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านขนาดภาระหนี้ที่เกี่ยวกับเงินกู้มีความสำคัญมากที่สุดต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.41 อันดับ 2 คือ บัตรเครดิต ด้วยค่าเฉลี่ย 2.68 และอันดับ 3 คือ เงินผ่อนสินค้า ด้วยค่าเฉลี่ย 2.45

ตารางที่ 4.55 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านประเภทการออมและการลงทุนที่มี
ผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

ประเภทการออม และการลงทุน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ตอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	อันดับ
5.1 เงินบำนาญบำนาญ เลี้ยงชีพข้าราชการ	209 (39.1)	121 (22.7)	96 (18.0)	30 (5.6)	47 (8.8)	31 (5.8)	3.83	1.29	1
5.2 กองทุนบำนาญ บำนาญ	132 (24.7)	124 (23.2)	99 (18.5)	42 (7.9)	81 (15.2)	56 (10.5)	3.38	1.41	2
5.3 พันธบัตร	38 (7.1)	89 (16.7)	147 (27.5)	80 (15.0)	119 (22.3)	61 (11.4)	2.68	1.26	5
5.4 หุ้นทุน	27 (5.1)	68 (12.7)	142 (26.6)	83 (15.5)	147 (27.5)	67 (12.5)	2.45	1.23	6
5.5 หุ้นสหกรณ์	74 (13.9)	147 (27.5)	143 (26.8)	68 (12.7)	69 (12.9)	33 (6.2)	3.18	1.24	3
5.6 กองทุนรวม	24 (4.5)	73 (13.7)	147 (27.5)	72 (13.5)	153 (28.7)	65 (12.2)	2.45	1.23	7
5.7 กรมธรรม์ประกันภัย แบบสะสมทรัพย์	62 (11.6)	107 (20.0)	147 (27.5)	64 (12.0)	106 (19.9)	48 (9.6)	2.91	1.32	4
5.8 อื่นๆ	12 (2.2)	36 (6.7)	79 (14.8)	41 (7.7)	118 (22.1)	248 (46.4)	2.24	1.23	8

จากตารางที่ 4.55 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านขนาดการออมและการลงทุน
ที่เกี่ยวกับเงินบำนาญบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ มีความสำคัญมากที่สุดต่อการวางแผนทางการเงิน

เมื่อยามเกษียณอายุ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.83 อันดับ 2 คือกองทุนบำเหน็จบำนาญ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.38 และอันดับ 3 คือ หุ้นสหกรณ์ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.18

ตารางที่ 4. 56 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ (5 อันดับแรก)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	อันดับ
รายได้ประจำ	4.23	1.06	1
สถานภาพครอบครัว	3.85	1.16	2
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	3.82	1.16	3
เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ	3.83	1.29	4
อายุงาน	3.78	1.14	5

จากตารางที่ 4.56 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเมื่อพิจารณาทุกปัจจัยทั้งหมด รายได้ประจำมีความสำคัญมากที่สุด ต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ ด้วยค่าเฉลี่ย 4.23 อันดับ 2 คือสถานภาพของครอบครัว ด้วยค่าเฉลี่ย 3.85 อันดับ 3 คือตำแหน่งหน้าที่การงาน ด้วยเฉลี่ย 3.82 อันดับ 4 คือ เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ และอันดับ 5 คืออายุงาน ด้วยค่าเฉลี่ย 3.83 และ 3.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.57 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงิน
เมื่อยามเกษียณอายุ (5 อันดับสุดท้าย)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	อันดับ
กองทุนรวม	2.45	1.23	23
หุ้นทุน	2.45	1.23	23
เงินฝากออมทรัพย์	2.45	1.35	23
บัตรเครดิต	2.68	1.39	22
พันธบัตร	2.68	1.26	22

จากตารางที่ 4. 57 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเมื่อพิจารณาปัจจัยทั้งหมด การออมและการลงทุนในกองทุนรวม หุ้นทุนและเงินฝากออมทรัพย์ มีความสำคัญน้อยที่สุดต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ ด้วยค่าเฉลี่ย 2.45 รองลงมา คือ บัตรเครดิตและพันธบัตร ด้วยค่าเฉลี่ย 2.68

ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและการลงทุน

ตารางที่ 4.58 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายรับต่อเดือน

รายรับ	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
รายได้ประจำ		
เงินเดือน	21,270	447
เงินค่าวิชาชีพและอื่นๆ	4,286	279
รายได้พิเศษ		
ค่าสอนพิเศษ	4,961	119
ค่าล่วงเวลา	2,333	3
อื่นๆ	8,503	27
รายได้อื่นๆ		
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก	992	164
รายได้เงินปันผล	639	125
รายได้ค่าเช่า	11,669	37
อื่นๆ	34,360	16

จากตารางที่ 4.58 ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ประจำจากเงินเดือนเฉลี่ยเดือนละ 21,270 บาท จากเงินค่าวิชาชีพและอื่นๆ เฉลี่ยเดือนละ 4,286 บาท มีรายได้พิเศษ จากค่าสอนพิเศษเฉลี่ยเดือนละ 4,961 บาท ค่าล่วงเวลาเฉลี่ยเดือนละ 2,333 บาท และอื่นๆ เฉลี่ยเดือนละ 8,503 บาท มีรายได้อื่นๆ จากดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยเดือนละ 992 บาท เงินปันผลเฉลี่ยเดือนละ 639 บาท โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้จากค่าเช่า จำนวน 37 คน มีรายได้ค่าเช่าเฉลี่ยเดือนละ 11,669 บาท และมีรายได้อื่นๆ จำนวน 16 คน มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 34,360 บาท

ตารางที่ 4.59 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายต่อเดือนที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่เกี่ยวกับการผ่อนชำระ

รายจ่าย	ค่าเฉลี่ย(บาท)	จำนวน(คน)
เงินกู้ซื้อบ้าน	11,026	125
เงินกู้ซื้อรถยนต์	4,339	88
บัตรเครดิต	8,942	93
เงินผ่อนค่าสินค้า	4,280	35
เงินผ่อนอื่นๆ	7,973	25

จากตารางที่ 4.59 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายจ่ายต่อเดือนที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่เกี่ยวกับเงินกู้ซื้อบ้าน เฉลี่ยเดือนละ 11,026 บาท ค่าบัตรเครดิตเฉลี่ยเดือนละ 8,942 บาท เงินผ่อนอื่นๆ เฉลี่ยเดือนละ 7,973 บาท เงินกู้ซื้อรถยนต์ เฉลี่ยเดือนละ 4,339 บาท และเงินผ่อนค่าสินค้า เฉลี่ยเดือนละ 4,280 บาท

ตารางที่ 4.60 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายต่อปีที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่เกี่ยวกับค่าเบี้ยประกัน

รายจ่าย	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
ค่าเบี้ยประกันชีวิต	11,265	163
ค่าเบี้ยประกันรถยนต์	7,324	78
ค่าเบี้ยประกันที่อยู่อาศัย	3,502	27
ค่าเบี้ยประกันอื่นๆ	3,775	11

จากตารางที่ 4.60 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายจ่ายต่อปีที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่เกี่ยวกับค่าเบี้ยประกันชีวิต เฉลี่ยปีละ 11,265 บาท ค่าเบี้ยประกันรถยนต์ เฉลี่ยปีละ 7,324 บาท ค่าเบี้ยประกันอื่นๆ เฉลี่ยปีละ 3,775 บาท และค่าเบี้ยประกันที่อยู่อาศัย เฉลี่ยปีละ 3,502 บาท

ตารางที่ 4.61 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือน

รายจ่าย	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน(คน)
ค่าอาหาร	4,506	330
ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค	2,129	271
ค่าสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ	749	345
ค่าใช้จ่ายเดินทาง		
ค่าน้ำมัน	2,581	185
ค่าดูแลรักษารถยนต์	1,914	124
ค่าโดยสารรถสาธารณะ	1,172	108
ค่าพักผ่อนท่องเที่ยว	4,204	175
ค่ารักษาพยาบาล	1,806	109
ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	7,749	265
ค่าเทอมบุตร	2,265	78
ค่าใช้จ่ายส่วนตัว	5,103	151
ค่าใช้จ่ายให้พ่อแม่ท่านและคู่สมรส	3,454	180
อื่นๆ	3,658	13

จากตารางที่ 4.61 ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนเกี่ยวกับ ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เฉลี่ยเดือนละ 7,749 บาท ค่าอาหารเฉลี่ยเดือนละ 4,506 บาท ค่าที่พักผ่อน ท่องเที่ยว เฉลี่ยเดือนละ 4,204 บาท ให้พ่อแม่ของผู้ตอบแบบสอบถามและคู่สมรส เฉลี่ยเดือนละ 3,454 บาท นอกจากนี้มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร คือค่าเทอมบุตร เฉลี่ยเดือนละ 2,265 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เฉลี่ยเดือนละ 5,103 บาท

ตารางที่ 4.62 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการออมและลงทุนต่อปี

รายจ่าย	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
เงินลงทุนหุ้นสหกรณ์	9,165	252
เงินออม	111,660	168
เงินออมและลงทุนอื่นๆ	6,477	14

จากตารางที่ 4.62 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการออม เฉลี่ยปีละ 111,660 บาท ลงทุนหุ้นสหกรณ์ เฉลี่ยปีละ 9,165 บาท เงินออมและลงทุนอื่นๆ เฉลี่ยปีละ 6,477 บาท

ตารางที่ 4.63 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่อง	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
เงินสด	63,148	139
เงินฝากธนาคาร	294,564	151
เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	102,104	176

จากตารางที่ 4.63 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีสินทรัพย์สภาพคล่องในรูปเงินสด เฉลี่ยคนละ 63,148 บาท เงินฝากธนาคาร เฉลี่ยคนละ 294,564 บาท และเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉลี่ยคนละ 102,104 บาท

ตารางที่ 4.64 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสินทรัพย์เพื่อการลงทุน

สินทรัพย์เพื่อการลงทุน	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ	164,871	8
กองทุนบำเหน็จบำนาญ	4,500	1
พันธบัตรรัฐบาล	214,400	16
หุ้นทุน/หุ้นกู้	363,795	10
หุ้นสหกรณ์	127,732	125
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	108,333	4
กองทุนรวม	20,000	1
ทองคำ	112,800	71
อื่นๆ	302,550	7

จากตารางที่ 4.64 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีสินทรัพย์เพื่อการลงทุนเป็นหุ้นสหกรณ์ เฉลี่ยคนละ 127,732 บาท เป็นทองคำเฉลี่ยคนละ 112,800 บาท เป็นพันธบัตรรัฐบาลเฉลี่ยคนละ 214,400 บาท

ตารางที่ 4.65 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสินทรัพย์มีค่าหรือสินทรัพย์ส่วนตัว(ราคา ณ ปัจจุบัน)

สินทรัพย์มีค่าหรือสินทรัพย์ส่วนตัว	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
บ้าน	2,838,108	148
รถยนต์	524,783	145
เครื่องประดับ	160,789	76
คอนโดมิเนียม	653,437	16
ของสะสมอื่นๆ	209,500	14
อื่นๆ	1,489,444	18

จากตารางที่ 4.65 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าของสินทรัพย์คือบ้านมีมูลค่าเฉลี่ย 2,838,108 บาท รถยนต์มีมูลค่าเฉลี่ย 524,783 บาท เครื่องประดับมีมูลค่าเฉลี่ย 160,789 บาท คอนโดมิเนียมมีมูลค่าเฉลี่ย 653,437 บาท ของสะสมอื่นๆ มีมูลค่าเฉลี่ย 209,500 บาท และสินทรัพย์อื่นๆ มูลค่าเฉลี่ย 1,489,444

ตารางที่ 4.66 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหนี้สินระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี)

หนี้สินระยะสั้น	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
หนี้บัตรเครดิต	50,930	68
หนี้ผ่อนค่าสินค้า	13,990	30
หนี้อื่นๆ	146,140	10

จากตารางที่ 4.66 ผู้ตอบแบบสอบถามมีหนี้บัตรเครดิต เฉลี่ยคนละ 50,930 บาท ค่าผ่อนสินค้า เฉลี่ยคนละ 13,990 บาท และหนี้อื่นๆ เฉลี่ยคนละ 146,140 บาท

ตารางที่ 4.67 ค่าเฉลี่ยและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหนี้สินระยะยาว (เกิน 1 ปี)

หนี้สินระยะยาว	ค่าเฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)
สินเชื่อบ้าน	1,084,884	93
สินเชื่อรถยนต์	277,750	60
สินเชื่ออื่นๆ	356,620	30
หนี้สินอื่นๆ	532,108	36

จากตารางที่ 4.67 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีหนี้ระยะยาวคือ สินเชื่อบ้าน เฉลี่ยคนละ 1,084,884 บาท สินเชื่อรถยนต์ เฉลี่ยคนละ 277,750 บาท สินเชื่ออื่นๆ เฉลี่ยคนละ 356,620 บาท และหนี้สินอื่นๆ เฉลี่ยคนละ 532,108 บาท

สรุป

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นอัตราร้อยละ 80.0 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี อัตราร้อยละ 30.1 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อัตราร้อยละ 78.3 อายุงาน 6-15 ปี อัตราร้อยละ 32.0 ระดับตำแหน่งงานเป็นครูชำนาญการ(คศ.2) อัตราร้อยละ 48.4 สถานภาพของครอบครัวสมรส อัตราร้อยละ 57.5 มีขนาดครอบครัว 3-5 อัตราร้อยละ 60.5 คู่สมรมมีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจอัตราร้อยละ 39.0

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าจะทำงานหลังการเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 61.8 และมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังการเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 63.1 เป็นผู้มีอายุ 46-55 ปี อัตราร้อยละ 73.3 จบการศึกษาระดับปริญญาโท อัตราร้อยละ 69.5 มีอายุงาน 6-15ปี และ 25 ปีขึ้นไป อัตราร้อยละ 70.4 และ 70.2 ตามลำดับ เป็นครูชำนาญการ(คศ.2) อัตราร้อยละ 69.6 และกลุ่มตัวอย่างที่สมรสและมีขนาดครอบครัว 5 คน ขึ้นไปมีอัตราร้อยละ 68.6 และ 69.0 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อัตราร้อยละ 86.9 คิดว่าภายหลังจากการเกษียณอายุ จะมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อัตราร้อยละ 91.4 เป็นกลุ่มตัวอย่างอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป โดยคาดว่าจะต้องมีรายได้ต่อเดือนเดือนละ 15001- 30,000 บาท ซึ่งจะทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่อย่างสบายภายหลังจากเกษียณอายุ ถ้ารายได้ไม่พอเพียงกับรายจ่าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่าจะแก้ปัญหา

โดยวิธีลดค่าใช้จ่ายลง อัตราร้อยละ 54.8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินมากที่สุด อัตราร้อยละ 78.1 เป็นผู้ที่มีอายุ 46-55 ปี อัตราร้อยละ 73.3 จบการศึกษาระดับปริญญาโท อัตราร้อยละ 83.3 มีตำแหน่งงานเป็นครูชำนาญการ(คศ.2) อัตราร้อยละ 81.3 และมีขนาดครอบครัว 5 คนขึ้นไป อัตราร้อยละ 83.3

4. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินจากโทรทัศน์มากที่สุด อัตราร้อยละ 25.8 และติดตามข้อมูลข่าวสารทางด้านการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาด และการลงทุน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง อัตราร้อยละ 32.2 ข่าวสารที่ติดตามในรอบ 3-6 เดือนมากที่สุด คือ เรื่องราคาทองคำ อัตราร้อยละ 28.2 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการฝากธนาคารอัตราร้อยละ 38.1

5. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 58.4 ซึ่งได้แก่ผู้มีอายุ 35-45 ปี ระยะเวลางานก่อนเกษียณต่ำกว่า 5 ปี อายุงานก่อนเกษียณ 16-30 ปี อัตราร้อยละ 70.0, 81.9, 67.7 ตามลำดับ

6. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ เกี่ยวกับ คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือสถานภาพครอบครัว ประเพณีรายได้ที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ รายได้ประจำ ประเพณีค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายประจำ ด้านภาระหนี้สิน ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ เงินกู้ และด้านการออมและการลงทุน ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ เงินบำเหน็จ เงินบำนาญเลี้ยงชีพ และถ้าเปรียบเทียบความสำคัญของปัจจัยทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ 5 อันดับแรก ได้แก่ รายได้ประจำ สถานภาพของครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่การงาน เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ และอายุงาน

7. กลุ่มตัวอย่าง มีเงินเดือนเฉลี่ยเดือนละ 21,270 บาท และ เงินค่าครองชีพเฉลี่ยเดือนละ 4,286 บาท ส่วนภาระค่าใช้จ่ายคงที่มีจำนวนมากได้แก่ เงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 11,026 บาท ค่าเบี้ยประกันชีวิต 11,265 บาท ค่าเบี้ยประกันรถยนต์ 7,324 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรส่วนใหญ่จะเป็นค่าอาหารเฉลี่ยเดือนละ 4,506 บาท ค่าสาธารณูปโภค เฉลี่ยเดือนละ 2,129 บาท ค่าน้ำมันรถเฉลี่ยเดือนละ 2,581 บาท ค่าพักผ่อนท่องเที่ยวเฉลี่ยเดือนละ 4,204 บาท ค่ารักษาพยาบาล เฉลี่ยเดือนละ 1,806 บาท นอกจากนี้มีค่าใช้จ่ายการออมและการลงทุน คือลงทุนในหุ้นสหกรณ์เฉลี่ยปีละ 9,165 บาท มีเงินออมเฉลี่ยปีละ 111,660 บาท กลุ่มตัวอย่างมีเงินสดที่เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง เฉลี่ยคนละ 63,148 บาท มีเงินฝากธนาคารเฉลี่ยคนละ 294,564 บาท เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ยคนละ 102,104 บาท

สำหรับในบทต่อไปบทที่ 5 จะเป็นการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ และรูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุและทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2

บทที่ 5

ผลการศึกษาวิจัยเชิงอนุมาน

สำหรับในบทนี้คือ บทที่ 5 จะเป็นการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ และรูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ

การศึกษาส่วนนี้จะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อายุงาน ระดับตำแหน่ง สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และอาชีพของกลุ่มสมรสที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สถิติ Chi-Square Test ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ โดยมีตัวแปรที่ทำการทดสอบสมมติฐานแต่ละสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน เพื่อวัยเกษียณอายุ ประกอบด้วยตัวแปรที่ทำการศึกษาดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อายุงาน ระดับตำแหน่ง สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และอาชีพของกลุ่มสมรส
2. การรับรู้ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ได้แก่
 - 2.1 การเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
 - 2.2 ความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ
 - 2.3 ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน
 - 2.4 ความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ของอายุขัยที่คาดไว้ที่มีต่อการรับรู้ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ประกอบด้วย ตัวแปรที่ทำการศึกษา ดังนี้

1. อายุขัยที่คาดไว้ของกลุ่มตัวอย่าง
2. การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ได้แก่
 - 2.1 การเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
 - 2.2 ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน
 - 2.3 ความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

สมมติฐานที่ 3 ความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อการรับรู้ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ประกอบด้วย ตัวแปรที่ทำการศึกษาดังนี้

1. ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ
2. การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ได้แก่
 - 2.1 การเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
 - 2.2 ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน
 - 2.3 ความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

โดยมีรายละเอียดการทดสอบสมมติฐาน แต่ละประเด็น ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อายุงาน มีความเกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
2. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพ ของครอบครัว ขนาดของครอบครัว อาชีพของคู่สมรส ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
3. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุและอาชีพของคู่สมรส ไม่มีความเกี่ยวข้องกับความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

4. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

5. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

โดยมีรายละเอียดของการทดสอบสมมติฐานข้างต้นดังนี้

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล มีความเกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ (ดังแสดงตารางที่ 5.1 – ตารางที่ 5.24)

ตารางที่ 5.1 การทดสอบความสัมพันธ์ของเพศที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว เพศ	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
ชาย	63 (62.4)	38 (37.6)	101 (100.0)
หญิง	274 (68.0)	129 (32.0)	403 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)
			ค่า Chi -Square =0.284

จากตารางที่ 5.1 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.248 มากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าเพศ**ไม่มีผล**ต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ โดยทั้งเพศชายและเพศหญิงจะมีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ รวมจำนวนทั้งสิ้น 337 คน หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 66.9

ตารางที่ 5.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว อายุ	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	70 (53.0)	62 (47.0)	132 (100.0)
35-45 ปี	103 (72.5)	39 (27.5)	142 (100.0)
46-55 ปี	110 (73.3)	40 (26.7)	150 (100.0)
55 ปีขึ้นไป	54 (67.5)	26 (32.5)	80 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)
ค่า Chi -Square= 0.001			

จากตารางที่ 5.2 การทดสอบด้วยสถิติ Chi -Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi - Square = 0.001 น้อยกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าอายุมีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

ตารางที่ 5.3 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว ระดับการศึกษา	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3 (50.0)	3 (50.0)	6 (100.0)
ปริญญาตรี	261 (66.6)	131 (33.4)	392 (100.0)
ปริญญาโท	73 (69.5)	32 (30.5)	105 (100.0)
รวม	337 (67.0)	166 (33.0)	503 (100.0)
ค่า Chi-Square = 0.371			

จากตารางที่ 5.3 การสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.371 มากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ โดยการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาโท มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ รวมจำนวนทั้งสิ้น 337 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 67.0

ตารางที่ 5.4 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุงานที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว อายุงาน	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
0-5 ปี	50 (53.2)	44 (46.8)	94 (100.0)
6-15 ปี	112 (70.4)	47 (29.6)	159 (100.0)
16-25 ปี	57 (68.7)	26 (31.3)	83 (100.0)
มากกว่า 25 ปีขึ้นไป	111 (70.2)	47 (29.8)	158 (100.0)
รวม	330 (66.8)	164 (33.2)	494 (100.0)
			ค่า Chi-Square = 0.021

จากตารางที่ 5.4 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha=0.05$ ค่า Chi-Square = 0.021 น้อยกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าอายุงานมีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

ตารางที่ 5.5 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับตำแหน่งงานที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว ตำแหน่งงาน	เตรียมตัวด้านการเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
ครูปฏิบัติการ (ค.ศ.1)	110 (62.2)	67 (37.8)	177 (100.0)
ครูชำนาญการ (ค.ศ.2)	172 (69.6)	75 (30.4)	247 (100.0)
รวม	282 (66.5)	142 (33.5)	424 (100.0)
ค่า Chi-Square = 0.251			

จากตารางที่ 5.5 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha=0.05$ ค่า Chi-Square = 0.251 มากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าระดับตำแหน่งงานไม่มีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ โดยระดับตำแหน่งครูปฏิบัติการ(ค.ศ.1) ครูชำนาญการ(ค.ศ.2) มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ รวมจำนวนทั้งสิ้น 282 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.5

ตารางที่ 5.6 การทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพของครอบครัวกับการเตรียมตัวด้านการเงิน
หลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว สถานภาพของครอบครัว	เตรียมตัวด้าน การเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
โสด	114 (66.3)	58 (33.7)	172 (100.0)
สมรส	201 (68.6)	92 (31.4)	293 (100.0)
หย่าร้าง	14 (50.0)	14 (50.0)	28 (100.0)
รวม	329 (66.7)	164 (33.3)	493 (100.0)
ค่า Chi-Square = 0.255			

จากตารางที่ 5.6 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.255 มากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่า สถานภาพของครอบครัวไม่มีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ โดยสถานภาพของครอบครัว โสด สมรส หย่าร้าง มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ รวมจำนวนทั้งสิ้น 329 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.7

ตารางที่ 5.7 การทดสอบความสัมพันธ์ของขนาดของครอบครัวที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงิน
หลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว ขนาดของครอบครัว	เตรียมตัวด้าน การเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
1-2 คน	96 (65.3)	51 (34.7)	147 (100.0)
3-5 คน	204 (66.9)	101 (33.1)	305 (100.0)
5 คนขึ้นไป	29 (69.0)	13 (31.0)	42 (100.0)
รวม	329 (66.6)	165 (33.4)	494 (100.0)
ค่า Chi-Square= 0.889			

จากตารางที่ 5.7 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.889 มากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่า ขนาดของครอบครัวไม่มีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ โดยขนาดของครอบครัว 1-2 คน, 3-5 คน, 5 คนขึ้นไป มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ รวมจำนวนทั้งสิ้น 329 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.6

ตารางที่ 5.8 การทดสอบความสัมพันธ์ของอาชีพของกลุ่มสมรส ที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว อาชีพของกลุ่มสมรส	เตรียมตัวด้าน การเงิน	ไม่เตรียมตัวด้าน การเงิน	รวม
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	136 (69.4)	60 (30.6)	196 (100.0)
บริษัท/โรงงาน	26 (68.4)	12 (31.6)	38 (100.0)
ค้าขาย	4 (80.0)	1 (20.0)	5 (100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	26 (74.3)	9 (25.7)	35 (100.0)
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	5 (55.6)	4 (44.4)	9 (100.0)
รวม	197 (69.6)	86 (30.4)	283 (100.0)
ค่า Chi-Square=0.873			

จากตารางที่ 5.8 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.873 มากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าอาชีพของกลุ่มสมรสไม่มีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ โดยอาชีพของกลุ่มสมรส ได้แก่ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท/โรงงาน ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ รวมจำนวนทั้งสิ้น 197 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 69.6

ตารางที่ 5.9 การทดสอบความสัมพันธ์ของเพศที่มีต่อความพอใจของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

รายได้หลังเกษียณ เพศ	พอใจ	ไม่พอใจ	รวม
ชาย	94 (91.3)	9 (8.7)	103 (100.0)
หญิง	370 (88.7)	47 (11.3)	417 (100.0)
รวม	464 (89.2)	56 (10.8)	520 (100.0)
ค่า Chi-Square= 0.458			

จากตารางที่ 5.9 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.458 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่า เพศไม่มีผลต่อความพอใจของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ โดยเพศชายและเพศหญิง คิดว่าหลังเกษียณอายุจะมีรายได้พอเพียงกับรายจ่าย รวมจำนวนทั้งสิ้น 464 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 89.2

ตารางที่ 5.10 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีต่อความพอใจของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

รายได้หลังเกษียณ อายุ	พอใจ	ไม่พอใจ	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	114 (85.7)	19 (14.3)	133 (100.0)
36-45 ปี	132 (90.4)	14 (9.6)	146 (100.0)
46-55 ปี	144 (90.0)	16 (10.0)	160 (100.0)
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	74 (91.4)	7 (8.6)	81 (100.0)
รวม	464 (89.2)	56 (10.8)	520 (100.0)
ค่า Chi-Square= 0.493			

จากตารางที่ 5.10 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.493 ซึ่งมากกว่า $\alpha = 0.05$ สรุปได้ว่าอายุไม่มีผลต่อความพอใจของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ โดยทุกระดับอายุคิดว่ารายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุจะมีพอใจ รวมจำนวนทั้งสิ้น 464 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 89.2

ตารางที่ 5.11 การทดสอบของความสัมพันธ์ของอาชีพของกลุ่มที่มีต่อความพอใจเพียงของรายได้
กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ

รายได้หลังเกษียณ \ อาชีพของกลุ่ม	พอใจเพียง	ไม่พอใจเพียง	รวม
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	185 (91.1)	18 (8.9)	203 (100.0)
บริษัท/โรงงาน	30 (76.9)	9 (23.1)	39 (100.0)
ค้าขาย	5 (100.0)	0 (0.0)	5 (100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	33 (91.7)	3 (8.3)	36 (100.0)
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	7 (77.8)	2 (22.2)	9 (100.0)
รวม	260 (89.0)	32 (11.0)	292 (100.0)
ค่า Chi-Square=0.110			

จากตารางที่ 5.11 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.110 ซึ่งมากกว่า $\alpha = 0.05$ สรุปได้ว่า อาชีพของกลุ่มไม่มีผลต่อความพอใจเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกลุ่มสมรมมีอาชีพทุกประเภท คิดว่าหลังเกษียณอายุจะมีรายได้พอเพียงกับรายจ่าย รวมจำนวนทั้งสิ้น 260 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 89.0

ตารางที่ 5.12 การทดสอบความสัมพันธ์ของเพศที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน เพศ	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ชาย	88 (83.0)	18 (17.0)	106 (100.0)
หญิง	329 (78.0)	93 (22.0)	422 (100.0)
รวม	417 (79.0)	111 (21.0)	528 (100.0)
ค่า Chi-Square=0.253			

จากตารางที่ 5.12 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.253 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าเพศไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยเพศชายและเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 411 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 79.0

ตารางที่ 5.13 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน อายุ	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	70 (53.0)	62 (47.0)	132 (100.0)
35-45 ปี	103 (72.5)	39 (27.5)	142 (100.0)
46-55 ปี	110 (73.3)	40 (26.7)	150 (100.0)
55 ปีขึ้นไป	54 (67.5)	26 (32.5)	80 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)
			ค่า Chi-Square=0.396

จากตารางที่ 5.13 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha=0.05$ ค่า Chi-Square = 0.396 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าอายุไม่มีผลต่อความรู้ที่เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทุกระดับอายุคิดว่ามีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 337 คน หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 66.9

ตารางที่ 5.14 การทดสอบความสัมพันธ์ของการศึกษาที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน การศึกษา	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4 (66.7)	2 (33.3)	6 (100.0)
ปริญญาตรี	322 (78.0)	91 (22.0)	413 (100.0)
ปริญญาโท	90 (83.3)	18 (16.7)	108 (100.0)
รวม	416 (78.9)	111 (21.1)	527 (100.0)
ค่า Chi-Square =0.512			

จากตารางที่ 5.14 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.512 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าการศึกษามีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทุกระดับการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 416 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.9

ตารางที่ 5.15 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุงานที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน อายุงาน	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
0-5 ปี	50 (53.2)	44 (46.8)	94 (100.0)
6-15 ปี	112 (70.4)	47 (29.6)	159 (100.0)
16-25 ปี	57 (68.7)	26 (31.3)	83 (100.0)
มากกว่า 25 ปี ขึ้นไป	111 (70.3)	47 (29.7)	158 (100.0)
รวม	330 (66.8)	164 (33.2)	494 (100.0)
ค่า Chi-Square=0.313			

จากตารางที่ 5.15 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.313 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าอายุงานไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทุกระดับอายุงานมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 330 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.8

ตารางที่ 5.16 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับตำแหน่งงานที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน ระดับตำแหน่ง	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ระดับปฏิบัติการ(ค.ศ.1)	139 (74.3)	48 (25.7)	187 (100.0)
ระดับชำนาญการ(ค.ศ.2)	209 (81.3)	48 (18.7)	257 (100.0)
รวม	348 (78.4)	96 (21.6)	444 (100.0)
ค่า Chi-Square =0.150			

จากตารางที่ 5.16 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square =0.150 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าระดับตำแหน่งงานไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทุกระดับตำแหน่งงานมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 348 คน หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 78.4

ตารางที่ 5.17 การทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพของครอบครัวที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน สถานภาพของครอบครัว	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
โสด	140 (76.5)	43 (23.5)	183 (100.0)
สมรส	240 (79.2)	63 (20.8)	303 (100.0)
หย่าร้าง	26 (80.7)	4 (13.3)	30 (100.0)
รวม	406 (78.7)	110 (21.3)	516 (100.0)
		ค่า Chi-Square = 0.442	

จากตารางที่ 5.17 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.442 ซึ่งมากกว่า $\alpha = 0.05$ สรุปได้ว่าสถานภาพของครอบครัวไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทุกสถานภาพของครอบครัว คิดว่ามีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 406 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.7

ตารางที่ 5.18 การทดสอบความสัมพันธ์ของขนาดของครอบครัวที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้การวางแผน ขนาดของครอบครัว	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
1-2 คน	121 (77.6)	35 (22.4)	156 (100.0)
3-5 คน	254 (79.4)	66 (20.6)	320 (100.0)
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	35 (83.3)	7 (16.7)	42 (100.0)
รวม	410 (79.1)	108 (20.9)	518 (100.0)
ค่า Chi-Square=0.707			

จากตารางที่ 5.18 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha=0.05$ ค่า Chi-Square = 0.707 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าขนาดของครอบครัวไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทุกขนาดของครอบครัวคิดว่ามีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 410 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 79.1

ตารางที่ 5.19 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม อายุ	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ต่ำกว่า 35 ปี	83 (61.5)	52 (38.5)	135 (100.0)
35-45 ปี	100 (70.0)	43 (30.0)	143 (100.0)
46-55 ปี	87 (55.8)	69 (44.2)	156 (100.0)
55 ปีขึ้นไป	42 (54.5)	35 (45.5)	77 (100.0)
รวม	312 (61.0)	199 (39.0)	511 (100.0)
ค่า Chi-Square =0.063			

จากตารางที่ 5.19 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square =0.063 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าอายุไม่มีผลต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ โดยทุกระดับอายุมีความต้องการความรู้เพิ่มเติม รวมจำนวนทั้งสิ้น 312 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.0

ตารางที่ 5.20 การทดสอบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม ระดับการศึกษา	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4 (80.0)	1 (20.0)	5 (100.0)
ปริญญาตรี	236 (59.3)	162 (40.7)	398 (100.0)
ปริญญาโท	71 (66.4)	36 (33.6)	107 (100.0)
รวม	311 (61.0)	199 (39.0)	510 (100.0)
ค่า Chi-Square = 0.395			

จากตารางที่ 5.20 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.395 ซึ่งมากกว่า $\alpha = 0.05$ สรุปได้ว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ โดยทุกระดับการศึกษาต้องการความรู้เพิ่มเติม รวมจำนวนทั้งสิ้น 311 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.0

ตารางที่ 5.21 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุงานที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม อายุงาน	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
0-5 ปี	61 (64.9)	33 (35.1)	94 (100.0)
6-15 ปี	111 (66.5)	56 (33.5)	167 (100.0)
16-25 ปี	51 (60.0)	34 (40.0)	84 (100.0)
มากกว่า 25 ปีขึ้นไป	85 (54.8)	70 (45.2)	155 (100.0)
รวม	308 (61.5)	193 (38.52)	501 (100.0)
ค่า Chi-Square =0.203			

จากตารางที่ 5.21 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha=0.05$ ค่า Chi-Square =0.203 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าอายุงานไม่มีผลต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ โดยทุกระดับอายุงานต้องการความรู้เพิ่มเติม รวมจำนวนทั้งสิ้น 308 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.5

ตารางที่ 5.22 การทดสอบความสัมพันธ์ระดับตำแหน่งที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม ระดับตำแหน่ง	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ครูปฏิบัติการ(ค.ศ.1)	118 (65.9)	61 (34.1)	179 (100.0)
ครูชำนาญการ(ค.ศ.2)	146 (58.4)	104 (41.6)	250 (100.0)
รวม	264 (61.5)	165 (38.5)	429 (100.0)
ค่า Chi-Square =0.289			

จากตารางที่ 5.22 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.289 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าระดับตำแหน่งงานไม่มีผลต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ โดยทุกระดับตำแหน่งงานต้องการความรู้เพิ่มเติมรวมจำนวนทั้งสิ้น 264 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.5

ตารางที่ 5.23 การทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพของครอบครัวที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม สถานภาพของครอบครัว	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
โสด	110 (61.5)	69 (38.5)	179 (100.0)
สมรส	179 (61.5)	112 (38.5)	291 (100.0)
หย่าร้าง	14 (48.3)	15 (51.7)	29 (100.0)
รวม	303 (60.7)	196 (39.3)	499 (100.0)
ค่า Chi-Square = 0.253			

จากตารางที่ 5.23 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.253 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าสถานภาพของครอบครัวไม่มีผลต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ โดยทุกสถานภาพของครอบครัวต้องการความรู้เพิ่มเติม รวมจำนวนทั้งสิ้น 303 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 60.7

ตารางที่ 5.24 การทดสอบความสัมพันธ์ของขนาดของครอบครัวที่มีต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม ขนาดของครอบครัว	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
1-2 คน	97 (64.7)	53 (35.3)	150 (100.0)
3-5 คน	187 (60.1)	124 (39.9)	311 (100.0)
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	21 (52.5)	19 (47.5)	40 (100.0)
รวม	305 (60.9)	196 (39.1)	501 (100.0)
			ค่า Chi-Square=0.291

จากตารางที่ 5.24 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.291 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่าขนาดของครอบครัวไม่มีผลต่อความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ โดยทุกขนาดของครอบครัวต้องการความรู้เพิ่มเติม รวมจำนวนทั้งสิ้น 305 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 60.9

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ความสัมพันธ์ของอายุขัยที่คาดไว้ที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุขัยที่คาดไว้ **ไม่มีความ** เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน และ การต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ของอายุขัยที่คาดไว้ที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ (ดังแสดงตารางที่ 5.25 – ตารางที่ 5.27)

ตารางที่ 5.25 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุขัยที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ

การเตรียมตัว อายุขัย (ปี)	เตรียมตัว	ไม่เตรียมตัว	รวม
60-70	75 (62.5)	45 (37.5)	120 (100.0)
71-80	206 (68.4)	95 (31.6)	301 (100.0)
81-90	45 (68.2)	21 (31.8)	66 (100.0)
90 ปีขึ้นไป	11 (64.7)	6 (35.3)	17 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)
ค่า Chi-Square = 0.693			

จากตารางที่ 5.25 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.693 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่า อายุขัยไม่มีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ ทุกระดับของอายุขัย มีการเตรียมตัวด้านการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 337 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.9

ตารางที่ 5.26 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุขัยที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้ อายุขัย (ปี)	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
60-70	92 (74.8)	31 (25.2)	123 (100.0)
71-80	257 (80.8)	61 (19.2)	318 (100.0)
81-90	55 (78.6)	15 (21.4)	70 (100.0)
90 ปีขึ้นไป	13 (76.5)	4 (23.5)	17 (100.0)
รวม	417 (79.0)	111 (21.0)	528 (100.0)
ค่า Chi-Square = 0.569			

จากตารางที่ 5.26 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.569 ซึ่งมากกว่า α 0.05 สรุปได้ว่า อายุขัยไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ทุกระดับของอายุขัย มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 417 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 79.0

ตารางที่ 5.27 การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุขัยที่มีต่อ การต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ความรู้เพิ่มเติม อายุขัย(ปี)	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
60-70	72 (61.0)	46 (39.0)	118 (100.0)
71-80	189 (61.4)	119 (38.6)	308 (100.0)
81-90	45 (65.2)	24 (34.8)	69 (100.0)
90 ปีขึ้นไป	6 (37.5)	10 (62.5)	16 (100.0)
รวม	312 (61.1)	199 (38.9)	511 (100.0)
ค่า Chi-Square =0.220			

จากตารางที่ 5.27 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.220 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่า อายุขัย **ไม่มี**ผลต่อการต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ทุกระดับของอายุขัย ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ รวมจำนวนทั้งสิ้น 312 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.1

5.3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

ความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ มีความเกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุและการต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ
2. ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ (ดังแสดงตารางที่ 5.28 – ตารางที่ 5.30)

ตารางที่ 5.28 การทดสอบความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ

การเตรียมตัว ระยะเวลาทำงาน(ปี)	เตรียมตัว	ไม่เตรียมตัว	รวม
ต่ำกว่า 5	54 (76.5)	26 (32.5)	80 (100.0)
5-15	116 (72.5)	44 (27.5)	160 (100.0)
16-30	160 (65.0)	86 (35.0)	246 (100.0)
30 ปีขึ้นไป	7 (38.9)	11 (61.1)	18 (100.0)
รวม	337 (66.9)	167 (33.1)	504 (100.0)
			ค่าChi-Square =0.029

จากตารางที่ 5.28 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.029 ซึ่งน้อยกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุมีผลต่อการเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุ

ตารางที่ 5.29 การทดสอบความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

ระยะเวลาทำงาน(ปี) \ ความรู้	มีความรู้	ไม่มีความรู้	รวม
ต่ำกว่า 5	68 (81.9)	15 (18.1)	83 (100.0)
5-15	135 (80.4)	33 (19.6)	168 (100.0)
16-30	201 (77.9)	57 (22.1)	258 (100.0)
30 ปีขึ้นไป	13 (68.4)	6 (31.6)	19 (100.0)
รวม	417 (79.0)	111 (21.0)	528 (100.0)
ค่า Chi-Square=0.556			

จากตารางที่ 5.29 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.556 ซึ่งมากกว่า $\alpha 0.05$ สรุปได้ว่าระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทุกระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 417 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 79.0

ตารางที่ 5.30 การทดสอบความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุที่มีต่อการต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ความรู้เพิ่มเติม ระยะเวลาทำงาน(ปี)	ต้องการ	ไม่ต้องการ	รวม
ต่ำกว่า 5	43 (55.8)	34 (44.2)	77 (100.0)
5-15	93 (56.0)	73 (44.0)	166 (100.0)
16-30	170 (67.7)	81 (32.3)	251 (100.0)
30 ปีขึ้นไป	8 (44.4)	10 (55.6)	18 (100.0)
รวม	314 (61.3)	198 (38.7)	512 (100.0)
ค่า Chi -Square=0.024			

จากตารางที่ 5.30 การทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า Chi-Square = 0.024 ซึ่งน้อยกว่า α 0.05 สรุปได้ว่า ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุมีผลต่อการต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

ส่วนที่ 6 รูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานและการทดสอบสมมติฐาน

ตามวิธีการทางสถิติเชิงอนุมานในบทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย กำหนดการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล รูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณ และความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับตัวแปรตามการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยตั้งสมมติฐานเป็น 3 ประการตามที่กำหนดในบทที่ 2 หน้า 42 คือ

สมมติฐานที่ 1 : คุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครส่งผลกระตือรือร้นต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครหรือไม่

ตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยตัวแปรอิสระย่อย 6 ตัว ได้แก่ เพศ การศึกษา อายุงาน ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพทางครอบครัว และขนาดของครอบครัว โดยกำหนดให้อายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแปรควบคุม ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficients) ในตารางที่ 5.31 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และผลของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง -0.003 - 0.769 แต่ไม่พบว่ามีตัวแปรใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 ที่จะทำให้เกิดภาวะที่เรียกว่า Multicollinearity และตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอย (Anderson, Sweeney & Williams, 2011)

ตารางที่ 5.31 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

		SAVEM	SEX	AGE	D1	D2	D3	D4	D5
SAVEM	Pearson Correlation	1	.095(*)	.300(**)	-.091(*)	.263(**)	.155(**)	.052	.023
	Sig. (1-tailed)	.	.014	.000	.018	.000	.000	.117	.302
	N	533	533	533	533	533	533	533	533
SEX	Pearson Correlation	.095(*)	1	-.023	.005	.008	-.065	-.065	.064
	Sig. (1-tailed)	.014	.	.301	.451	.430	.067	.066	.069
	N	533	533	533	533	533	533	533	533
AGE	Pearson Correlation	.300(**)	-.023	1	-.170(**)	.769(**)	.499(**)	.359(**)	.042
	Sig. (1-tailed)	.000	.301	.	.000	.000	.000	.000	.165
	N	533	533	533	533	533	533	533	533
D1	Pearson Correlation	-.091(*)	.005	-.170(**)	1	-.056	-.027	-.146(**)	-.005
	Sig. (1-tailed)	.018	.451	.000	.	.100	.271	.000	.454
	N	533	533	533	533	533	533	533	533
D2	Pearson Correlation	.263(**)	.008	.869(**)	-.056	1	.529(**)	.332(**)	.053
	Sig. (1-tailed)	.000	.430	.000	.100	.	.000	.000	.112
	N	533	533	533	533	533	533	533	533
D3	Pearson Correlation	.155(**)	-.065	.499(**)	-.027	.529(**)	1	.136(**)	.083(*)
	Sig. (1-tailed)	.000	.067	.000	.271	.000	.	.001	.028
	N	533	533	533	533	533	533	533	533
D4	Pearson Correlation	.052	-.065	.359(**)	-.146(**)	.332(**)	.136(**)	1	-.003
	Sig. (1-tailed)	.117	.066	.000	.000	.000	.001	.	.472
	N	533	533	533	533	533	533	533	533
D5	Pearson Correlation	.023	.064	.042	-.005	.053	.083(*)	-.003	1
	Sig. (1-tailed)	.302	.069	.165	.454	.112	.028	.472	.
	N	533	533	533	533	533	533	533	533

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed). ** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

สมการในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) ตามสมมุติฐานที่ 1 เป็นดังนี้

$$\text{SAVEM} = b_0 + b_1(\text{SEX}) + b_2(\text{AGE}) + b_3(\text{D1}) + b_4(\text{D2}) + b_5(\text{D3}) + b_6(\text{D4}) + b_7(\text{D5}) + E$$

ความหมายของสัญลักษณ์ :

SAVEM	=	ความเพียงพอของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ
SEX	=	เพศ
AGE	=	อายุ
D1	=	ระดับการศึกษา
D2	=	อายุงาน
D3	=	ตำแหน่งงาน
D4	=	สถานภาพสมรส
D5	=	ขนาดครอบครัว
ค่า b 0.....7	=	ค่าสัมประสิทธิ์
E	=	ค่าความผิดพลาด

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามตารางที่ 5.32 แสดงข้างล่างนี้

ตารางที่ 5.32 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

Model Summary(b)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.325(a)	.106	.094	307624.018

a Predictors: (Constant), D5, D4, SEX, D1, D3, AGE, D2

b Dependent Variable: SAVEM

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	5886828314797.25	7	840975473542.46	8.887	.000(a)
	Residual	49682081538606.90	525	94632536264.01		
	Total	55568909853404.20	532			

a Predictors: (Constant), D5, D4, SEX, D1, D3, AGE, D2

b Dependent Variable: SAVEM

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-342796.22	114501.41		-2.994	.003		
	SEX	79660.41	33700.94	.098	2.364	.009	.981	1.019
	AGE	9834.52	2886.93	.298	3.407	.000	.223	4.486
	D1	-37612.98	32777.82	-.049	-1.148	.126	.926	1.080
	D2	4532.19	25340.25	.016	.179	.429	.222	4.502
	D3	5228.43	23164.03	.011	.226	.411	.702	1.424
	D4	-34170.69	24288.31	-.063	-1.407	.080	.853	1.173
	D5	811.72	23055.03	.001	.035	.972	.988	1.012

a Dependent Variable: SAVEM

จากตารางที่ 5.32 แสดงว่าผลของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครด้าน เพศ อายุ และสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.10 ค่า R Square เท่ากับ .106 โดยอายุและเพศมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ ส่วน สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ทางลบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์พหุเชิงเส้นที่อยู่ในโมเดล จากการทดสอบ Collinearity ด้วยค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) พบว่า ค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 ค่าอยู่ระหว่าง 0.222 – 0.988 และ ค่า VIF ต่ำกว่า 10 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 1.012 – 4.502 แสดงว่าตัวแปรอิสระในสมการตามรูปแบบที่กำหนดไม่มีปัญหาเชิงสหสัมพันธ์ เช่นเดียวกับค่าที่ได้จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระในสมการเหมาะสมในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

สมมุติฐานที่ 2 : รูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครส่งผลกระทบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครอย่างไร

ตัวแปรอิสระรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วยตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ได้แก่ การลงทุนในเงินฝาก หุ้น พัน สหกรณ์ กองทุนรวม พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ การทำประกัน และการลงทุนแบบอื่นๆ เช่น อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ เป็นต้น โดยให้อายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแปรควบคุม พบว่าผล การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficients) ในตารางที่ 5.33 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระรูปแบบการวางแผน การเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และผล ของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติเท่ากับ 0.05 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง -0.012 - 0.533 แต่ไม่ พบว่ามีตัวแปรใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 ที่จะทำให้เกิดภาวะที่เรียกว่า Multicollinearity และตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามเงื่อนไขของ การวิเคราะห์การถดถอย (Anderson, Sweeney & Williams, 2011)

ตารางที่ 5.33 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระรูปแบบการวางแผน
การเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และการ
วางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

		SAVEM	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	AGE
SAVEM	Pearson Correlation	1	-.068	-.024	-.019	.011	-.012	-.019	-.048	-.019	.300(**)
	Sig. (1-tailed)	.	.060	.289	.329	.404	.388	.331	.133	.329	.000
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D6	Pearson Correlation	-.068	1	.100(*)	.530(**)	.117(**)	.117(**)	.081(*)	.381(**)	.103(**)	.025
	Sig. (1-tailed)	.060	.	.011	.000	.003	.003	.030	.000	.009	.279
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D7	Pearson Correlation	-.024	.100(*)	1	-.008	.154(**)	.001	.036	.063	-.013	.072(*)
	Sig. (1-tailed)	.289	.011	.	.426	.000	.493	.203	.072	.383	.030
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D8	Pearson Correlation	-.019	.530(**)	-.008	1	.079(*)	.105(**)	.078(*)	.318(**)	.075(*)	.076(*)
	Sig. (1-tailed)	.329	.000	.426	.	.034	.007	.035	.000	.041	.013
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D9	Pearson Correlation	.011	.117(**)	.154(**)	.079(*)	1	.028	.025	.073(*)	.034	.075(*)
	Sig. (1-tailed)	.404	.003	.000	.034	.	.256	.281	.045	.215	.041
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D10	Pearson Correlation	-.012	.117(**)	.001	.105(**)	.028	1	.086(*)	.037	.001	-.049
	Sig. (1-tailed)	.388	.003	.493	.007	.256	.	.024	.196	.489	.127
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D11	Pearson Correlation	-.019	.081(*)	.036	.078(*)	.025	.086(*)	1	.073(*)	-.012	-.014
	Sig. (1-tailed)	.331	.030	.203	.035	.281	.024	.	.047	.395	.375
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D12	Pearson Correlation	-.048	.381(**)	.063	.318(**)	.073(*)	.037	.073(*)	1	.095(*)	.000
	Sig. (1-tailed)	.133	.000	.072	.000	.045	.196	.047	.	.015	.496
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
D13	Pearson Correlation	-.019	.103(**)	-.013	.075(*)	.034	.001	-.012	.095(*)	1	.021
	Sig. (1-tailed)	.329	.009	.383	.041	.215	.489	.395	.015	.	.318
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533
AGE	Pearson Correlation	.300(**)	.025	.082(*)	.096(*)	.075(*)	-.049	-.014	.000	.021	1
	Sig. (1-tailed)	.000	.279	.030	.013	.041	.127	.375	.496	.318	.
	N	533	533	533	533	533	533	533	533	533	533

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed). ** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

สมการในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) ตามสมมติฐานที่ 2 เป็นดังนี้

$$SAVEM = b_0 + b_1(AGE) + b_2(D6) + b_3(D7) + b_4(D8) + b_5(D9) + b_6(D10) + b_7(D11) + b_8(D12) + b_9(D13) + E$$

ความหมายของสัญลักษณ์ :

SAVEM	=	ความเพียงพอของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ
AGE	=	อายุ
D6	=	การลงทุนในเงินฝาก
D7	=	การลงทุนในหุ้นทุน
D8	=	การลงทุนในหุ้นสหกรณ์
D9	=	การลงทุนในกองทุนรวม
D10	=	การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล
D11	=	การลงทุนในหุ้นกู้
D12	=	การลงทุนในการทำประกัน
D13	=	การลงทุนในสินทรัพย์อื่นๆ
ค่า b 0.....9	=	ค่าสัมประสิทธิ์
E	=	ค่าความผิดพลาด

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับ การวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร แสดงไว้ดังตารางที่ 5.34

ตารางที่ 5.34 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ
รูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับ
การวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

Model Summary(b)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.314(a)	.099	.083	309456.49

a Predictors: (Constant), D13, D10, D7, D11, AGE, D12, D9, D8, D6

b Dependent Variable: SAVEM

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	5484693538836.89	9	609410393204.09	6.364	.000(a)
	Residual	50084216314567.30	523	95763319913.13		
	Total	55568909853404.20	532			

a Predictors: (Constant), D13, D10, D7, D11, AGE, D12, D9, D8, D6

b Dependent Variable: SAVEM

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-318516.56	63324.34		-5.030	.000		
	AGE	10149.46	1389.37	.307	7.305	.000	.974	1.027
	D6	-36995.56	33636.84	-.057	-1.100	.136	.652	1.534
	D7	-62700.29	61898.01	-.043	-1.013	.156	.955	1.047
	D8	-8492.18	32943.02	-.013	-.258	.399	.688	1.454
	D9	6202.27	75739.45	.003	.082	.468	.960	1.042
	D10	4290.02	14884.58	.012	.288	.387	.974	1.027
	D11	-5251.56	29144.95	-.008	-.180	.429	.983	1.018
	D12	-13422.57	33149.14	-.018	-.405	.343	.829	1.206
	D13	-23175.92	54566.25	-.018	-.425	.336	.984	1.017

a Dependent Variable: SAVEM

จากตารางที่ 5.34 แสดงว่าการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในทางบวกเฉพาะด้านการลงทุนในกองทุนรวมและพันธบัตรรัฐบาล ส่วนการลงทุนด้าน เงินฝาก หุ้นทุน หุ้นสหกรณ์ การประกัน และการลงทุนอื่นมีผลในทางลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 ค่า R Square เท่ากับ .099 อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า ในบรรดาการลงทุนในรูปแบบต่างๆที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลมา การลงทุนในกองทุนรวมและพันธบัตรรัฐบาลน่าจะเป็นรูปแบบการลงทุนที่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณมากกว่า แม้จะไม่มีนัยสำคัญเชิงสถิติก็ตาม

นอกจากนี้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์พหุเชิงเส้นที่อยู่ในโมเดล จากการทดสอบ Collinearity ด้วยค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) พบว่า ค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 ค่าอยู่ระหว่าง 0.688 – 0.984 และ ค่า VIF ต่ำกว่า 10 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 1.017 – 1.534 แสดงว่าตัวแปรอิสระในสมการตามรูปแบบที่กำหนดไม่มีปัญหาเชิงสหสัมพันธ์ เช่นเดียวกับค่าที่ได้จากการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระในสมการเหมาะสมในการวิเคราะห์หาค่าถดถอยเชิงพหุ

สมมุติฐานที่ 3 : ความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ส่งผลกระทบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครอย่างไร

ตัวแปรอิสระความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ การมีความรู้ในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ การเตรียมตัววางแผนเพื่อวัยเกษียณ การมีรายได้เพียงพอในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ และ ความต้องการความรู้เพิ่มเติมในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ โดยให้อายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแปรควบคุม พบว่าผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficients) ในตารางที่ 5.35 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง -0.003 - 0.300 แต่ไม่พบว่ามีตัวแปรใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 ที่จะทำให้เกิดภาวะที่เรียกว่า Multicollinearity และตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอย (Anderson, Sweeney & Williams, 2011)

ตารางที่ 5.35 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรควบคุม และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

		SAVEM	AGE	D14	D15	D16	D17
SAVEM	Pearson Correlation	1	.300(**)	-.003	.036	-.032	.090(*)
	Sig. (1-tailed)	.	.000	.471	.204	.233	.019
	N	533	533	533	533	533	533
AGE	Pearson Correlation	.300(**)	1	.097(*)	.111(**)	.105(**)	-.048
	Sig. (1-tailed)	.000	.	.013	.005	.007	.134
	N	533	533	533	533	533	533
D14	Pearson Correlation	-.003	.097(*)	1	.196(**)	.108(**)	.045
	Sig. (1-tailed)	.471	.013	.	.000	.006	.151
	N	533	533	533	533	533	533
D15	Pearson Correlation	.036	.111(**)	.196(**)	1	.100(*)	.107(**)
	Sig. (1-tailed)	.204	.005	.000	.	.010	.007
	N	533	533	533	533	533	533
D16	Pearson Correlation	-.032	.105(**)	.108(**)	.100(*)	1	-.048
	Sig. (1-tailed)	.233	.007	.006	.010	.	.135
	N	533	533	533	533	533	533
D17	Pearson Correlation	.090(*)	-.048	.045	.107(**)	-.048	1
	Sig. (1-tailed)	.019	.134	.151	.007	.135	.
	N	533	533	533	533	533	533

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed). ** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

สมการในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) ตามสมมติฐานที่ 3 เป็นดังนี้

$$\text{SAVEM} = b_0 + b_1(\text{AGE}) + b_2(\text{D14}) + b_3(\text{D15}) + b_4(\text{D16}) + b_5(\text{D17}) + E$$

ความหมายของสัญลักษณ์ :

SAVEM	=	ความเพียงพอของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ
AGE	=	อายุ
D14	=	การมีความรู้ในการวางแผน เพื่อวัยเกษียณ
D15	=	การเตรียมตัววางแผนเพื่อวัยเกษียณ
D16	=	การมีรายได้เพียงพอในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ
D17	=	ความต้องการความรู้เพิ่มเติมในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ
ค่า b 0.....5	=	ค่าสัมประสิทธิ์
E	=	ค่าความผิดพลาด

พบว่าจากตารางที่ 5.36 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามตารางที่ 5.36 แสดงข้างล่างนี้

ตารางที่ 5. 36 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

Model Summary(b)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.325(a)	.106	.097	307062.612

a Predictors: (Constant), D17, D14, AGE, D16, D15

b Dependent Variable: SAVEM

ANOVA(b)

Mode		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	5879424800450.49	5	1175884960090.09	12.47	.000(a)
	Residual	49689485052953.70	527	94287447918.31		
	Total	55568909853404.20	532			

a Predictors: (Constant), D17, D14, AGE, D16, D15

b Dependent Variable: SAVEM

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-333344.61	71227.59		-4.680	.000		
	AGE	10383.36	1380.88	.314	7.519	.000	.971	1.030
	D14	-24476.63	31891.90	-.032	-.767	.221	.948	1.055
	D15	1213.95	28501.90	.002	.043	.483	.937	1.068
	D16	-54301.98	40207.77	-.056	-1.351	.089	.971	1.030
	D17	62885.67	25156.78	.104	2.500	.006	.981	1.019

a Dependent Variable: SAVEM

แสดงว่าผลของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ขึ้นอยู่กับความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร การมี รายได้ อย่างเพียงพอหรือไม่และความต้องการความรู้ด้านการวางแผนเพื่อวัยเกษียณเพิ่ม อย่างมี นัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ค่า R Square เท่ากับ .106 กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ ในทางบวกของความต้องการความรู้ด้านการวางแผนเพื่อวัยเกษียณย่อมส่งผลทางบวกต่อการ วางแผนเพื่อวัยเกษียณ ส่วนการมีรายได้ อย่างเพียงพอมีความสัมพันธ์ทางลบต่อความเพียงพอของ การวางแผนเพื่อวัยเกษียณแปลได้ว่าหากรายได้ไม่พอเพียงจะกระทบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทำให้ไม่มีอิสรภาพทางการเงินได้

นอกจากนี้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์พหุเชิงเส้นที่อยู่ในโมเดล จากการทดสอบ Collinearity ด้วยค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) พบว่า ค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 ค่าอยู่ระหว่าง 0.937 – 0.981 และ ค่า VIF ต่ำกว่า 10 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 1.019 – 1.068 แสดงว่าตัวแปรอิสระในสมการตามรูปแบบที่กำหนดไม่มีปัญหาเชิงสหสัมพันธ์ เช่นเดียวกับค่าที่ได้จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระในสมการเหมาะสมในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

สรุป

1. ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ อายุงาน ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณ มีความเกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินภายหลังเกษียณอายุ และระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ มีความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ส่วนคุณลักษณะด้านอื่นๆ ไม่มีความเกี่ยวข้องต่อการเตรียมตัวด้านการเงินภายหลังเกษียณอายุ และความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

2. จากสมมุติฐาน 3 ข้อ ที่กำหนด รูปแบบการวิจัยการวางแผนทางการเงินสำหรับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามภาพที่ 2.4 รูปแบบการวิจัย (Research Model) ในบทที่ 2 หน้า 42 พบว่า รูปแบบการวางแผนทางการเงินสำหรับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับ 1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 2) รูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในทางบวก ได้แก่ การลงทุนในกองทุนรวม และพันธบัตรรัฐบาล ส่วนการลงทุนด้านเงินฝากธนาคาร หุ้นทุน หุ้นสหกรณ์ การประกัน และการลงทุนอื่นมีผลในทางลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร การมีรายได้เพียงพอในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณและการมีความรู้การวางแผนเพื่อวัยเกษียณเพิ่ม อย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง “ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” ที่กำหนดว่า

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ที่มีต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. สำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัย
3. ค้นหารูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ

การวิจัยดังกล่าวได้เก็บแบบสอบถามจากครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 534 โรงเรียน เก็บข้อมูลช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2553 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2554 โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวม 534 ตัวอย่างจากตัวอย่างที่ต้องสุ่มทั้งหมด 534 ตัวอย่างคิดเป็นอัตราร้อยละ 100 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 533 ตัวอย่าง คิดเป็นอัตราร้อยละ 99.99 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สรุปผลที่ได้จากงานวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน
- ส่วนที่ 3 สำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อวัยเกษียณอายุ
- ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออม และการลงทุนของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ
- ส่วนที่ 6 รูปแบบการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง คิดเป็นอัตราร้อยละ 80.0 เพศชายอัตราร้อยละ 19.9 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 46 – 55 ปี อัตราร้อยละ 30.1 การศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี อัตราร้อยละ 78.3 มีอายุการทำงาน 6 – 15 ปี อัตราร้อยละ 32.0 เป็นส่วนใหญ่

ระดับตำแหน่งงาน เป็นครูชำนาญการ (ก.ศ.2) คิดเป็นอัตราร้อยละ 48.8 รองลงมาเป็นครูปฏิบัติการ (ก.ศ.1) อัตราร้อยละ 35.0 สถานภาพของครอบครัว ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส อัตราร้อยละ 57.5 ขนาดของครอบครัว มี 3 – 5 คน อัตราร้อยละ 60.5 คู่สมรส ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อัตราร้อยละ 39.0

ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ คิดว่าจะทำงานหลังการเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.8 มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังการเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 63.1 ผู้มีช่วงอายุ 46 -55 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังการเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 73.3 กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาโท มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 69.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงาน 6 – 15 ปี และ 25 ปีขึ้นไป มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 70.4 และ 70.2 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูชำนาญการ (ก.ศ.2) มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลักเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 69.6 กลุ่มตัวอย่างที่สมรสและมีขนาดของครอบครัว 5 คนขึ้นไป มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 68.6 และ 69.0 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อัตราร้อยละ 86.9 คิดว่าภายหลังจากการเกษียณอายุ จะมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป คาดว่ารายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ จะพอเพียงมากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 91.4 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คาดว่าต้องมีรายได้ต่อเดือน เดือนละ 15,001 – 30,000 บาท ภายหลังจากการเกษียณจะทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่อย่างสบาย ถ้ารายได้ไม่พอเพียงกับรายจ่าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่าจะแก้ปัญหาโดยการหาวิธีลดค่าใช้จ่ายลงมา อัตราร้อยละ 54.8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 78.1 โดยผู้ที่มีอายุ 46 – 55 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินมากที่สุด อัตราร้อยละ 73.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีความรู้เกี่ยวกับการ

วางแผนทางการเงินมากที่สุด อัตราร้อยละ 83.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็นครูชำนาญการ (ค.ศ.2) ส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 81.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีขนาดครอบครัวมากกว่า 5 คนขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 83.3

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินจากโทรทัศน์ มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 25.8 และติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาด และการลงทุน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง อัตราร้อยละ 32.2 ข่าวสารที่ติดตามในรอบ 3 – 6 เดือน มากที่สุด คือ เรื่องราคาทองคำ คิดเป็นอัตราร้อยละ 28.2 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการฝากธนาคาร อัตราร้อยละ 38.1

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 58.4 โดยผู้มีอายุ 35 – 45 ปี ต้องการมากที่สุด อัตราร้อยละ 70.0

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่คาดว่าจะมีอายุขัย 71 – 80 ปี จะมีการเตรียมตัวด้านการเงินเพื่อยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 68.4 มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 80.8 แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่คาดว่าจะมีอายุขัย 81 – 90 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 65.2

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 81.9 แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่มีระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ 16 – 30 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 67.7

ส่วนที่ 3 ตำรวปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ สถานภาพของครอบครัว อันดับ 2 คือ ตำแหน่งหน้าที่การงาน อันดับ 3 คือ อายุงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับประเภทของรายได้ ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ รายได้ประจำ อันดับ 2 คือ รายได้อื่นๆ และอันดับ 3 คือ รายได้พิเศษ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่า ถ้าเกี่ยวกับประเภทของค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ ค่าใช้จ่ายประจำ อันดับ 2 คือ ค่าใช้จ่ายชำระหนี้ และอันดับ 3 คือ ค่าใช้จ่ายดูแลสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับประเภทภาระหนี้ ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ เงินกู้ อันดับ 2 คือ หนี้จากบัตรเครดิต อันดับ 3 คือ เงินผ่อนค่าสินค้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับประเภทของการออมและการลงทุน ปัจจัยที่สำคัญ อันดับ 1 คือ เงินบำนาญ เงินบำนาญ เลี้ยงชีพข้าราชการ อันดับ 2 คือ กองทุนบำนาญบำนาญ อันดับ 3 คือ หุ้นสหกรณ์

โดยถ้าเปรียบเทียบความสำคัญของปัจจัยทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ 5 อันดับแรกได้แก่ รายได้ประจำ สถานภาพของครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่การงาน เงินบำนาญบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ และอายุงาน

ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออม และการลงทุนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 447 คน มีเงินเดือนเฉลี่ยเดือนละ 21,270 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 279 คน มีเงินค่าวิชาชีพและอื่นๆ เฉลี่ยเดือนละ 4,286 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 119 คน มีค่าสอนพิเศษเฉลี่ยเดือนละ 4,961 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 164 คน มีรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยเดือนละ 992 บาท

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 125 คน มีเงินกู้ซื้อบ้านเฉลี่ยเดือนละ 11,026 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 คน มีเงินกู้ซื้อรถยนต์เฉลี่ยเดือนละ 4,339 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 93 คน มีเงินจ่ายค่าบัตรเครดิตเฉลี่ยเดือนละ 8,942 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีภาระรายจ่ายรายปีเกี่ยวกับประกัน ดังนี้ รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต จำนวน 163 คน เฉลี่ยปีละ 11,265 บาท รายจ่ายค่าเบี้ยประกันรถยนต์ จำนวน 78 คน เฉลี่ยปีละ 7,324 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือน ดังนี้ รายจ่ายค่าอาหาร จำนวน 330 คน เฉลี่ยเดือนละ 4,506 บาท รายจ่ายค่าสาธารณูปโภค จำนวน 271 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,129 บาท รายจ่ายค่าสื่อสารโทรศัพท์มือถือ จำนวน 345 คน เฉลี่ยเดือนละ 749 บาท ค่าใช้จ่ายเดินทาง ค่าน้ำมันรถ จำนวน 185 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,581 บาท ค่าที่พักผ่อนเดินทางท่องเที่ยว จำนวน 175 คน เฉลี่ยเดือนละ 4,204 บาท ค่ารักษาพยาบาล จำนวน 109 คน เฉลี่ยเดือนละ 1,806 บาท ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย จำนวน 265 คน เฉลี่ยเดือนละ 7,749 บาท ค่าใช้จ่ายบุตร ค่าเทอมรายปี จำนวน 78 คน เฉลี่ยปีละ 27,183 บาท ให้ค่าใช้จ่ายรายเดือนแก่บุตร 151 คน เฉลี่ยเดือนละ 5,103 บาท ให้พ่อแม่ของผู้ตอบแบบสอบถามและคู่สมรส จำนวน 180 คน เฉลี่ยเดือนละ 3,454 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีค่าใช้จ่ายเพื่อการออมและการลงทุนต่อปี ดังนี้ ลงทุนหุ้นสหกรณ์ จำนวน 252 คน เฉลี่ยปีละ 9,165 บาท มีเงินออม จำนวน 168 คน เฉลี่ยปีละ 111,660 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีสินทรัพย์สภาพคล่อง ดังนี้ มีเงินสด จำนวน 139 คน เฉลี่ยคนละ 63,148 บาท มีเงินฝากธนาคาร จำนวน 151 คน เฉลี่ยคนละ 294,564 บาท มีเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 176 คน เฉลี่ยคนละ 102,104 บาท กลุ่มตัวอย่าง มีสินทรัพย์มีค่าหรือสินทรัพย์ส่วนตัว ดังนี้ มีบ้าน จำนวน 148 คน มีมูลค่าเฉลี่ย 2,838,108 บาท มีรถยนต์ จำนวน 145 คน มีมูลค่าเฉลี่ย 524,783 บาท

กลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี) ดังนี้ หนี้บัตรเครดิต จำนวน 68 คน เฉลี่ยคนละ 50,930 บาท หนี้ผ่อนค่าสินค้า จำนวน 30 คน เฉลี่ยคนละ 13,990 บาท

กลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินระยะยาว (เกิน 1 ปีขึ้นไป) ดังนี้ สินเชื่อบ้าน จำนวน 93 คน เฉลี่ยคนละ 1,084,884 บาท สินเชื่อรถยนต์ จำนวน 60 คน เฉลี่ยคนละ 277,750 บาท

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดยทดสอบสมมติฐานการวิจัย สถิติ Chi – Square Test ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ โดยมีผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

5.1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อายุงาน มีความเกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
2. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว อาชีพของกลุ่มสมรส **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ
3. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุและอาชีพของกลุ่มสมรส **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับ ความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ
4. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

5. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับตำแหน่ง สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ (ดังแสดงตารางที่ 4.68 – ตารางที่ 4.91)

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ความสัมพันธ์ของอายุขัยที่คาดไว้ที่มีต่อการรับรู้ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุขัยที่คาดไว้ **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน และความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ของอายุขัยที่คาดไว้ที่มีต่อการรับรู้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ (ดังแสดงตารางที่ 4.92 – ตารางที่ 4.94)

5.3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

ความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อการรับรู้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ **มีความเกี่ยวข้อง**กับการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุและต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ
2. ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ **ไม่มีความเกี่ยวข้อง**กับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ความสัมพันธ์ของระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ ที่มีต่อการรับรู้ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ (ดังแสดงตารางที่ 4.95 – ตารางที่ 4.97)

ส่วนที่ 6 รูปแบบการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังกล่าวในบทที่ 5 ทำให้ได้รูปแบบ B การวางแผนทางการเงินสำหรับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบกับรูปแบบ A ที่กำหนดเป็นกรอบการวิจัยไว้ดังนี้

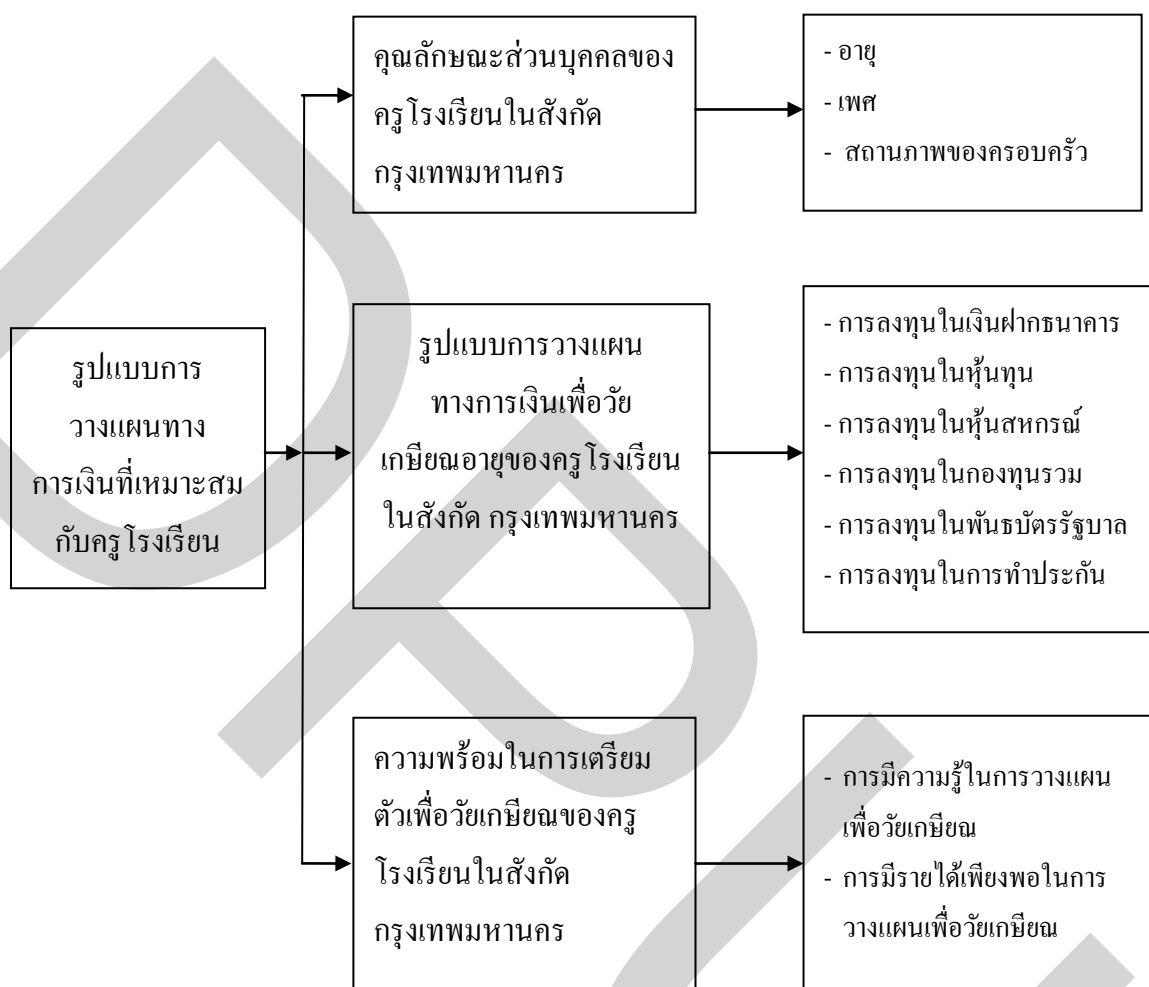
จากรูปแบบการวิจัย ภาพที่ 2.4 รูปแบบการวิจัย (Research Model) หน้าที่ 42 และสมมติฐานที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และนำมาใช้สถิติขั้นสูงในการค้นหาคำตอบในบทที่ 3 ด้วย วิธีการทางสถิติเชิงอนุมาน โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis)

พบผลลัพธ์จากการวิจัยด้วยสถิติขั้นสูงออกมาเป็น รูปแบบของการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 1.1 อายุ
 - 1.2 เพศ
 - 1.3 สถานภาพของครอบครัว
2. รูปแบบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุของครู โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร
 - 2.1 การลงทุนในเงินฝากธนาคาร
 - 2.2 การลงทุนในหุ้นทุน
 - 2.3 การลงทุนในหุ้นสหกรณ์
 - 2.4 การลงทุนในกองทุนรวม
 - 2.5 การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล
 - 2.6 การลงทุนในการทำประกัน
3. ความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพ
 - 3.1 การมีความรู้ในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ
 - 3.2 การมีรายได้เพียงพอในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

ตามรายละเอียดทั้งหมดสามารถเขียนเป็นรูปแบบได้ตามภาพที่ 6.1 รูปแบบการวางแผนทางการเงินสำหรับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

ภาพที่ 6.1 รูปแบบ การวางแผนทางการเงินสำหรับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ ปัจจัย และรูปแบบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตภายหลังเกษียณอย่างมีความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนั้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นอัตราร้อยละ 80.0 มีอายุอยู่ระหว่าง 46 – 55 ปี อัตราร้อยละ 30.1 การศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี อัตราร้อยละ 78.3 และมีอายุการทำงาน 6 – 15 ปี อัตราร้อยละ 32.0

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีระดับตำแหน่งงาน เป็นครูชำนาญการ (ค.ศ.2) คิดเป็นอัตราร้อยละ 48.8 รองลงมาเป็นครูปฏิบัติการ (ค.ศ.1) อัตราร้อยละ 35.0 สถานภาพของครอบครัว ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส อัตราร้อยละ 57.5 ขนาดของครอบครัว มี 3 – 5 คน อัตราร้อยละ 60.5 คู่สมรส ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อัตราร้อยละ 39.0

ส่วนที่ 2 การรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ คิดว่าจะทำงานหลังการเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 61.8 มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังการเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 63.1 ผู้มีช่วงอายุ 46 -55 ปี มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังการเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 73.3 กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาโท มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 69.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงาน 6 – 15 ปี และ 25 ปีขึ้นไป มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 70.4 และ 70.2 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูชำนาญการ (ค.ศ.2) มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 69.6 กลุ่มตัวอย่างที่สมรสและมีขนาดของครอบครัว 5 คนขึ้นไป มีการเตรียมตัวด้านการเงินหลังเกษียณอายุมากที่สุด อัตราร้อยละ 68.6 และ 69.0 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อัตราร้อยละ 86.9 คิดว่าภายหลังจากเกษียณอายุ จะมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป คาดว่ารายได้กับรายจ่ายหลังเกษียณอายุ จะพอเพียงมากที่สุด อัตราร้อยละ 91.4 ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณอายุของข้าราชการและเอกชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของนายสมญ ภูอุดม.(2548) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างคิดว่าภายหลังจากเกษียณอายุจะมีรายได้พอเพียงกับรายจ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คาดว่าต้องมีรายได้ต่อเดือน เดือนละ 15,001 – 30,000 บาท ภายหลังจากเกษียณจะทำให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างสบาย ถ้ารายได้ไม่พอเพียงกับรายจ่าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่าจะแก้ปัญหาโดยการหาวิธีลดค่าใช้จ่ายลงมา อัตราร้อยละ 54.8 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยเรื่อง การจัดการการเงินส่วนบุคคล :

กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครของ นางจันทร์เพ็ญ บุญฉาย.(2551) กล่าวคือในกรณีที่เงินไม่พอใช้จ่ายกลุ่มตัวอย่าง จะเลือกวิธีลดค่าใช้จ่ายลง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.1 โดยผู้มีอายุ 46 – 55 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินมากที่สุด อัตราร้อยละ 73.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินมากที่สุด อัตราร้อยละ 83.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็นครูชำนาญการ (ค.ศ.2) ส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 81.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีขนาดครอบครัวมากกว่า 5 คน ขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 83.3

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินจากโทรทัศน์ มากที่สุด อัตราร้อยละ 25.8 และติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาด และการลงทุน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง อัตราร้อยละ 32.2 ข่าวสารที่ติดตามในรอบ 3 – 6 เดือน มากที่สุด คือ เรื่องราคาทองคำ อัตราร้อยละ 28.2 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการฝากธนาคาร อัตราร้อยละ 38.1 ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบพฤติกรรมการวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณอายุของข้าราชการและเอกชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของนายสมญ ภูอุดม.(2548) นางจันทร์เพ็ญ บุญฉาย.(2551) กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการออม โดยการฝากเงินกับธนาคาร

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 58.4 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยเรื่อง การจัดการการเงินส่วนบุคคล : กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครของ นางจันทร์เพ็ญ บุญฉาย.(2551) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังต้องการความรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน เพิ่มเติมโดยผู้มีอายุ 35 – 45 ปี ต้องการมากที่สุด อัตราร้อยละ 70.0

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่คาดว่าจะมีอายุขัย 71 – 80 ปี จะมีการเตรียมตัวด้านการเงินเพื่อยามเกษียณอายุ คิดเป็นอัตราร้อยละ 68.4 มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน อัตราร้อยละ 80.8 แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่คาดว่าจะมีอายุขัย 81 – 90 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 65.2

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นอัตราร้อยละ 81.9 แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่มีระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ 16 – 30 ปี ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ อัตราร้อยละ 67.7

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ สถานภาพของครอบครัว อันดับ 2 คือ ตำแหน่งหน้าที่การงาน อันดับ 3 คือ आयงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับประเภทของรายได้ ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ รายได้ประจำ อันดับ 2 คือ รายได้อื่นๆ และอันดับ 3 คือ รายได้พิเศษ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่า ถ้าเกี่ยวกับประเภทของค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ ค่าใช้จ่ายประจำ อันดับ 2 คือ ค่าใช้จ่ายชำระหนี้ และอันดับ 3 คือ ค่าใช้จ่ายดูแลสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับประเภทภาระหนี้ ปัจจัยที่สำคัญอันดับ 1 คือ เงินกู้ อันดับ 2 คือ หนี้จากบัตรเครดิต อันดับ 3 คือ เงินผ่อนค่าสินค้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าถ้าเกี่ยวกับประเภทของการออมและการลงทุน ปัจจัยที่สำคัญ อันดับ 1 คือ เงินบำนาญ เงินบำนาญ เลี้ยงชีพข้าราชการ อันดับ 2 คือ กองทุนบำนาญ บำนาญ อันดับ 3 คือ หุ้นสหกรณ์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุ ของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553) แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษียณจะมาจาก 1) กองทุนบำนาญบำนาญข้าราชการ 2) การออมเงินปัจจุบัน โดยการฝากธนาคาร การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสถานะใกล้เคียงเงินสด เช่น พันธบัตร ประกันชีวิต หุ้นสามัญ หุ้นสหกรณ์ ทองคำ อสังหาริมทรัพย์

โดยถ้าเปรียบเทียบความสำคัญของปัจจัยทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ 5 อันดับแรกได้แก่ รายได้ประจำ สถานภาพของครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่การงาน เงินบำนาญบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ และอายุงาน

ส่วนที่ 4 รายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออม และการลงทุนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 447 คน มีเงินเดือนเฉลี่ยเดือนละ 21,270 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 279 คน มีเงินค่าวิชาชีพและอื่นๆ เฉลี่ยเดือนละ 4,286 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 119 คน มีค่าสอนพิเศษเฉลี่ยเดือนละ 4,961 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 164 คน มีรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยเดือนละ 992 บาท

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 125 คน มีเงินกู้ซื้อบ้านเฉลี่ยเดือนละ 11,026 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 คน มีเงินกู้ซื้อรถยนต์เฉลี่ยเดือนละ 4,339 บาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 93 คน มีเงินจ่ายค่าบัตรเครดิตเฉลี่ยเดือนละ 8,942 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีภาระรายจ่ายรายปีเกี่ยวกับประกัน ดังนี้ รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต จำนวน 163 คน เฉลี่ยปีละ 11,265 บาท รายจ่ายค่าเบี้ยประกันรถยนต์ จำนวน 78 คน เฉลี่ยปีละ 7,324 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือน ดังนี้ รายจ่ายค่าอาหาร จำนวน 330 คน เฉลี่ยเดือนละ 4,506 บาท รายจ่ายค่าสาธารณูปโภค จำนวน 271 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,129 บาท รายจ่ายค่าสื่อสารโทรศัพท์มือถือ จำนวน 345 คน เฉลี่ยเดือนละ 749 บาท ค่าใช้จ่ายเดินทาง ค่าน้ำมันรถ จำนวน 185 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,581 บาท ค่าที่พักผ่อนเดินทางท่องเที่ยว จำนวน 175 คน เฉลี่ยเดือนละ 4,204 บาท ค่ารักษาพยาบาล จำนวน 109 คน เฉลี่ยเดือนละ 1,806 บาท ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย จำนวน 265 คน เฉลี่ยเดือนละ 7,749 บาท ค่าใช้จ่ายบุตร ค่าเทอมรายปี จำนวน 78 คน เฉลี่ยปีละ 27,183 บาท ให้ค่าใช้จ่ายรายเดือนแก่บุตร 151 คน เฉลี่ยเดือนละ 5,103 บาท ให้พ่อแม่ของผู้ตอบแบบสอบถามและคู่สมรส จำนวน 180 คน เฉลี่ยเดือนละ 3,454 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีค่าใช้จ่ายเพื่อการออมและการลงทุนต่อปี ดังนี้ ลงทุนหุ้นสหกรณ์ จำนวน 252 คน เฉลี่ยปีละ 9,165 บาท มีเงินออม จำนวน 168 คน เฉลี่ยปีละ 111,660 บาท

กลุ่มตัวอย่าง มีสินทรัพย์สภาพคล่อง ดังนี้ มีเงินสด จำนวน 139 คน เฉลี่ยคนละ 63,148 บาท มีเงินฝากธนาคาร จำนวน 151 คน เฉลี่ยคนละ 294,564 บาท มีเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 176 คน เฉลี่ยคนละ 102,104 บาท ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบ พฤติกรรมการวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการและเอกชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยคนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการฝากธนาคารมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่าง มีสินทรัพย์มีค่าหรือสินทรัพย์ส่วนตัว ดังนี้ มีบ้าน จำนวน 148 คน มีมูลค่า เฉลี่ย 2,838,108 บาท มีรถยนต์ จำนวน 145 คน มีมูลค่าเฉลี่ย 524,783 บาท

กลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี) ดังนี้ หนี้บัตรเครดิต จำนวน 68 คน เฉลี่ยคนละ 50,930 บาท หนี้ผ่อนค่าสินค้า จำนวน 30 คน เฉลี่ยคนละ 13,990 บาท

กลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินระยะยาว (เกิน 1 ปีขึ้นไป) ดังนี้ สินเชื่อบ้าน จำนวน 93 คน เฉลี่ยคนละ 1,084,884 บาท สินเชื่รถยนต์ จำนวน 60 คน เฉลี่ยคนละ 277,750 บาท

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1-3 ที่ว่าด้วย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน โดย ทดสอบสมมติฐานการวิจัย สถิติ Chi – Square Test ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ โดยมีผลการ ทดสอบสมมติฐานพบว่า

ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ อายุงาน ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณ มีความเกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวด้านการเงินภายหลังเกษียณอายุ และ ระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณอายุ มีความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ส่วนคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอื่นๆ ไม่มีความเกี่ยวข้องต่อการเตรียมตัวด้านการเงินภายหลังเกษียณอายุ และความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคตของ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ว่า ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย อายุงาน มีความจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

ส่วนที่ 6 รูปแบบการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของครู โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครก่อนวัยเกษียณอายุ

จากรูปแบบการวิจัย (ภาพที่ 2.4) พบว่า รูปแบบการวางแผนทางการเงินสำหรับครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ

1. จากการศึกษาวิจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่งผลกระทบท่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

ตัวแปรอิสระคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยตัวแปรอิสระย่อย 6 ตัว ได้แก่ เพศ การศึกษา อายุงาน ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพทางครอบครัว และขนาดของครอบครัว โดยกำหนดให้อายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแปรควบคุม พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง -0.003 - 0.769 แต่ไม่พบว่ามีตัวแปรใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 แสดงว่าผลของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครด้าน เพศ อายุ และสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.10 ค่า R Square เท่ากับ .106 โดยอายุ และเพศมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ ส่วนสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ทางลบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. จากการศึกษาวิจัย รูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครส่งผลกระทบท่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

ตัวแปรอิสระรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วยตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ได้แก่ การลงทุนในเงินฝาก หุ้น พันธบัตร กองทุนรวม พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ การทำประกัน และการลงทุนแบบอื่นๆ เช่น อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ เป็นต้น โดยให้อายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแปรควบคุม ผลการวิเคราะห์พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง -0.012 - 0.533 แต่ไม่พบว่ามีตัวแปรใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 แสดงว่าการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในทางบวก เฉพาะด้านการลงทุนในกองทุนรวมและพันธบัตรรัฐบาล ส่วนการลงทุนด้าน เงินฝาก หุ้น พันธบัตร การประกัน และการลงทุนอื่นมีผลในทางลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 ค่า R Square เท่ากับ .099 อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า ในบรรดาการลงทุนในรูปแบบต่างๆที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลมา การลงทุนในกองทุนรวมและพันธบัตรรัฐบาลน่าจะเป็นรูปแบบการลงทุนที่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณมากกว่า แม้จะไม่มีนัยสำคัญเชิงสถิติก็ตาม

3. จากการศึกษาวิจัย ความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครส่งผลกระทบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

ตัวแปรอิสระความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ การมีความรู้ในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ การเตรียมตัววางแผนเพื่อวัยเกษียณ การมีรายได้เพียงพอในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ และความต้องการความรู้เพิ่มเติมในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ โดยให้อายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแปรควบคุม โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง - 0.003 - 0.300 แต่ไม่พบว่ามีตัวแปรใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 แสดงว่าผลของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ขึ้นอยู่กับความพร้อมในการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร การมีรายได้เพียงพอหรือไม่ และความต้องการความรู้ด้านการวางแผนเพื่อวัยเกษียณเพิ่ม อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ค่า R Square เท่ากับ .106 กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ในทางบวกของความต้องการความรู้ด้านการวางแผนเพื่อวัยเกษียณย่อมส่งผลทางบวกต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ ส่วนการมีรายได้เพียงพอมีความสัมพันธ์ทางลบต่อความเพียงพอของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณแปลได้ว่าหาก

รายได้ไม่พอเพียงจะกระทบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ทำให้ไม่มีอิสรภาพทางการเงินได้

จากรูปแบบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณสำหรับครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามภาพที่ 6.1 ข้างต้นเป็นการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์วิจัยเชิงสถิติขั้นสูง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยของท่านอื่น ยังไม่ปรากฏพบงานวิจัยของท่านใดที่ทำการศึกษารูปแบบการวางแผนทางการเงินตามรูปแบบB ดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นการวิจัยในรูปแบบการวางแผนทางการเงินสำหรับครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลใหม่ ที่ได้ทำการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่ารูปแบบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีการออมและลงทุนในรูปแบบเงินฝากธนาคาร ดังนั้นสถาบันทางการเงินควรนำเสนอรูปแบบการออมและการลงทุนในผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ให้กับครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกลงทุน เช่น การลงทุนในกองทุนรวม พันธบัตรรัฐบาล หุ้นสามัญ การทำประกันชีวิต เป็นต้น เพื่อกระจายความเสี่ยงทางการเงินและสร้างความมั่นคงทางการเงินให้มากขึ้นในอนาคต

2. งานวิจัยพบว่าครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ นอกจากนั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเงินค่อนข้างน้อย ดังนั้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการศึกษา รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเงิน ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ

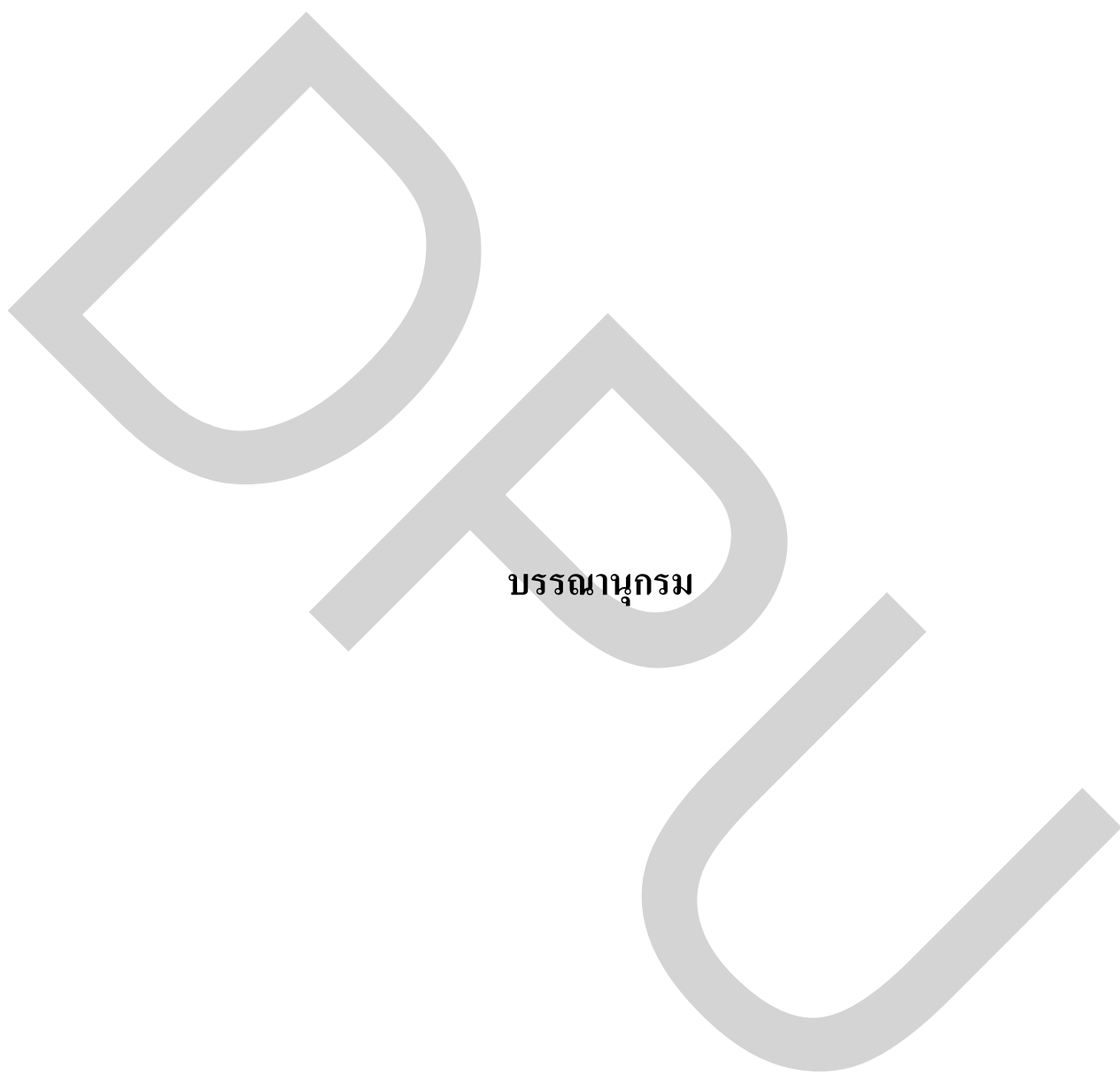
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และ ทดสอบตาม บทที่ 3 แล้วด้วย ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) เพื่อให้ผลลัพธ์ของการวิจัยสมบูรณ์ และสามารถใช้เป็นข้อสรุปได้อย่างถูกต้อง

สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. งานวิจัยครั้งต่อไปหากต้องการศึกษาขยายผลงานวิจัยเรื่องนี้เห็นควรเปลี่ยนวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษางานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาอนุมาณของผลลัพธ์ให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น ควรเปรียบเทียบหนี้สินของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครกับครูระดับประเทศ และควรศึกษาเปรียบเทียบการออมและการลงทุนของครูส่วนใหญ่ครูจะลงทุนในเงินฝากธนาคาร แต่ทำไมไม่ออมและลงทุนกับทางสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ซึ่งอัตราดอกเบี้ยผลตอบแทนสูงกว่าเงินฝากธนาคาร
2. งานวิจัยครั้งต่อไป อาจเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นกลุ่มอื่นที่พบว่ามีปัญหาเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาในกลุ่มนั้นๆ และอาจกำหนดตัวอย่างที่ศึกษาตาม วัฏจักรของชีวิต เช่น วัยทำงานคนโสด วัยเริ่มต้นตั้งครอบครัวที่ยังไม่มีลูก วัยมีครอบครัวที่มีลูกกำลังเรียน เป็นต้น
3. งานวิจัยใหม่ อาจจะศึกษาตัวแปรอื่นที่อาจมีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล และเพิ่มตัวแปรอื่นๆลงไปในวิเคราะห์ได้เช่นการเพิ่มปัจจัยภายนอกเข้าไปในการศึกษา เช่น ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับค่าตอบแทน เป็นต้น เป็นตัวแปรกลางหรืออาจเป็นตัวแปรควบคุม เช่น อายุ ตำแหน่งจากตัวแปรลักษณะบุคคลก็น่าจะทำได้
4. นอกจากนี้งานวิจัยในอนาคตอาจทำการศึกษาวางแผนการเงินส่วนบุคคลในประเด็นอื่นๆได้อีกนอกจากการศึกษาวางแผนการเงินวัยเกษียณอายุ เช่น การวางแผนการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม การวางแผนการลงทุนภายใต้ความเสี่ยง การให้ความสำคัญของการวางแผนทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง เป็นต้น

ผู้วิจัยหวังว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวจะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยที่จะทำในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มงานวิจัยในสายการเงินส่วนบุคคลในประเทศไทยให้มากยิ่งขึ้นได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เจ็มเพชร เจริญรัตน์ และคนอื่นๆ.(2554). การเงินธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

จันทร์เพ็ญ บุญฉาย.(2551). การจัดการการเงินส่วนบุคคล:กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร (รายงานการวิจัย) ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ฐานิตย์ เอื้อเฟื้อ.(2551). การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ (รายงานการวิจัย) สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เบญจมาศ กิ่งดี และ พาชิตชนัด ศิริพานิช.(2552) ทศนคติต่อการเป็นหนี้ของข้าราชการครู (รายงานการวิจัย) สาขาวิจัยเพื่อการบริหารและการจัดการ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2551) บริหารเงินลงทุนหุ้นอย่างไรให้เป็นสุข กรุงเทพฯ:ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

พายัพ ขาวเหลือ.(2548). การวางแผนและบริหารการเงินส่วนบุคคลด้วย Excel. กรุงเทพมหานคร: K+ P คอมพิวเตอร์คอนซันท์ จำกัด.

ภัสสร ติมานนท์, เกื้อ วงศ์บุญสิน, สุวณี สุรเสียงสังข์, สมเกียรติ เอี่ยมกาญจนาลัย, พัทธวาลย์ วงศ์บุญสิน.(2550). การศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคต วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนตรี แสงวงศา.(2553) บริหารเงินเก็บให้เพิ่มเป็นสิบล้าน กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2553

มนตรี แสงวงศา.(2553) บริหารเงินเก็บผ่านกองทุนรวม กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2553

ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร

เริงรัก จำปาเงิน.(2544). การจัดการการเงิน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท บั๊กเน็ต จำกัด.

ศิรินุช อินละคร.(2548). การเงินส่วนบุคคล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา.

ศิริรัตน์ สุกรภาค,สุภชัย สิริสุขขจร.(2553) บริหารเงินให้รวยอย่างเหลือกินเหลือใช้ กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2553

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2553). **หลักสูตรวางแผนการเงิน ชุดวิชาที่ 4 การวางแผนเพื่อวัยเกษียณอายุ.**

สุพพตา ปิยะเกศิน.(2548). **การเงินส่วนบุคคล** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุขใจ น้ำผุด.(2545). **กลยุทธ์การบริหารการเงินส่วนบุคคล : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**

สยามภู ภูอุดม.(2548). **การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรวางแผนการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (รายงานการวิจัย) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

อรรณพ คงคานำชัย.(2555). **บริหารเงินเก่งรวยได้ไม่ยาก** กรุงเทพฯ : Think beyond, 2555

อภิษฐา จีวพัฒนกุล, วรางคณา อติศรประเสริฐ, ศุภัญญา ญาณสมบูรณ์.(2554) **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ** วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) .

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวางแผนการเงินส่วนบุคคล สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2552,

จาก <http://www.Siaminfobiz.Com/mambo/content/view/1007/48/>

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ, 2554 สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2555

จาก http://www.somdej17.moph.go.th/intranet/gpf/GPF-E-Learning/.../retire_211.pdf ใกล้เคียง

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพไทย (2551). การออมเพื่อเกษียณ สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2552,

จาก <http://www.thaipvd.com/thaipvd-v3/know/another.shtml>

กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.(2550). **กลุ่มงานอัตรากำลังและการจ้าง** เรียงตามจำนวน นักเรียน ครู ห้องเรียน และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตปีการศึกษา สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2552,

จาก <http://www.bmasmartschool.com/school-web.php>

กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ พ.ศ. 2553 สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2554,

จาก <http://www.kormor.obec.go.th/kod/kod099.2.pdf> - แดช

เกษียณอายุ พจนานุกรม . สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2552

จาก <http://www.dictionary.kapook.com/เกษียณอายุ.html> - แคช - ไกล่เคียง

ทำไมผู้หญิงอายุยืนกว่าผู้ชาย สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2555

จาก http://www.bkps.ac.th/a06_Education/23Education.htm - แคช - ไกล่เคียง

นรินทร์ โอพารกิจอนันต์. (2555) แผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ. มนุษย์เศรษฐกิจ 2.0 : กรุงเทพมหานคร
สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2555

จาก www.nidambe11.net/ekonomiz/2012q1/2012_January11p1.htm

ประเสริฐ งามพันธุ์.(2552). ครุบ้านนอกคอกทอม การเทียบตำแหน่งข้าราชการครูกับตำแหน่ง
ข้าราชการพลเรือน สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2552

จาก file//c\ Documents and Settings\user dpu \ My Documents\

ผู้สูงอายุ จุดประกายระบบบำนาญแห่งชาติ. (2551). โดยหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ปีที่32ฉบับที่
409 สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2552,

จาก <http://www.oknation.net/blog/thammanamai/Siaminfobiz>

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฉบับใหม่, 2553 สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2555

จาก <http://www.charuaypontorranin.com/index.php?lay=show&ac...Id...> - แคช -
ไกล่เคียง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2542) ตำแหน่งงานอันดับ คศ. 1,
2 , 3, 4. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555

จาก <http://www.moe.go.th/webtcs/Hom/Paper/Article/rattana/.../ตอนที่%204.doc> -
แคช - ไกล่เคียง

ภัสสร สิมานนท์, เกื้อ วงศ์บุญสิน, สุวณี สุรเสียงสังข์, สมเกียรติ เอี่ยมกาญจนาลัย, พัทธราลัย
วงศ์บุญสิน, รุ่งรัตน์ โกววรรณกุล, อนุวัฒน์ วัชรประภา และเนตรดาว สว่างแจ้ง.
(2550). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับ
ทิศทางการออมในอนาคต.(รายงานการวิจัย). วิทยาลัย ประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย). สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2552,

จาก http://www.cps.chula.ac.th/html_th/cps_staff/.../th.rungrat.htm

รายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ - ธนาคารแห่งประเทศไทย เดือนกรกฎาคม 2555 สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม
2555, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Inflation/Pages/index.aspx->
แคช

ลานธรรมจักร กลุ่มประชาสัมพันธ์ สนง.คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทางออก.(2551).

สุขใจ-วัยเกษียณ สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2551, จาก <http://www.dhammajak.net/forums/>

วีระชาติ ชูตินันท์-โรคม สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน(TSI) (ม.ป.ป). บทบาทนักวางแผนทาง

การเงิน สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2552,

จาก <http://edu.tsi-thailand.Org/wiki/index.Php?Title=%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%9A%E0>

B8%97%E0%B8%9A%E0

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล : อัตราชีพของประชากรไทย.(2555).

สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.Ipsr.mahidol.ac.th/ipsr-th/> - แคช -

ใกล้เคียง

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน(TSI) (ม.ป.ป). การออมเพื่อเกษียณ สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2552,

จาก http://www.thaipvd.com/thaipvd_v3/knowhow/another.shtml

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน(TSI) (ม.ป.ป). การออมและการลงทุน สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2552

จาก http://www.mfcwebactivity1.com/debjunior/Topic1/index_05.php

สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ : รายงานพิเศษ ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ของ สสข พบร้อยละ 64.6 เห็นควรดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัว. สืบค้นเมื่อ

1 ตุลาคม 2551,

จาก <http://thainews.prd.go.th/view.Php?m>

Newsid = 255204150015&tb = n255204&new-hea

สถิตพงศ์ ธนวิริยะกุล. มุลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.) (2552). เบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุ 500 บาทสู่ระบบบำนาญแห่งชาติที่ยั่งยืนและพอเพียง สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2552

จากหนังสือพิมพ์ มติชนรายวันสถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน(TSI) (ม.ป.ป). การออมเพื่อ

เกษียณ สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2552,

จาก http://www.thaipvd.com/thaipvd_v3/knowhow/another.shtml

อภิขญา จีวพัฒนกุล, วรางคณา อติศรประเสริฐ, ศุภญา ญาณสมบุญ.(2554) ปัจจัยที่มีผลต่อ

พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ,วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา ,

2554 สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555

จาก <http://www.ejournals.swu.ac.th/index.php/swurd/article/view/1845> - แคช

อัตราดอกเบี้ยและราคา สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2555,

จาก http://www.nkc.kku.ac.th/personal/bodeeput/Academics_Data/.../ChapterIV.doc

- แคช

ภาษาอังกฤษ

Anderson, David R., Sweeney, Dennis J. & Williams, Thomas A.(2011) **Statistics For Business and economics**. eleventh Edition. Mason, Ohio: South-Western Cengage Learning

Benedict Koh Fong Wai Mun.(2003) **Personal Financial Planning**, Singapore.

George w. Leeson. (2005) **Cross National Differences in Attitude to the Age of Retirement : The HSBC Future of Retirement Global Ageing** , available at [http : www.ageing forum.ozg](http://www.ageingforum.ozg)

Garrett, S. **Personal finance workbook for dummies**, Hoboken, NJ : wile.(2008)

Lawrence J. Gitman, David S. Morrison, Michael D. Joehnk.(2007) **Personal Financial Planning, Australia : Thomson**.

Vickie Bajtelsmit.(2006) **Personal Finance**, Colorado State University, John Wiley&Sous, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก
ตัวอย่างแบบสอบถาม
การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ

แบบสอบถามการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ

(กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร)

แบบสอบถามของอาจารย์พัฒน์ ทองเพ็ญ อาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อทำความเข้าใจในการรับรู้และความพร้อมของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เสนอแนะแนวทางในการวางแผนการดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุ และข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นความลับ และจะถูกนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม(คุณลักษณะส่วนบุคคล)

- ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม(ชื่อ-นามสกุล) ตำแหน่ง.....
- ชื่อสถานศึกษา.....เขตการศึกษา.....
- โรงเรียนเลขที่..... หมู่..... ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
- เพศ ()1.ชาย ()2.หญิง
- อายุปี
- การศึกษา ()1.ต่ำกว่าปริญญาตรี ()2.ปริญญาตรี ()3.ปริญญาโท ()4.อื่นๆ.....
- อายุงาน ()1. 0 – 5 ปี ()2. 6 -15 ปี ()3. 16 -25 ปี ()4. มากกว่า25 ปีขึ้นไป
- ระดับตำแหน่ง ()1.ปฏิบัติการ(คศ.1) ()2.ชำนาญการ(คศ.2) ()3.อื่นๆ.....
- สถานภาพของครอบครัว ()1. โสด ()2. สมรส ()3. หย่าร้าง ()4. อื่นๆ(ระบุ.....)
- ขนาดของครอบครัว ()1. 1 – 2 คน ()2. 3 – 5 คน ()3. มากกว่า 5 คนขึ้นไป
- อาชีพของกลุ่มสมรส ()1.ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ()2.บริษัท/โรงงาน ()3.ค้าขาย
()4.ธุรกิจส่วนตัว ()5.พ่อบ้าน/แม่บ้าน ()6.อื่นๆ.....

ส่วนที่ 2 : การรับรู้ ความรู้ และ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

- อีกนานเท่าไรท่านจะเกษียณอายุ..... และคาดว่าจะมีอายุขัยภายหลังเกษียณอายุ.....ปี
- เมื่อท่านเกษียณอายุแล้วท่านจะมีงานประจำอื่นๆทำอีกหรือไม่
()1.ทำ โปรเจกต์ ()1.ธุรกิจของครอบครัว ()2.เป็นที่ปรึกษาบริษัท/หน่วยงาน
()3.ทำงาน Part Time ()4.อื่นๆ.....
()2.ไม่ทำ เพราะ
- ท่านเตรียมตัวด้านการเงินเมื่อเกษียณอายุหรือไม่
()1.ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ2.5) ()2. มี (ตอบข้อ2.4)
- ท่านมีการเตรียมตัวอย่างไรบ้าง
.....
.....
- เมื่อท่านเกษียณอายุ ท่านคาดว่าจะมีเงินเก็บจาก
- เงินบำนาญบำนาญประมาณ บาท
- เงินฝากธนาคารประมาณ บาท
- จากการลงทุนอื่นๆประมาณ บาท

2.6 ท่านคิดว่ารายได้ภายหลังเกษียณอายุจะพอเพียงกับรายจ่าย หรือไม่

() พอเพียง เพราะ.....

() ไม่พอเพียง เพราะ.....

2.7 ท่านคิดว่าจะมีรายได้ ที่ทำให้ท่านสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างสบาย ตามอัธภาพ ภายหลังการเกษียณอายุประมาณเดือนละ บาท

2.8 ท่านมีรายได้จากแหล่งอื่นๆหรือไม่ (ภายหลังการเกษียณอายุ)

() มี จาก 1)..... 2).....

() ไม่มี

2.9 ภายหลังเกษียณอายุหากรายได้ของท่านไม่พอเพียงกับรายจ่าย ท่านจะมีวิธีแก้ไขปัญหอย่างไรที่เหมาะสมที่สุด และคิดเป็นร้อยละเท่าใด ของเงินที่ไม่พอใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. หารายได้เพิ่ม.....%

() 2. ลดค่าใช้จ่ายลง.....% () 3. ขอความช่วยเหลือจากญาติ.....%

() 4. ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน.....%

() 5. ใช้บัตรเครดิต.....% () 6. อื่นๆ(โปรด.....%)

2.10 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินหรือไม่

() 1. ไม่มี(ข้ามไปตอบข้อ2.16)

() 2. มี

2.11 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องการวางแผนทางการเงินจากสื่อใดบ้าง(ตอบได้มากที่สุด 3 ลำดับ)

() 1. หนังสือพิมพ์

() 2. โทรทัศน์

() 3. วิทยุ

() 4. วารสาร/นิตยสาร

() 5. แผ่นพับ

() 6. Internet

() 7. พนักงาน

() 8. อื่นๆ.....

2.12 ท่านมีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาด การลงทุน บ่อยเพียงใด

() 1. ทุกวัน

() 2. 1-2 วัน

() 3. 3-4 วัน

() 4. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2.13 ในรอบ 3-6 เดือนท่านได้ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุน ในเรื่องใดต่อไปนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. พันธบัตรไทยเข้มแข็ง

() 2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

() 3. ธรรมเนียมประกันชีวิต

() 4. ข่าวหุ้นของตลาดหลักทรัพย์

() 5. ราคาทองคำ.

() 6. อสังหาริมทรัพย์

() 7. อื่นๆ.....

2.14 ท่านมีการวางแผนทางการเงินเพื่อยามเกษียณอายุหรือไม่

() มี(ตอบข้อ2.15)

() ไม่มี(ตอบข้อ2.16)

2.15 ท่านมีวิธีการวางแผนทางการเงินไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุโดยการออมและลงทุนในรูปแบบใดและคิดเป็นร้อยละเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. เงินฝากธนาคาร%

() 2. หุ้นทุน.....%

() 3. หุ้นสหกรณ์.....%

() 4. กองทุนรวม.....%

() 5. พันธบัตร.....%

() 6. หุ้นกู้.....%

() 7. ธรรมเนียมประกันภัย.....%

() 8. อื่นๆ(โปรดระบุ.....%)

2.16 ถ้าท่านต้องการวางแผนทางการเงินเพื่อยามเกษียณอายุ ท่านจะเลือกการออมและลงทุนในรูปแบบใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. เงินฝากธนาคาร เพราะ.....

() 2. หุ้นทุน เพราะ.....

() 3. หุ้นสหกรณ์ เพราะ.....

() 4. กองทุนรวม เพราะ.....

() 5. พันธบัตร เพราะ.....

() 6. หุ้นกู้เพราะ.....

() 7. ธรรมเนียมประกันภัย เหตุผลเพราะ

() 8. อื่นๆ(โปรดระบุ.....เพราะ.....)

2.17. ท่านต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุอีกหรือไม่

() 1. ต้องการ

() 2. ไม่ต้องการ

ส่วนที่ 3: โปรดระบุความสำคัญของปัจจัยต่อไปนี้ที่มีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุของท่าน
จากมาก → น้อยเพียงใด (เรียงลำดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับ 5,4,.....1)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดไว้ซึ่ง ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ลำดับ	รายการ	5	4	3	2	1
1.	คุณลักษณะส่วนบุคคล					
	1.1 เพศ					
	1.2 อายุ					
	1.3 ระดับการศึกษา					
	1.4 ตำแหน่งหน้าที่การงาน					
	1.5 อายุงาน					
	1.6 สถานภาพครอบครัว					
	1.7 ขนาดของครอบครัว					
2.	ขนาดรายได้					
	2.1 รายได้ประจำ ได้แก่ เงินเดือน เงินค่าวิชาชีพ					
	2.2 รายได้พิเศษ ได้แก่ ค่าสอนพิเศษ ค่าล่วงเวลา					
	2.3 รายได้อื่นๆ เช่น รายได้ดอกเบี้ย เงินปันผล รายได้ค่าเช่า					
3.	ขนาดค่าใช้จ่าย					
	2.1 ค่าใช้จ่ายชำระหนี้ เช่น ค่าผ่อนบ้าน รถ บัตรเครดิต และอื่นๆ					
	2.2 ค่าเบี้ยประกันภัย เช่น ค่าเบี้ยประกันชีวิต บ้าน รถ					
	2.3 ค่าใช้จ่ายประจำ เช่น ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าสาธารณูปโภค ค่าของใช้ต่างๆในบ้าน					
	2.4 ค่าใช้จ่ายพักผ่อน เช่น ค่านันทนาการ ค่าท่องเที่ยววันหยุด					
	2.5 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าเรียนพิเศษ บุตรและคนในอุปการะ					
	2.6 ค่าใช้จ่ายดูแลสุขภาพ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าออกกำลังกาย ค่าอาหารเสริม					
	2.7 ค่าใช้จ่ายสังคม เช่น เงินช่วยงานแต่งงาน เงินช่วยงานต่างๆ					
	2.8 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าภาระภาษีรถ ค่าใช้จ่ายลงทุน					
4.	ขนาดภาระหนี้					
	3.1 เงินกู้ เช่น เงินกู้บ้าน เงินกู้รถ เงินกู้คอนโดมิเนียม					
	3.2 บัตรเครดิต					
	3.3 เงินผ่อนค่าสินค้า					
	3.4 อื่นๆ					
5.	ขนาดการออมและการลงทุน					
	4.2 เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ					
	4.3 กองทุนบำเหน็จบำนาญ					
	4.4 พันธบัตร					
	4.5 หุ้นทุน					
	4.6 หุ้นสหกรณ์					
	4.7 กองทุนรวม					
	4.8 ธุรกรรมประกันภัยแบบสะสมทรัพย์					
	4.9 อื่นๆ					

ส่วนที่ 4: โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน การออมและลงทุน ของท่านและครอบครัว

รายรับและรายจ่ายรายเดือน (บาท)

รายรับ	ท่าน	คู่สมรส	รายจ่าย	ท่าน	ครอบครัว
รายได้ประจำ			ค่าใช้จ่ายคงที่		
1. เงินเดือน			1. เงินผ่อนชำระค่านี		
2. เงินค่าวิชาชีพ และอื่นๆ			เงินกู้ซื้อบ้าน		
รายได้พิเศษ			เงินกู้ซื้อรถยนต์		
1. ค่าสอนพิเศษ			บัตรเครดิต		
2. ค่าล่วงเวลา			เงินผ่อนค่าสินค้า		
3. อื่นๆ			อื่นๆ		
รายได้อื่นๆ			2. ค่าเบี้ยประกัน		
1. รายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก			ชีวิต		
2. รายได้เงินปันผล			รถ		
3. รายได้ค่าเช่า			บ้านและคอนโดมิเนียม		
4. อื่นๆ			3. และอื่น ๆ		
			ค่าใช้จ่ายผันแปร		
			1. ค่าอาหาร		
			2. ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค		
			3. ค่าสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ		
			4. ค่าใช้จ่ายเดินทาง		
			ค่าน้ำมัน		
			ค่าดูแลรักษารถยนต์		
			ค่าโดยสารรถยนต์สาธารณะ		
			5. ค่าที่พักผ่อน ท่องเที่ยว		
			6. ค่ารักษาพยาบาล		
			7. ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย		
			8. ค่าใช้จ่ายบุตร		
			ค่าเทอมรายปี		
			ค่าใช้จ่ายส่วนตัวรายเดือน		
			9. ค่าใช้จ่ายให้พ่อแม่ท่านและคู่สมรส		
			10. อื่นๆ		
			ค่าใช้จ่ายเพื่อการออมและลงทุน		
			1. เงินลงทุนหุ้นสหกรณ์		
			2. เงินออม		
			3. อื่นๆ.....		
					

สินทรัพย์และหนี้สิน ณ ปัจจุบัน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สินทรัพย์	ท่าน	ครอบครัว	หนี้สิน	ท่าน	ครอบครัว
สินทรัพย์สภาพคล่อง			หนี้สินระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี)		
เงินสด			หนี้บัตรเครดิต		
เงินฝากธนาคาร			หนี้ผ่อนค่าสินค้า		
เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์			อื่นๆ (โปรดระบุ)		
สินทรัพย์เพื่อการลงทุน					
เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพ			หนี้สินระยะยาว (เกิน 1 ปี)		
ข้าราชการ					
กองทุนบำเหน็จบำนาญ			สินเชื่อบ้าน		
พันธบัตรรัฐบาล			สินเชื่อรถยนต์		
หุ้นทุน/หุ้นกู้			อื่นๆ (โปรดระบุ)		
หุ้นสหกรณ์					
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ					
กองทุนรวม			หนี้สินอื่นๆ (โปรดระบุ)		
ทองคำ					
อื่นๆ(โปรดระบุ)					
สินทรัพย์มีค่าหรือสินทรัพย์ส่วนตัว (ราคา ณ ปัจจุบัน)					
บ้าน					
รถยนต์					
เครื่องประดับ					
คอนโดมิเนียม					
ของสะสมอื่นๆ					
สินทรัพย์อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ข้อมูลของท่านเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล

นางพัฒน์ ทองพึ้ง

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำ ภาควิชาการเงิน

การศึกษา

บธ.บ. (การเงินและการธนาคาร) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 มธ.ม. (การจัดการด้านการเงิน) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลงานทางวิชาการ

เอกสารประกอบการสอน

- วิชาการวิเคราะห์งบการเงิน
- วิชาวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับการตัดสินใจทางการเงิน
- วิชาการเงินสำหรับผู้ประกอบการ
- ตำราวิชาการเงินธุรกิจ (บทที่ 12 และบทที่ 13)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ประสบการณ์

การสอน

- วิชาการเงินธุรกิจ
- วิชาการเงินเพื่อการจัดการ
- วิชาการวิเคราะห์งบการเงิน
- วิชาการฝึกปฏิบัติงานด้านธุรกิจ (บริษัทจำลอง)
- วิชาวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับการตัดสินใจทางการเงิน
- วิชาหลักการบัญชี
- วิชาการวางแผนและควบคุมการเงิน
- วิชาการเงินสำหรับผู้ประกอบการ

การทำงาน

- 2525 - 2537 โรงเรียนพาณิชยการสยาม
- 2538 – ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์